

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Podještědí 2014 - 2020

srpen 2014

OBSAH

1. Úvod	4
1.1 Základní informace o MAS Podještědí.....	4
1.1.1 Identifikace právnické osoby, popis místního partnerství a orgány	4
1.1.2 Zdůvodnění vymezení MAS v území.....	6
1.2 Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území.....	7
1.2.1 Historie	7
1.2.2 Zkušenosti.....	7
1.3 Definování odpovědnosti za realizaci.....	12
2. Popis komunitního projednávání	12
3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie	13
4. Popis způsobu vyhodnocování SCLLD – MONITORING	14
5. Proces tvorby a východiska zpracování SCLLD	18
6. Analytická část - vyhodnocení stavu	19
6.1 Poloha území	19
6.2 Fyzicko-geografická charakteristika	23
6.3 Obyvatelstvo.....	26
6.4 Technická infrastruktura	32
6.5 Doprava	36
6.6 Vybavenost obcí a služby.....	43
6.7 Bydlení.....	47
6.8 Životní prostředí	54
6.9 Život v obcích - spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity, sociální, zdravotní služby apod.....	69
6.10 Podnikání, výroba, zaměstnanost	73
6.11 Vzdělávání, školství.....	80
6.12 Řízení obcí, informovanost, spolupráce	83
6.13 Bezpečnost	87
6.14 Turistický ruch	89
7. Analýza rozvojových potřeb	97
8. SWOT analýza celková.....	98
9. Souhrnné analytické závěry – vyhodnocení rozvojového potenciálu území	100

9.1. Celkové vyhodnocení problémů.....	100
9.2. Vyhodnocení problémů dle geografických oblastí území MAS Podještědí.....	107
9.3. Územní plánování.....	108
9.4. Rozvojová území.....	109
9.5. Oblasti s lidským potenciálem.....	112
9.6. Oblasti s rozvojovým potenciálem	115
9.7. Využití vlastních prostředků k vícezdrojovému financování	117
10. Vazba na strategické dokumenty	119
10.1 Strategické dokumenty na místní úrovni	119
10.2 Strategické dokumenty na úrovni MAS.....	120
10.3 Strategické dokumenty na krajské úrovni	121
11. Monitoring absorpční kapacity území.....	122
12. Návrhová část.....	124
13. Integrované a inovativní prvky v SCLLD.....	134
14. Zdroje.....	134

1. Úvod

1.1 Základní informace o MAS Podještědí

1.1.1 Identifikace právnické osoby, popis místního partnerství a orgány

IDENTIFIKACE PRÁVNICKÉ OSOBY:

Název MAS: Místní akční skupina Podještědí, o.s.

Sídlo MAS: Proseč pod Ještědem 89, 463 43 Proseč pod Ještědem

IČ: 266 60 016

Statutární zástupce: Mgr. Daniel David – předseda

Manažer MAS: Bc. Jana Švehlová

Kraj: Liberecký

Region NUTS II: Severovýchod

POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

MAS Podještědí má v současné době 60 členů z toho 23 členů tvoří soukromý sektor, 12 členů neziskový sektor, tj. 58,3 % z celkového počtu členů. Z veřejného sektoru je to 25 obcí, tj. 41,7 % z celkového počtu členů. Územní působnost schválilo celkem 27 obcí.

ORGÁNY MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY

Základní struktura:

- Valná hromada
- Představenstvo
- Kontrolní a monitorovací výbor
- Výběrová komise
- Kancelář MAS

Nejvyšším orgánem sdružení je **valná hromada**, která je tvořena všemi členy MAS Podještědí. Valná hromada se koná minimálně jednou ročně a její zasedání jsou veřejná, mohou se jí tedy účastnit i nečlenové sdružení.

Valná hromada schvaluje stanovy a jejich doplňky, volí představenstvo sdružení, kontrolní a monitorovací výbor a odborné komise, schvaluje rozpočet MAS z vlastních zdrojů, schvaluje výroční zprávu a zprávu o hospodaření, rozhoduje o změně právního statutu, o rozšíření.

Představenstvo sdružení se schází minimálně šestkrát v kalendářním roce. V současné době má 9 členů, přičemž soukromý sektor má v představenstvu 56 procentní podíl. Představenstvo MAS řídí

práci místní akční skupiny v běžném roce, zajišťuje přípravu dokumentů na nové programovací období, schvaluje žádosti a kritéria pro výběr projektů. Je volena na období 2 let.

Předseda je statutárním orgánem sdružení a zastupuje MAS navenek. Je také členem představenstva sdružení. Svolaává valnou hromadu, svolává a řídí představenstvo sdružení, předkládá valné hromadě výroční zprávu a zajišťuje programově jednání valné hromady, zajišťuje vedení administrativy a hospodaření s vlastními finančními prostředky sdružení.

Místopředseda zastupuje předsedu v době jeho nepřítomnosti ve všech jeho činnostech, vykonává činnosti statutárního orgánu na základě usnesení předsednictva sdružení.

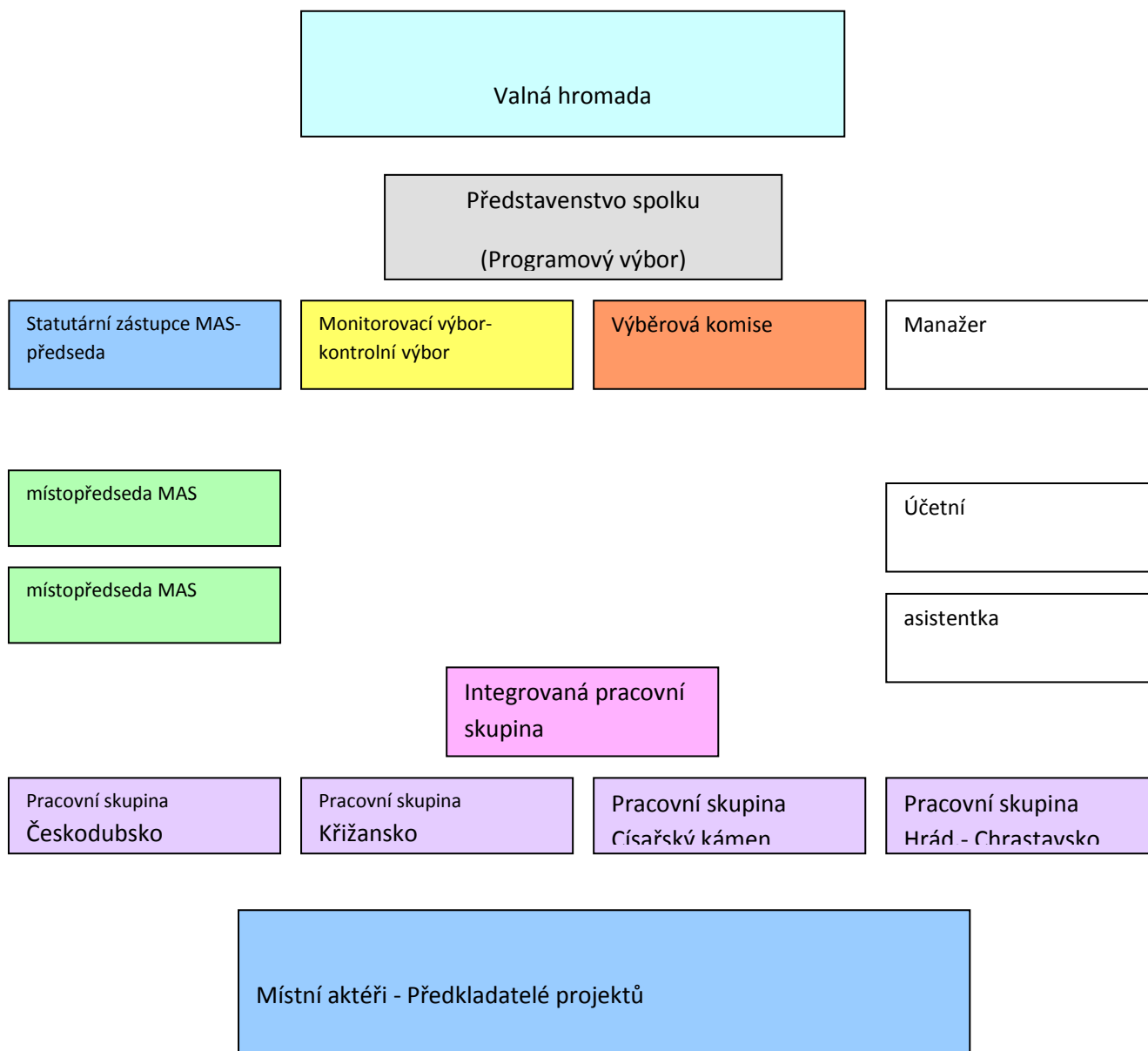
Revizní komise a monitorovací výbor MAS Podještědí čítá 3 členy. Monitorovací výbor provádí administrativní kontrolu při příjmu projektů a následně jejich kontrolu během realizace, projednává závěrečné hodnocení projektů a plnění ukazatelů, včetně udržitelnosti projektů.

Revizní komise kontroluje finanční hospodaření občanského sdružení, plnění usnesení a úkolů uložených valnou hromadou radě a usnesení rady. Také kontroluje plnění uzavřených smluvních ujednání. Předkládá zprávu o prováděné kontrolní činnosti na valné hromadě.

Výběrová komise sdružení se skládá z 9 členů a její členové jsou voleni valnou hromadou. Komise provádí výběr projektů pro realizaci na základě stanovených kritérií, zpracovává jejich seznam včetně náhradních projektů pod čarou. Své hodnocení předává komise představenstvu sdružení.

Kancelář MAS zabezpečuje administrativní chod místní akční skupiny.

Obrázek 1 Struktura orgánů MAS

Zdroj: www.maspodjestedi.cz

1.1.2 Zdůvodnění vymezení MAS v území

V roce 2002 zahájilo Sdružení obcí Podještědí s pomocí odborné firmy přípravy na zapojení do programu LEADER. Postupným získáváním zájmů od veřejných subjektů, neziskových organizací a podnikatelů se okruh partnerů rozrůstal a členská základna MAS se zvyšovala. Tím se rozvíjelo i území MAS, jejíž základní území tvořily obce mikroregionu

„Území MAS Podještědí se nachází v severní středové části Libereckého kraje a je součástí Euroregionu Nisa. Území MAS má celkově venkovský charakter s 23 obcemi a 5 menšími městy, tvořícími kompaktní celek, je členité a rozmanité. Hustotou zalidnění cca 79 obyvatel/km² je zhruba

nad polovinou celorepublikového průměru (130 obyvatel/km²). Dané území má obdobný charakter podhorské oblasti, s ne zcela ideálními podmínkami pro zemědělskou činnost.¹ Na území MAS existuje obdobná struktura podnikatelských aktivit a hospodářská úroveň ekonomicky aktivních subjektů a společné a provázané cíle v rozvoji cestovního ruchu a služeb s celoročním využitím ubytovacích a stravovacích kapacit.

1.2 Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

1.2.1 Historie

Místní akční skupina Podještědí vznikla k 24. 3. 2004 za účasti 18 členů. MAS se v témže roce úspěšně zúčastnila programu LEADER ČR 2004 pro 5 vybraných projektů a s dotací ve výši 4,2 mil. Kč. V roce 2005 to pak bylo 5 projektů v celkové výši dotace 2.7 mil. korun. V roce 2006 došlo k významnému rozšíření územní působnosti MAS na 27 obcí.

1.2.2 Zkušenosti

S administrací projektových výzev a realizací projektů má MAS Podještědí bohaté zkušenosti. V průběhu činnosti místní akční skupiny bylo realizováno již 11 výzev, přičemž 7 z nich již bylo ukončeno a 4 jsou nyní v realizaci. Nejvyšší nárůst žadatelů byl zaznamenán v 9. a 10. výzvě. Následující text ukazuje jejich stručný přehled.

První výzva byla otevřena přijímání žádostí od 26. srpna do 26. září 2008 v alokaci 6 739 434 Kč a přijímány byly projekty pro následující fiche:

Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí

Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí

Fiche 8 Zlepšení stavu infrastruktury v Podještědí

Informace o výzvě	Podpořené projekty
Výzva č. 1 Příjem žádostí: 26. 8. – 26. 9. 2014 Alokace: 6 739 434,- Kč	<i>Fiche 1 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i> <ul style="list-style-type: none"> - Štěpán Brodský: Rekonstrukce topení porodny prasnic <i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i> <ul style="list-style-type: none"> - Mgr.K.Neumannová: Oprava objektu tělocvičny pro sportovní vyžití v areálu Dům jógy v Hlavice <i>Fiche 8 Zlepšení stavu infrastruktury v Podještědí</i> <ul style="list-style-type: none"> - Město Hrádek nad Nisou: Rekonstrukce chodníku Liberecká ulice

¹ SPL MAS Podještědí, o.s. – aktualizace 2012, dostupné na: <http://www.podjestedi.cz/o-nas/spl/>, cit. dne 19. 7. 2014

	<ul style="list-style-type: none"> - Obec Hlavice: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Hlavice
<p>Výzva č. 2 Příjem žádostí: 10. 2. – 17. 2. 2009 Alokace: 4 000 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 8 Zlepšení stavu infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Bílá: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Bílá - Město Hrádek nad Nisou: Rekonstrukce parku na Dolním náměstí – Hrádek nad Nisou - Obec Janov nad Nisou: Janov nad Nisou – Oprava komunikace v Loučné n.N. - Obec Křižany: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Křižany - Obec Světlá pod Ještědem: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Světlá pod Ještědem
<p>Výzva č. 3 Příjem žádostí: 1. 6. – 15. 6. 2009 Alokace: nebyla stanovena</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Jana Samešová: Rekonstrukce hájenky na stáj pro koně se seníkem - Ing. Jiří Brodský: Třídící ulička pro dobytek <p><i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Jana Samešová: Rekonstrukce hájenky na penzion v k.ú. Modlibohov <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sportovní klub Hlavice o.s.: Oprava sportoviště SK Hlavice - POŘES: Knihovna školy obnovy venkova – Zdislava - Podještědský F.C. Český Dub: Vybavení ubytovacího a školícího zařízení Podještědský F.C. Český Dub
<p>Výzva č. 4 Příjem žádostí: 1. 12. 2009 – 22. 1. 2010 Alokace: cca 5 000 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Štěpán Brodský: Porodna prasnic – výměna technologií <p><i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Integrovaná plocha – parkování automobilů, motocyklů a kol včetně dřevěného zastřešení, Zdislava <p><i>Fiche 8 Zlepšení stavu infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Bílá: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Bílá - Obec Dlouhý Most: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Dlouhý Most - Obec Chotyně: Zpevněné plochy, opěrné zdi (komunikace) v rámci výstavby Domu

	s pečovatelskou službou v Chotyni
<p>Výzva č. 5 Příjem žádostí: 10. 5. – 31. 5. 2010 Alokace: cca 4 000 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 2 Lesnická technika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Štěpán Brodský: Nákup lesnické techniky - Les, dřevo, služby, Křižany s.r.o.: Lesní vyvážecí vlek za traktor <p><i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - MEMOART o.p.s.: Rozšíření infrastruktury na golfovém areálu Ještěd <p><i>Fiche 11 Obnova a zachování kulturního dědictví v Pojještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Římskokatolická farnost Křižany: Restaurování vitráží kostela Sv. Maxmiliána v Křižanech - Římskokatolická farnost Dlouhý Most: Rekonstrukce střechy kostela Sv. Vavřince v Dlouhém Mostě
<p>Výzva č. 6 Příjem žádostí: 26. 8. – 30. 9. 2010 Alokace: cca 1 700 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 8 Zlepšení infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Kryštofovo Údolí: Úprava veřejného prostranství a přístupové cesty ke kostelu v obci Kryštofovo Údolí <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Hlavice: Víceúčelové sportovně-společenské centrum obce Hlavice
<p>Výzva č. 7 Příjem žádostí: 1. 12. 2010 – 31. 1. 2011 Alokace: cca 6 000 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - REAGRO spol. s r.o.: Rekonstrukce střechy kravína <p><i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mgr. Kamila Neumannová: Oprava hlavní budovy Domu Jógy v Hlavici <p><i>Fiche 8 Zlepšení infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Město Rychnov u J.n.N.: Obnova kostelního náměstí - Obec Janův Důl: Zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obce Janův Důl - Obec Všelibice: Oprava veřejného prostranství a místní komunikace v obci Všelibice - Budíkov <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Janovská o.p.s.: Janov nad Nisou – výstavba sportovišť pro místní oddíly - SRPŠ Rynoltice: Školní družina ZŠ Rynoltice - Podještědský F.C.o.s., Český Dub: Instalace kogenerační jednotky v podještědském sportovním areálu

	v Českém Dubu – u projektu byla ukončena administrace z důvodu veřejné podpory
<p>Výzva č. 8 Příjem žádostí: 31. 5. – 4. 6. 2012 Alokace: 6 412 504,- Kč</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Štěpán Brodský: Rekonstrukce společných kotců, chov prasnic - JUDr. Jan Suk: Nákup zemědělské techniky <p><i>Fiche 2 Lesnická technika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - IMPEX BOHEMIA s.r.o.: Nákup lesnické techniky v Podještědí <p><i>Fiche 6 Podpora venkovské turistiky v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Stopy v krajině“: Naučná stezka po stopách Karolíny Světlé <p><i>Fiche 7 Podpora cestovního ruchu a sportu v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - MEMOART, o.p.s.: IQ Klub – nová atraktivita cestovní destinace pod Ještědem <p><i>Fiche 8 Zlepšení infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Hodkovice nad Mohelkou: Bezdrátový místní informační systém s funkcí varovného systému obyvatelstva <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Bílá: Rekonstrukce vytápění, zateplení a podlahy v tělocvičně obce Bílá
<p>Výzva č. 9 Příjem žádostí: 8. 2. – 11. 2. 2013 Alokace: 7 000 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Jana Řehořková: Modernizace pícninářské linky - REAGRA spol. s r. o.: Optimalizace svozu píce – samoskládací vůz na přepravu kulatých balíků - Štěpánka Hyklová: Zemědělská strojní linka k chovatelskému zařízení - Michal Stébelský: Pořízení lisu na ekologickou výrobu - Jiří Schneider: Nákup strojů na farmu <p><i>Fiche 4 Diverzifikace ekonomických aktivit v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Jiří Brodský: Nákup briketovací linky na výrobu spalitelných briket z odpadní biomasy <p><i>Fiche 8 Zlepšení infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Rádlo: Zlepšení dopravní infrastruktury a vzhledu obce Rádlo <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Proseč pod Ještědem:

	<p>Rekonstrukce MŠ a mateřského centra Javorníček</p> <p><i>Fiche 11 Obnova a zachování kulturního dědictví v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Římskokatolická farnost Kryštofovo Údolí: Rekonstrukce objektu fary Kryštofovo Údolí - Brána Trojzemí: Obnova podstávkového domu v Hrádku nad Nisou - Město Český Dub: Obnova předloženého schodiště a terasy u objektu MŠ (reg. kulturní památka) <p><i>Fiche 13 Přidávání hodnoty potravinářským výrobkům v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oldřiška Hovorková: Technologické vybavení Pěstitelské moštárny Hodkovice nad Mohelkou - Radovan Brindzák: Kozí farma Vysoká – U křížku, pořízení technologie na zpracování mléka - STARÁ DÁMA s.r.o.: Navýšení zpracovatelské kapacity moštárny
<p>Výzva č. 10 Příjem žádostí: 29. 4. – 22. 5. 2013 Alokace: 2 600 000,- Kč</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Bohuslav Pelc ml.: Nákup sekačky na ekologickou farmu - REAGRO spol.s r.o.: Pořízení lisu s variabilní komorou - Vojtěch Pytloun: Pořízení strojů do pícninářské linky - Bohuslav Pelc st.: Nákup pluhu - ATOMVET s.r.o.: Pořízení strojů na ekologickou výrobu <p><i>Fiche 8 Zlepšení infrastruktury v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Zdislava: Oprava komunikací - Město Hodkovice nad Mohelkou: Bezpečné hry „ZA ŠKOLOU“ - Obec Hlavice: Oprava komunikace <p><i>Fiche 9 Občanské vybavení a služby v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Dubáci: Dubáci Dubákům – technické vybavení pro kulturní a osvětové aktivity na Českodubsku - Město Rychnov u J./N.: Dokončení úprav kulturního sálu Beseda Rychnov <p><i>Fiche 13 Přidávání hodnoty potravinářským výrobkům v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Brindzák Radovan: Kozí farma Vysoká – U křížku, pořízení technologie na zpracování mléka
<p>Výzva č. 11</p>	<p><i>Fiche 1 Zvýšení konkurenceschopnosti</i></p>

<p>Příjem žádostí: 17. 1. – 17. 2. 2014 Alokace: 1 350 000,- Kč</p>	<p><i>zemědělství v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ing. Štěpán Brodský: Úprava ventilace v chovu prasat - Alena Vanclová: Nákup obrabeče píce - Ing. Jana Řehořková: Dovybavení ekologické farmy zemědělskou technikou - ATOMVET, s.r.o: Pořízení lisu čelního nakladače, třídící uličky a zábran pro chov skotu <p><i>Fiche 11 Obnova a zachování kulturního dědictví v Podještědí</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Obec Bílý Kostel nad Nisou: Obnova ohradní zdi – křížová cesta kolem kostela sv. Mikuláše - Folklorní soubor HORAČKY: Tradiční podještědská svatba a její obraz v lidových tradicích, zvycích, krojích a slovesnosti - Město Rychnov u Jablonce nad Nisou: Studie záchrany a zpřístupnění podzemí válečné továrny v Rychnově
---	---

Od roku 2008 byla celková přidělená alokace 50.336.834,- Kč. Do června roku 2015 zbývá na vybrané projekty vyčerpat cca 13 mil.

1.3 Definování odpovědnosti za realizaci

Hlavní odpovědnost za realizaci SCLLD má představenstvo MAS.

2. Popis komunitního projednávání

Příprava SCLLD MAS Podještědí byla realizována za účasti široké veřejnosti, a to jak ze strany členů MAS (obce, zástupci podnikatelů a neziskových organizací), tak i dalších subjektů z dotčeného území.

V analytické části, která byla zpracovávána v první fázi tvorby strategie, je vyhodnocen stav území, na nějž logicky navazuje návrhová část. V této první fázi bylo realizováno v březnu 2013 dotazníkové šetření v jednotlivých obcích MAS Podještědí mezi jejich obyvateli, dále byla zpracována data Českého statistického úřadu, z veřejně dostupných databází a také existující strategické dokumenty jednotlivých obcí na území MAS.

Zpracovaná první verze analytické části včetně jejích závěrů, tedy SWOT analýz dílčích kapitol, byla rozeslána členům MAS pro získání zpětné vazby, opětovné kontroly údajů zde uvedených a posouzení závěrů vzešlých ze statistických údajů zástupci z území.

Následným krokem bylo uskutečnění tří komunitních projednávání v území, kde byli zástupci obcí, podnikatelů, neziskových organizací i veřejnosti seznámeni s aktuálním stavem tvorby strategie a mohli se vyjádřit jak k analytické části dokumentu, tak projevit své požadavky a potřeby vzhledem k návrhové části. Komunitní projednání se konala 22. 4. 2014 v Českém Dubu, 24. 4. 2014 v Janově nad Nisou a 29. 4. 2014 v Hrádku nad Nisou.

V další fázi zpracování a projednání strategie byli členové MAS požádáni o vyjádření svých potřeb formou bodování výroků SWOT analýzy. Z tohoto bodování vzešly oblasti, které považují zástupci členů MAS za nejdůležitější.

Vyhodnocení výroků SWOT analýzy, návrhové části koncepčních dokumentů jednotlivých obcí a výstupy z analýzy tvořily základní zaměření návrhové části strategie.

Další možnost vyjádřit své připomínky a požadavky k návrhové části strategie měli členové MAS Podještědí na své valné hromadě, která se konala dne 20. 5. 2014 v Hrádku nad Nisou. Zároveň zde byli členové MAS seznámeni s průběhem zpracování dokumentu.

Stejně, jako se členové MAS vyjadřovali k výrokům analytické části, zapojili se do bodování návrhové části, konkrétně navržených opatření. Uvedené je důležité zejména pro realizaci a naplňování cílů strategie.

V průběhu zpracování dokumentu se konalo 6 jednání užšího realizačního týmu, složeného ze zástupců zpracovatele a jednotlivých mikroregionů: PhDr. Jiří Miler za Českodubsko, Mgr. Daniel David – Jablonecko a Jizerské hory a Pavel Farský za Hrádecko-Chrastavsko.

Během celého zpracování dokumentu byly sbírány připomínky a náměty od všech aktérů z území a po vyhodnocení jejich relevantnosti byly zapracovány do dokumentu.

3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Tým pro přípravu a zpracování strategie tvoří tito místní aktéři:

Výkonný řešitelský tým:

Mgr. Daniel David – Předseda MAS

Bc. Jana Švehlová – Manažer MAS

Ing. Petr Ponikelský - Tvorba strategie

Ing. Filip Šafařík - Analytik strategie

Bc. Pavlína Ponikelská - Tvorba strategie

Vladimíra Novotná – Tvorba strategie

Za svazky obcí:

PhDr. Jiří Miler – starosta měst Český Dub – Českodubsko

Mgr. Daniel David – starosta Janov nad Nisou – Jablonecko a Jizerské hory

Pavel Farský – místostarosta města Hrádek nad Nisou – Hrádecko-Chrastavsko

Motivovaní, spolupracující starostové (event. místostarostové):

František Pospíšil – starosta obce Bílá
Markéta Khauerová – místostarostka města Hodkovice nad Mohelkou
Pravoslav Svačina – starosta obce Kryštofovo údolí
Jana Mlejnecká – starostka obce Chotyně
Václav Honsek – starosta obce Křižany

Podnikatelé:

Reagro, s.r.o
Tomáš Horník
Borek Plast - Josef Pytloun
Jiří Sameš
Joga Hlavice – Mgr. Petr Neumann

Nestátní neziskové organizace:

Jan Havelka – Dubáci, o.s.
Bc. Michal Olešák - Římskokatolická farnost Dlouhý Most
David Jelínek – Janovská o.p.s.

Metodická podpora, supervize, konzultace:

Národní akademie regionálního managementu, o.s.

4. Popis způsobu vyhodnocování SCLLD – MONITORING

Vyhodnocování průběhu a výsledků realizace SCLLD poskytuje MAS zpětnou o plnění obsahu strategie a vlivu tohoto plnění na celkový rozvoj řešeného území. Vyhodnocování SCLLD též umožňuje průběžně kvalifikovaně posuzovat nastavení SCLLD ve vazbě na reálný vývoj klíčových rozvojových parametrů v území a je tak důležitým argumentačním nástrojem pro obhajobu případných úprav (zpřesňování) strategie v průběhu její realizace. Vyhodnocování SCLLD bude tedy probíhat průběžně po celou dobu její realizace.

Vyhodnocování SCLLD bude probíhat ve dvou na sebe navazujících stupních. V prvním stupni bude probíhat komplexní monitoring SCLLD a ve druhém stupni evaluace SCLLD ve vazbě na podklady získané monitoringem. Základním technickým nástrojem monitorování SCLLD je jednotný monitorovací systém pro programové období 2014-2020 (MS2014+), zajišťující sběr územně identifikovaných informací (dat) o projektech, věrně dokumentujících jednotlivé fáze realizace projektů, které naplňují SCLLD. V rámci MS2014+ je prováděn též celkově monitoring plnění SCLLD.

Nástroje vyhodnocování SCLLD

MONITORING

V rámci monitoringu dochází ke sběru informací o všech relevantních skutečnostech souvisejících s procesem naplňování a výsledky realizace SCLLD. Monitoring je realizován ve třech rovinách jako:

- a) věcný (obsahový)
- b) finanční
- c) procesní

Věcný monitoring je zaměřen na sledování plnění strategických a specifických cílů SCLLD, resp. plnění jednotlivých rozvojových opatření prostřednictvím realizace aktivit (projektů). Cílem je zajištění přehledu o výstupech, výsledcích a dopadech implementovaných opatření SCLLD ve vztahu k celkovému obsahu a harmonogramu realizace SCLLD.

Finanční monitoring sleduje proces naplňování finančních parametrů SCLLD, tj. zejména míru plánovaného čerpání finančních prostředků na projekty SCLLD ve vazbě na definované programové rámce.

Procesní monitoring je orientován na sledování procesních postupů implementace SCLLD v řešeném území, tj. zejména na administraci výzev a jednotlivých realizovaných projektů určenými orgány a pracovníky MAS, včetně způsobů uplatňování předpisů, vnitřních směrnic a opatření MAS s ohledem na jejich efektivnost ve vztahu k úspěšnému naplňování SCLLD.

EVALUACE

V rámci procesu evaluace příslušná struktura MAS hodnotí monitoringem získané informace. Zaměřuje se na kvalitativní a kvantitativní hodnocení dosažených monitorovacích parametrů, posuzuje míru naplňování SCLLD a identifikuje a specifikuje úzká místa a příčiny nedostatečného plnění SCLLD. Výsledkem evaluace je zhodnocení stavu plnění strategie v hodnoceném období a nastavení (přijetí) nápravných opatření ke zlepšení implementace SCLLD, která povede k dosažení předpokládaných výsledků SCLLD.

Proces vyhodnocování SCLLD

Proces monitoringu

Věcný a finanční monitoring se skládá z monitoringu projektů a monitoringu SCLLD. V obou případech MAS realizuje následující procesní kroky:

1. Zpracování plánu monitoringu

- věcné vymezení – specifikace předmětu monitoringu (věcné plnění, financování, účetnictví, publicita, udržitelnost), monitorovacích kritérií (ukazatelů, indikátorů), místa provádění monitoringu (kontrola v terénu), kontrolní perioda, typ kontrol (ex-ante, on-going, ex-post, ad-hoc),
- časové vymezení (harmonogram) – stanovován obecně a zpřesňován v průběhu implementace SCLLD ve vazbě na termíny konkrétních výzev a charakter zaměření monitorovaných projektů (aktivit).

Plán monitoringu zpracovává dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer ve spolupráci s monitorovacím výborem. Plán monitoringu se zpracovává 1x ročně a je zejména z hlediska časového vymezení aktualizován dle potřeby, resp. harmonogramu implementace jednotlivých etap SCLLD.

2. Vlastní realizace monitoringu

- Sběr, třídění, evidence a zpracování dat relevantních k provedení evaluace SCLLD.

Realizaci monitoringu provádí dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer ve spolupráci s integrovanou pracovní skupinou.

Procesní monitoring mapuje veškeré postupy a činnosti, které souvisí s implementací SCLLD, monitoruje plnění pravidel, směrnic a opatření všemi organizačními strukturami MAS a identifikuje případná procesní pochybení.

Procesní monitoring provádí dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer ve spolupráci s jednotlivými vedoucími pracovních skupin

Celkový monitoring realizace SCLLD probíhá 2x ročně (v souladu s MPIN, resp. pravidly monitoringu integrovaných nástrojů v rámci systému MS2014+), a to vždy k datu 31. 12. a 30.6.). Přípravu podkladů pro monitoring SCLLD zajišťuje dle organizační a kompetenční struktury MAS manažer ve spolupráci s monitorovacím výborem. Monitorovací zpráva je předkládána představenstvu MAS. Následně v termínech do 15.1. a 15.7. je předkládána tzv. Zpráva o plnění SCLLD Ministerstvu pro místní rozvoj – odboru rozvoje a strategie regionální politiky, který ji následně kontroluje.

Proces evaluace

V průběhu monitoringu jsou shromážděny veškeré informace (vstupy) nutné k provedení hodnocení průběhu a úspěšnosti realizace SCLLD. Nejvýznamnějšími vstupy k hodnocení věcného naplňování SCLLD je zmapovaná úroveň naplňování monitorovacích indikátorů. Tyto indikátory jsou děleny do 3 kategorií:

- **monitorovací indikátory výstupů** – hmotné a nehmotné veličiny projektu kvantifikovatelné formou určité jednotky se stanovenými počátečním a konečným stavem
- **monitorovací indikátory výsledků** – mapují bezprostřední účinky vyvolané přímo či v přímé příčinné souvislosti výstupy projektů (aktivit)
- **monitorovací indikátory dopadů** – identifikují přímé či nepřímé účinky vyvolané indikátory výstupů či indikátory výsledků - vztahují se k následkům (důsledkům), které překračují rámec účinku projektů (dlouhodobější charakter, dopad na širší populaci, charakter pozitivních či negativních externalit).

Evaluace se zabývá prostřednictvím monitorovaných ukazatelů, dat, indikátorů výsledky a dopady realizace SCLLD. Úspěšnost realizace SCLLD je posuzována na základě:

- **účinnosti** (míry, do jaké bylo dosaženo cílů, v jakém rozsahu byla ve sledovaném období naplněna SCLLD a zda tento rozsah odpovídá plánovanému harmonogramu SCLLD),
- **efektivity** (vztahu mezi použitými prostředky a dosaženými výsledky – zejména s ohledem na efektivnost vynakládání veřejných prostředků),
- **relevance** (míry, do jaké se cíle podpory vztahují k potřebám a problémům regionu, jak jsou věcně a časově naplňovány priority SCLLD).

Hodnocení (evaluace) se vztahuje nejen na plnění věcné či obsahové náplně SCLLD, zaměřuje se též na správnost finančních toků a administrativní efektivnost vnitřních organizačních procesů MAS.

Též se zabývá hodnocením obrazu MAS u veřejnosti (hodnotí ohlasy na činnost a prospěšnost aparátu MAS v území).

Evaluace plnění SCLLD probíhá 2x ročně. Dílčí výsledky hodnocení jsou zaznamenávány do hodnotících zpráv. Závěry hodnotících zpráv jsou využívány interně jako podklad pro práci MAS.

Proces evaluace plnění SCLLD se skládá z těchto postupných kroků:

- provedení hodnocení a zpracování návrhu nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje manažer ve spolupráci s revizní komisí)
- projednání hodnocení (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje manažer a vedoucí pracovních skupin MAS)

- schválení hodnocení, včetně uložení nápravných opatření (dle organizační a kompetenční struktury MAS zajišťuje představenstvo MAS)

Smyslem vlastního hodnocení a další práce s výsledky hodnocení je zajištění:

- efektivity SCLLD
- účinnosti SCLLD
- užitečnosti a přidané hodnoty SCLLD
- udržitelnosti realizovaných opatření SCLLD

Schválené evaluační závěry jsou publikovány ve Výroční zprávě MAS.

5. Proces tvorby a východiska zpracování SCLLD

Strategie komunitně vedeného územního rozvoje (SCLLD) je v rámci programového období EU 2014-2020 jedním ze tří typů integrovaných nástrojů vymezených Ministerstvem pro místní rozvoj ČR v Metodickém pokynu pro využití integrovaných nástrojů v programovém období 2014-2020 (MPIN).

Předkládaná SCLLD vychází z Nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady č 1303/2013 (zejména čl. 33) a je metodicky v souladu s podmínkami MPIN, resp. těmi částmi, které odpovídají struktuře a rozsahu materiálu, který je předkládán jako výstup z projektu financovaného Operačním programem Technická pomoc.

Z hlediska struktury obsahuje a rozpracovává předkládaná SCLLD všechny základní předepsané části. Shrnuje informace o řešené místní akční skupině, specifikuje proces a aktéry zpracování strategie a jejich rozsah zapojení do projektu, zvýšená pozornost je věnována popisu komunitního přístupu v rámci zpracování SCLLD.

Strategie dále obsahuje socioekonomickou analýzu, která čerpá jak z relevantních datových zdrojů, tak z výstupů realizovaných komunitních projednávání, obsahuje tedy kromě specifikace a hodnocení statistických údajů také zhodnocení problémů a potřeb vnímaných obyvateli regionu. Jednotlivé tematické kapitoly socioekonomické analýzy jsou přehledně shrnuty formou dílčích SWOT analýz, jejich výstupy jsou následně zakomponovány do celkové SWOT analýzy, která prošla hodnocením důležitosti mezi aktéry rozvoje v řešeném území. Na základě všech analytických podkladů a kvalitativního hodnocení výroků celkové SWOT analýzy jsou v závěru analytické části společně s identifikací rozvojového potenciálu území formulovány souhrnné analytické závěry, které uzavírají logickou strukturu analýzy a tvoří přechodový můstek do návrhové části.

Následující návrhová část obsahuje popis východisek, mise a vize SCLLD, návrh strategických a specifických cílů specifikovaných do úrovně opatření. Návrhová část je formulována s ohledem na návrhové období SCLLD a zohledňuje zásadní problémy, potřeby, příležitosti a možná ohrožení řešeného území. Strategie je navržena jako reálná a realizovatelná. Cílem strategie je identifikovat realizační potenciál všech relevantních rozvojových oblastí a specifikovat realizační opatření tak, aby jejich výstupy a výsledky ovlivňovaly rozvoj území v širším měřítku s pozitivními multiplikačními

efekty a s důrazem na tvorbu synergických a komplementárních vazeb. Do formulace návrhové části SCLLD vstoupily též poznatky z relevantních rozvojových dokumentů obcí, mikroregionů a dalších územních struktur. Lze konstatovat, že návrhová část SCLLD je s výstupy těchto dokumentů kompatibilní a naopak optikou širšího území vytváří podmínky pro efektivnější realizaci územních projektů. Nedílnou součástí podkladů pro co nejpřesnější specifikaci návrhové části jsou výsledky provedeního monitoringu absorpční kapacity v území, jehož shrnutí je součástí strategie. Díky tomuto monitoringu se podařilo výrazně lépe vyhodnotit (a zakomponovat do dokumentu) nejen potřeby území vyplývající z interpretace statistických dat a informací, ale i reálné potřeby vyplývající z požadavků aktérů regionálního rozvoje. Zpracovaná návrhová část bere v úvahu „hlavní témata řešené CLLD“ dle MPIN.

Pro ověření reálných potřeb území prošla návrhová část, resp. opatření návrhové části, prioritizací prostřednictvím aktérů regionálního rozvoje v rámci komunitního projednávání SCLLD. Výsledky této prioritizace jsou shrnuty v závěru návrhové části a definují východiska pro věcný i časový postup implementace SCLLD. V úrovni specifických cílů byly následně obsahově definovány indikátory jejich naplnění (jedná se o indikátory strategie).

Předkládaná SCLLD dále obsahuje popis integrovaných a inovativních rysů promítnutých jak do procesu zpracování SCLLD, tak do formulací zejména návrhové části.

6. Analytická část - vyhodnocení stavu

6.1 Poloha území

MAS Podještědí se nachází v Libereckém kraji na území okresů Liberec a Jablonec nad Nisou. Území MAS má celkově venkovský charakter s 22 obcemi a 5 menšími městy, tvořící kompaktní celek, přestože je členité a rozmanité. V okrese Liberec je to 22 obcí (Bílá, Bílý Kostel nad Nisou, Český Dub, Dlouhý Most, Hlavice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Janův Důl, Jeřmanice, Kryštofovo Údolí, Křížany, Mníšek, Nová Ves, Oldřichov v Hájích, Proseč pod Ještědem, Rynoltice, Světlá pod Ještědem, Šimonovice, Všelibice, Zdislava) a v okrese Jablonec nad Nisou 5 obcí (Bedřichov, Janov nad Nisou, Pulečň, Rádlo a Rychnov u Jablonce n. N.). Statut města má 5 obcí - Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chrastava a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Tato města jsou současně obcemi s pověřeným obecním úřadem (obec II. stupně). Obce v území spádují do dvou obcí s rozšířenou působností – Liberec a Jablonec nad Nisou. Ve sledovaném území žije přes 37 000 obyvatel, z toho zhruba 60 % v uvedených městech. Rozloha území je 436,19 km². Hustotou zalidnění cca 85 obyvatel/km² je více než polovina celorepublikového průměru (133 obyvatel/km²).

Územní působnost MAS Podještědí

Obrázek 2 Územní působnost MAS Podještědí

Zdroj: MAS Podještědí

V roce 2006 územní působnost MAS prošla dynamickým rozšířením z původních 17 na 27 obcí – viz mapa, z toho ovšem město Chrastava a obec Šimonovice do MAS patří pouze svým územím a nejsou jejími členy. Na území MAS aktivně působí Mikroregion Sdružení obcí Podještědí, Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Jizerské Podhůří, Mikroregion Císařský kámen a částečně Mikroregion Jizerské hory. V současné době zahrnuje MAS Podještědí 27 obcí. Sdružené obce realizují společné projekty v oblasti vzdělávání, infrastruktury a rozvoje ICT. Zkušenosti s realizací společných projektů vytváří předpoklad pro realizaci dalších aktivit na bázi partnerství. V území MAS působí řada aktivních NNO (Pořes, Střevlík, Křižanský Trpaslík, Rolinka – Koňský domov důchodců, Horačky, Plechařinka, Regionální sportovní centrum mládeže, Hrádek potřebuje změny!, o.s., Podještědský F.C.

Český Dub, Dubáci, Sokol, Janovská o.p.s., SK Hodkovice, Sdružení rodáků a přátel Hodkovic, atd.), které jsou aktivní v rozvoji občanské společnosti, ve volnočasových aktivitách a zájmových činnostech – kulturních, sportovních i dalších. Významnou úlohu v obcích hrají ve sdružování občanů sbory dobrovolných hasičů (dále jen SDH). Z podnikatelských subjektů zde převažují drobnější a střední firmy v zemědělské výrobě – Agro Bílá,a.s, Reagro, s.r.o., Stará Dáma, s.r.o., DTZ Liberec, s.r.o., Dům jógy v Hlavici, Pila Ficek a další.

S ohledem ke svému okolí má MAS prostorové možnosti dalšího územního rozvoje. Další rozvojový potenciál v rozšíření, případně ve sloučení území je směrem na východ nebo jihovýchod. Západním směrem působí LAG Podralsko, se kterým má MAS „Podještědí“ uzavřenu partnerskou smlouvu o spolupráci (výměna zkušeností, společné a zrcadlové projekty a aktivity).

Tabulka 1: Členské obce MAS Podještědí

P.č.	Město, obec	IČ	Adresa
1	Bedřichov	00525511	Bedřichov č.p. 218, 468 12
2	Bílá	00262668	Bílá 76, 463 43 Český Dub
3	Bílý Kostel nad Nisou	00672106	Bílý Kostel nad Nisou 206, 463 31 Chrastava
4	Český Dub	00262722	Nám. B. Smetany 1, 463 43 Český Dub
5	Dlouhý Most	46744941	Dlouhý Most 193, 463 41 Dlouhý Most
6	Hlavice	00672050	Hlavice 54, 463 48 Hlavice
7	Hodkovice nad Mohelkou	00262820	Nám. T.G. Masaryka 1, 463 42 Hodkovice n.M.
8	Hrádek nad Nisou	00262854	Horní nám. 73, 463 34 Hrádek nad Nisou
9	Chotyně	00672003	Chotyně č.p. 163, 463 34 Hrádek nad Nisou
10	Chrastava	00262871	Náměstí 1. Máje 1, 463 31 Chrastava
11	Janov nad Nisou	00262358	Janov nad Nisou 520, 468 11
12	Janův Důl	00831395	Janův Důl č.p. 75, 463 52 Osečná
13	Jeřmanice	46744959	Pastevní 274, 463 12 Jeřmanice
14	Kryštofovo Údolí	00671991	Kryštofovo údolí 166, 460 02 Liberec
15	Křižany	00262943	Křižany 340, 463 53 Křižany
16	Mníšek	00263001	Oldřichovská 185, 463 31 Mníšek
17	Nová Ves	00831433	Nová Ves č.p. 213, 463 31 Chrastava
18	Oldřichov v Hájích	00481483	Oldřichov v Hájích 151, 463 31 Chrastava
19	Proseč pod Ještědem	00671941	Proseč pod Ještědem č.p. 89, 463 43
20	Pulečný	00832332	Pulečný 26, 468 02 Rychnov u Jablonce n.N.
21	Rádlo	00262544	Rádlo 252, 468 03
22	Rychnov u Jablonce nad Nisou	00262552	Husova 490, 468 02 Rychnov u Jablonce n.N.
23	Rynoltice	00263168	Rynoltice 199, 463 53 Rynoltice
24	Světlá pod Ještědem	00263192	Hodky 48, 463 43 Český Dub
25	Šimonovice	00671886	Minkovická ul. č.p. 70, 463 12 Šimonovice
26	Všelibice	00263303	Všelibice č.p. 65, 463 48 Všelibice
27	Zdislava	00481491	Zdislava č.p. 3, 463 53 Křižany

Zdroj: webové stránky obcí

Tabulka 2: Administrativní členění obcí v MAS Podještědí

Město, obec	Počet částí obce	Části obce
Bedřichov	1	Bedřichov
Bílá	14	Bílá, Domaslavice, Vlčetín, Bohdánkov, Petrašovice, Kohoutovice, Kocourov, Vesec, Dehtáry, Chvalčovice, Klamorna, Trávníček, Hradčany, Letařovice
Bílý Kostel nad Nisou	3	Bílý Kostel nad Nisou, Panenská Hůrka, Pekařka
Český Dub	15	Město, Horní Předměstí, Dolní Předměstí, Zámecký okres, Bohumileč, Hoření Starý Dub, Kněžičky, Libíč, Loukovičky, Malý Dub, Modlibohov, Smržov, Sobákov, Sobotice, Starý Dub
Dlouhý Most	1	Dlouhý Most
Hlavice	4	Doleček, Hlavice, Lesnovek, Vápno
Hodkovice nad Mohelkou	5	Hodkovice nad Mohelkou, Jílové, Radoňovice, Záskalí, Žďárek
Hrádek nad Nisou	9	Hrádek, Donín, Loučná, Dolní Sedlo, Dolní Suchá, Horní Sedlo, Oldřichov na Hranicích, Uhelná, Václavice
Chotyně	2	Chotyně, Grabštejn
Chrastava	8	Andělská Hora, Chrastava I, Chrastava II, Dolní Chrastava, Horní Chrastava, Dolní Vítkov, Víška, Vysoká
Janov nad Nisou	4	Janov nad Nisou, Hraničná, Loučná, Hrabětice
Janův Důl	1	Janův Důl
Jeřmanice	1	Jeřmanice
Kryštofovo Údolí	2	Kryštofovo Údolí, Novina
Křižany	2	Křižany, Žibřidice
Mníšek	2	Mníšek, Fojtka
Nová Ves	4	Růžek, Mlýnice, Nová Ves, Novoveská Víška,
Oldřichov v Hájích	2	Oldřichov v Hájích, Filipka
Proseč pod Ještědem	5	Proseč pod Ještědem, Domaslavice, Horka, Javorník, Padouchov
Pulečný	3	Klíčnov, Kopanina, Pulečný
Rádlo	2	Milře, Rádlo
Rychnov u Jablonce nad Nisou	2	Pelíkovice, Rychnov u Jablonce nad Nisou
Rynoltice	5	Černá Louže, Jítrava, Nová Starost, Polesí, Rynoltice
Světlá pod Ještědem	8	Světlá pod Ještědem, Rozstání, Hodky, Dolení Paseky, Hoření Paseky, Vesec, Jiříčkov, Křižany
Šimonovice	3	Šimonovice, Minkovice, Rašovka, Bystrá
Všelibice	13	Benešovice, Březová, Budíkov, Chlístov, Lísky, Malčice, Nantiškov, Nesvačily, Podjestřábí, Přibyslavice, Roveň, Vrtky,

		Všelibice
Zdislava	1	Zdislava

Zdroj: webové stránky obcí

6.2 Fyzicko-geografická charakteristika

Území tvoří neuzavřený prsteneček ve tvaru písmene „C“ okolo Liberecko - Jablonecké aglomerace. Souměstí uvedených měst je z hospodářského hlediska v Libereckém kraji dominantní a výrazným způsobem ovlivňuje socioekonomické podmínky života v územní působnosti MAS. Na druhou stranu částečná geografická odloučenost území od Liberecké aglomerace je dána Ještědským hřebenem. Odloučenost je záporně vnímána ekonomicky slabšími subjekty. Relativní blízkost silných regionálních hospodářských center může být pro aktivity MAS šancí do budoucnosti.

Společným znakem území jsou významné přírodní hodnoty. Severní část území MAS leží na území CHKO Jizerské hory, západní část zasahuje do CHKO Lužické hory. V CHKO Jizerské hory leží i 2 přírodní rezervace – v katastru obce Bedřichov se nachází 2 přírodní rezervace Nová louka a Klikvová louka. Na území MAS se vyskytuje národní přírodní památka Čertova zeď nedaleko Českého Dubu.

Na území MAS se nachází i chráněná území. V Jizerských horách Jihozápadně od Liberce se nachází přírodní park Ještěd, který vyhlásil Liberecký kraj.

Na území MAS se rovněž nacházejí lokality NATURA 2000. Jsou to evropsky významné lokality Jizerskohorské bučiny, Luční potok, Západní jeskyně u Jitavy a Zdislava - kostel. Mezi ptačí oblastí soustavy Natura 2000 patří Jizerské hory. Ve sledované oblasti rovněž existují významné krajinné prvky a památné stromy.

Geomorfologie MAS Podještědí

Podle všeobecně uznávaného geomorfologického členění České republiky, můžeme uvést, že celé území Libereckého kraje náleží podobně jako téměř celé území Čech do provincie Česká vysočina. Do území zkoumaného kraje přitom v rámci provincie Česká vysočina zasahují tři dílčí celky, tzv. subprovincie, které se ještě dále rozdělují do menších jednotek, tzv. celků.

Geomorfologické členění MAS Podještědí (Libereckého kraje) v rámci provincie Česká vysočina - do území Libereckého kraje zasahují tyto subprovincie:

- Krkonošsko – jesenická subprovincie: v Libereckém kraji celkem sedm celků - Lužické hory, Ještědsko-kozákovský hřbet, Žitavská pánev, Frýdlantská pahorkatina, Jizerské hory, (Krkonoše, Krkonošské podhůří);
- Krušnohorská subprovincie: v Libereckém kraji celkem jeden celek – České středohoří;
- subprovincie Česká tabule: v Libereckém kraji celkem tři celky – Ralská pahorkatina, Jičínská pahorkatina, Jizerská tabule.

Území MAS Podještědí zahrnuje sever české kotliny, východní část Lužických hor a Jizerské hory. Výšková členitost oblasti odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyšším bodem MAS Podještědí

je 1 012 m vysoký vrchol Ještěd. Vody z území MAS odtékají z části do Severního moře (Ploučnice, Jizera) a z části do moře Baltského (Smědá, Nisa). Klima v severovýchodní části (Jizerské hory) spadá do lehce chladné oblasti. Západní a jihozápadní část (Hrádecko-Chrastavsko a Pojdeštedí) má podmínky mírně teplé oblasti.

Geologický charakter území

Území MAS se vyznačuje velice bohatým zastoupením geologických jednotek. V části Jizerských hor jsou základem pohoří žuly, které se dostaly na povrch postupným obnažováním prvohorních žulových těles. Masiv Ještědu se vyznačuje bohatými přírodními hodnotami – lesní porosty a dřeviny rostoucí mimo les. Vrchol Ještědu tvoří křemencový suk nad hranicí lesa. Lužický hřbet má charakter ploché hornatiny. Je tvořen svrchnokřídovými pískovci, kterými během třetihor proniklo sopečné magma. V některých lokalitách lze spatřit zbytky původních bučin, převážně jsou lesy smrkové a borové monokultury. Severní část Žitavské pánve má charakter sníženiny mezi Jizerskou hornatinou a Ještědským vrcholem. Hrádecká pánev má charakter tektonické sníženiny mezi albrechtickým výběžkem Jizerské pahorkatiny a Ještědským a Lužickým hřbetem. Je tvořena granitoidy, zčásti i miocenními jezerními uloženinami.

Půdní poměry MAS jsou neobyčejně pestré, odrážejí různorodost horninového podloží, geomorfologie terénu a klimatických charakteristik. Určujícím faktorem je převaha podložních kyselých hornin. Zastoupení mají asociace hnědých půd, a to včetně zkulturněných zemědělských forem. V rámci celého kraje je za nejlepší zemědělskou půdu považována hnědozem, kterou můžeme na území MAS nalézt v okolí Hrádku nad Nisou. Luvizemě – charakteristické půdy méně členitých pahorkatin můžeme nalézt v Žitavské pánvi. Vůbec nejčastějším typem hnědé půdy je kambizem různých subtypů. Dalším typem půdy je podzol v různých subtypech, který se nachází převážně v horských polohách, členitých pahorkatinách (podzol kambizemní je hlavní půdní jednotkou Jizerských hor a vyšších poloh Ještědského hřbetu). Další typy půd jsou zastoupeny v různém výskytu.

Hydrografie MAS Podještědí

Územím Libereckého kraje prochází hlavní evropské rozvodí, které od sebe odděluje úmoří Baltského a Severního moře. Rozvodí prochází po hřebenech Lužických hor, Ještědu, Jizerských hor a Krkonoš. Oblast je odvodňována řekou Lužická Nisa a jejími přítoky. Jejími nejvýznamnějšími přítoky v oblasti jsou zprava Bílá Nisa, Harcovský potok, Černá Nisa, na jejímž toku byla postavena vodní nádrž Bedřichov, Jeřice, která se do Nisy vlévá v Chrastavě a Oldřichovský potok. Toky odvádějí vody do Baltského moře. Do Severního moře odvádí své vody řeka Jizera a Ploučnice. Řeka Mohelka, která tvoří přítok Jizery, proudí k jihozápadu, protéká Rychnovem u Jablonce nad Nisou a Hodkovicemi nad Mohelkou. Nedaleko obce Janův Důl vyvěrá jeden z významných toků severních Čech, a to řeka Ploučnice. Území MAS není příliš bohaté na větší vodní plochy. Mezi ty významnější patří přehradní nádrže Fojtka a Bedřichov. Dále pak zatopená pískovna Kristýna v Hrádku nad Nisou, která slouží zejména k rekreačním účelům a několik menších rybníčků v okolí Václavic a Chrastavy.

Klima MAS Podještědí

Liberecký kraj leží v klimaticky mírném pásu s typickým střídáním ročních období. Obecně lze klima označit jako mírné, suboceánicky laděné, což odpovídá poloze na okraji řetězce pohraničních

hornatin a vrchovin, otevřených do rovinnějšího terénu Lužice. Podnebí oblasti je výrazně ovlivněno reliéfem, hřebeny hor tvoří překážku proudění vlhkého a chladného vzduchu od Atlantského oceánu a jsou proto vystaveny vyšším srážkám (vůbec nejvyšší srážkové úhrny jsou pravidelně zaznamenávány v Jizerských horách). Zatímco horská území jsou vystavena poměrně vysokým srážkám a nízkým průměrným teplotám, níže položené partie mají klima méně drsné.

Tabulka 3: Klimatické oblasti v MAS Podještědí

Charakteristika	Chladné oblasti		Mírně teplé oblasti		
	CH6	CH7	MT2	MT4	MT7
počet letních dnů	10-30	10-30	20-30	20-30	30-40
počet dnů s průměrnou teplotou 10°C	120-140	120-140	140-160	140-160	140-160
počet mrazových dnů	140-160	140-160	110-130	110-130	110-130
počet ledových dnů	60-70	50-60	40-50	40-50	40-50
Průměrná teplota v lednu	-4 až -5	-3 až -4	-3 až -4	-2 až -3	-2 až -3
Průměrná teplota v červenci	14 až 15	15 až 16	16 až 17	16 až 17	16 až 17
průměrná teplota v dubnu	2 až 4	4 až 6	6 až 7	6 až 7	6 až 7
Průměrná teplota v říjnu	5 až 6	6 až 7	6 až 7	6 až 7	7 až 8
průměrná počet dnů se srážkami 1 mm	140-160	120-130	120-130	110-120	100-120
srážkový úhrn ve vegetačním období	600-700	500-600	450-500	350-450	400-450
srážkový úhrn v zimním období	400-500	350-400	250-300	250-300	250-300
počet dnů se sněhovou pokrývkou	120-140	100-120	80-100	60-80	60-80
počet dnů zamračených	150-160	150-160	150-160	150-160	120-150
počet dnů jasných	40-50	40-50	40-50	40-50	40-50

Zdroj: Quitt, 1975

Na území MAS se nachází 5 typů klimatických oblastí od mírně chladné po mírně teplé, jak jsou vymezeny podle Quitta (Quitt, 1975). Výskyt klimatických oblastí v MAS Podještědí je v následujícím rozdělení:

- CH6 – Jizerské hory
- CH7 – podhůří Jizerských hor, masiv Ještědu;
- MT2 – Lužické hory,
- MT4 – okolí měst Liberec, Jablonec nad Nisou, Český Dub;
- MT7 – pás od Chrastavy severním úpatím Lužických hor po Hejnice, úzký pás území při jižním úpatí masivu Ještědu až po masiv Kozákova (mimo vrchol);

Srážkově nejbohatším územím jsou Jizerské hory (zejména jejich východní část). Výška sněhové pokrývky je v porovnání s jinými oblastmi ČR vyšší, na horách často přesahuje 1m.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha – poloha u hlavních tahů do Prahy, Liberce, Děčín • Blízkost přirozených center Liberce a Jablonce nad Nisou 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdrobená sídelní struktura – množství malých obcí, rozptýlená zástavba
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Prostředky z fondů EU na podporu rozvoje různých oblastí • Potenciál v rozšíření území (směrem na východ nebo jihovýchod) 	

6.3 Obyvatelstvo

Základní údaje o obcích

Tabulka 4: Základní údaje o obcích MAS Podještědí

Název obce	Počet obyvatel celkem k 31.12.2012	Počet částí obce	Katastrální plocha (ha)	Název obce	Počet obyvatel celkem k 31.12.2012	Počet částí obce	Katastrální plocha (ha)
Bedřichov	330	1	2 426	Křížany	824	2	2856
Bílá	881	14	2 638	Mníšek	1451	2	2544
Bílý Kostel nad Nisou	916	3	2 573	Nová Ves	822	4	1234
Český Dub	2 799	15	2 257	Oldřichov v Hájích	709	2	1625
Dlouhý Most	792	1	444	Proseč pod Ještědem	333	5	830
Hlavice	226	4	827	Pulečný	377	3	601
Hodkovice nad Mohelkou	2 790	5	1 349	Rádlo	749	2	965
Hrádek nad Nisou	7 642	9	4 854	Rychnov u Jablonce nad Nisou	2683	2	1225
Chotyně	955	2	904	Rynoltice	766	5	1771
Chrastava	6 239	8	2 746	Světlá pod Ještědem	943	8	1320
Janov nad Nisou	1 367	4	1 472	Šimonovice	949	3	719
Janův Důl	153	1	455	Všelibice	534	13	1844
Jeřmanice	474	1	437	Zdislava	293	1	980
Kryštofovo Údolí	349	2	1 734	CELKEM	37 346	122	43 630

Pozn.: města jsou označena tučně

Zdroj: ČSÚ Liberec

Populačně největšími sídly jsou Hrádek nad Nisou a Chrastava, v obcích Český Dub a Hodkovice nad Mohelkou žije nad 2 500 obyvatel, v dalších 6 obcích žije okolo 1 000 obyvatel. Největší rozlohu má Hrádek nad Nisou, sestupně pak Křížany, Chrastava. Obcí s nejvíce sídly je Český Dub, Bílá a Všelibice.

Vývoj počtu obyvatel

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS Podještědí v letech 2001 – 2012

Obec	Vývoj počtu obyvatel MAS v jednotlivých letech											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bedřichov	250	253	271	263	267	285	295	298	323	311	322	330
Bílá	807	807	812	791	803	824	818	822	837	842	865	881
Bílý Kostel nad Nisou	773	789	811	847	848	868	878	888	894	916	920	916
Český Dub	2 803	2 750	2 698	2 773	2 778	2 816	2 861	2 847	2 843	2 833	2 797	2 799
Dlouhý Most	589	615	627	660	688	714	748	768	775	796	781	792
Hlavice	210	206	210	208	206	210	215	222	213	221	223	226
Hodkovice nad Mohelkou	2 608	2 644	2 659	2 676	2 727	2 782	2 826	2 854	2 845	2 844	2 779	2 790
Hrádek nad Nisou	7 237	7 284	7 327	7 363	7 358	7 439	7 517	7 574	7 642	7 649	7 633	7 642
Chotyně	846	854	853	861	878	881	893	900	904	917	930	955
Chrastava	5 978	6 084	6 051	5 976	6 038	6 082	6 071	6 097	6 123	6 130	6 243	6 239
Janov nad Nisou	1 163	1 168	1 186	1 154	1 186	1 224	1 274	1 273	1 278	1 305	1 367	1 367
Janův Důl	141	138	141	137	134	127	129	136	136	141	150	153
Jeřmanice	317	323	346	375	395	399	426	448	449	467	463	474
Kryštofovo Údolí	208	226	241	252	254	259	269	279	291	315	340	349
Křižany	657	667	657	683	706	698	721	762	776	790	824	824
Mníšek	1 100	1 119	1 133	1 152	1 168	1 190	1 252	1 283	1 324	1 357	1 402	1 451
Nová Ves	664	678	714	739	758	775	779	821	808	818	789	822
Oldřichov v Hájích	443	480	501	533	564	563	594	604	634	661	681	709
Proseč pod Ještědem	267	269	275	269	266	270	272	280	292	314	327	333
Pulečný	262	268	274	279	286	300	328	329	346	345	348	377
Rádlo	561	570	581	578	611	639	656	668	700	706	740	749
Rychnov u Jablonce nad Nisou	2 035	2 100	2 122	2 257	2 302	2 366	2 448	2 566	2 612	2 656	2 651	2 683
Rynoltice	716	721	734	746	741	736	739	756	766	757	773	766
Světlá pod Ještědem	784	826	835	834	846	851	896	925	931	928	939	943
Šimonovice	378	391	417	446	512	563	624	669	713	779	883	949
Všelibice	516	514	522	524	526	526	524	525	532	533	536	534
Zdílava	247	249	257	268	261	273	311	295	306	322	293	293
CELKEM MAS	32 560	32 993	33 255	33 644	34 107	34 660	35 364	35 889	36 293	36 653	36 999	37 346

Zdroj: ČSÚ Liberec

Většina obcí MAS, stejně jako celá MAS, zaznamenala nárůst počtu obyvatel. Jako jediná obec MAS zaznamenal nepatrný úbytek obyvatelstva Český Dub. K nejvýraznějšímu nárůstu obyvatel došlo v obcích v blízkosti města Liberce a Jablonce nad Nisou, což je jednoznačným důkazem

suburbanizačního trendu v zázemí těchto velkých měst. Na Liberecku se nejzřetelněji počet obyvatel navýšil v obci Šimonovice, a to o 60 %. Velký nárůst obyvatel (nad 20%) prodělaly obce Dlouhý Most, Jeřmanice, Křižany, Mníšek, Nová Ves. Na Jablonecku lze vysledovat více než 20% nárůst obyvatel v obcích Bedřichov, Pulečný, Rádlo a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Všechny tyto obce jsou v dlouhodobém pohledu migračně atraktivní, byť přirozenou měnou je jejich přírůstek nepatrný. Z hlediska územního rozložení, byl nárůst počtu obyvatel nejvyšší v obcích MAS, ležících v okrese Liberec, kdy většině z obcí vzrostl počet obyvatel o více než 10 %. Ve srovnání s Libereckým krajem i ČR lze populační vývoj hodnotit příznivěji, neboť v celém Libereckém kraji se počet obyvatel zvýšil asi o 2,4 %, v ČR asi o 2,3 %, v MAS Podještědí asi o 14 %.

Pohyb obyvatelstva

Tabulka 6: Pohyb obyvatel v obcích MAS Podještědí od 1. 1. 2001 do 1. 1. 2012

Obec	Narození	Zemřelí	Přistě- hováli	Vystě- hováli	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
Bílá	123	99	287	238	24	49	73
Bílý Kostel nad Nisou	118	85	397	274	33	123	156
Český Dub	276	623	1194	899	-347	295	-52
Dlouhý Most	97	71	434	213	26	221	247
Hlavice	13	40	89	64	-27	25	-2
Hodkovice nad Mohelkou	330	363	1029	764	-33	265	232
Hrádek nad Nisou	996	907	2150	1821	89	329	418
Chotyně	125	108	403	308	17	95	112
Chrastava	866	682	2022	2081	184	-59	125
Janův Důl	23	22	90	87	1	3	4
Jeřmanice	47	43	297	119	4	178	182
Kryštofovo Údolí	37	29	212	71	8	141	149
Křižany	77	82	415	254	-5	161	156
Mníšek	174	117	726	388	57	338	395
Nová Ves	107	81	422	227	26	195	221
Oldřichov v Hájích	80	71	408	156	9	252	261
Proseč pod Ještědem	34	38	140	75	-4	65	61
Rynoltice	82	105	327	254	-23	73	50
Světlá pod Ještědem	96	122	328	152	-26	176	150
Šimonovice	106	46	677	171	60	506	566
Všelibice	36	83	240	150	-47	90	43
Zdislava	44	44	169	105	0	64	64
Bedřichov	49	21	248	180	28	68	96
Janov nad Nisou	145	124	732	573	21	159	180
Pulečný	45	28	208	109	17	99	116
Rádlo	74	64	399	216	10	183	193
Rychnov u Jablonce nad Nisou	376	223	1350	788	153	562	715
Celkem	4576	4321	15393	10737	255	4656	4911

Pozn.: Celkový přírůstek nemusí vždy souhlasit s rozdílem počtu obyvatel mezi lety 2001 – 2012 (viz předchozí tabulka), protože v souvislosti se sčítáním v roce 2011 byly prováděny korekce počtu obyvatel.

Zdroj: ČSÚ Liberec, vlastní výpočty

Výše uvedená tabulka zobrazuje souhrn pohybu obyvatel přirozenou (narození, zemřelí) i migrační (přistěhovalí, vystěhovalí) měnou v jednotlivých obcích. Zcela zřejmých je několik faktů. Obrat migrací je ve srovnání s přirozeným pohybem (narození, zemřelí) více než dvojnásobný. S výjimkou Chrastavy zaznamenaly všechny obce nárůst počtu obyvatel migrací. Nárůst počtu obyvatel přirozenou měnou byl zaznamenán v 18 obcích z 27, z toho v 10 obcích se jednalo o více než 20 obyvatel (Bílá, Bílý Kostel n.N., Dlouhý Most, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Mníšek, Nová Ves, Šimonovice, Bedřichov, Janov n.N., Rychnov u JN). Úbytek přirozenou měnou byl v relativním vyjádření nejvyšší v Českém Dubu a Hlavici (více než o 10 %), v absolutním vyjádření pak pouze v Českém Dubu a Hodkovicích nad Mohelkou, (ostatní velké obce – Chrastava, Hrádek nad Nisou, Rychnov u Jablonce nad Nisou zaznamenaly kladnou hodnotou přirozené měny). Nárůst migrací byl v relativní míře nejvyšší v Šimonovicích a Kryštofově Údolí (o 50 resp. 40 %).

Věková struktura obyvatelstva

Tabulka 7: Struktura obyvatel podle hlavních věkových skupin a vývoj mezi lety 1991 a 2011

Název obce	0-14 let		15 - 64 let		65 a více let		Změna 1991 - 2011 (%)		
	1991	2011	1991	2011	1991	2011	0 - 14 let	15 - 64 let	65 a více let
Bedřichov	25	17	64	70	12	9	25	53	32
Bílá	23	16	61	71	16	12	-30	18	-23
Bílý Kostel nad Nisou	19	16	69	68	13	12	1	18	12
Český Dub	19	12	65	66	15	21	-66	-1	24
Dlouhý Most	18	16	65	72	17	11	29	42	3
Hlavice	16	9	62	64	22	21	-140	-25	-33
Hodkovice nad Mohelkou	19	16	69	71	12	14	-5	9	19
Hrádek nad Nisou	20	16	68	68	12	14	-16	7	18
Chotyně	20	16	67	67	14	11	-5	12	-6
Chrastava	23	16	66	67	11	12	-29	12	20
Janov nad Nisou	18	17	66	70	16	15	18	29	21
Janův Důl	27	12	61	70	13	13	-117	17	0
Jeřmanice	18	18	66	73	16	9	32	40	-26
Kryštofovo Údolí	11	14	62	69	27	12	64	59	3
Křižany	22	15	66	67	12	14	-28	17	32
Mníšek	19	17	67	70	14	10	28	38	11
Nová Ves	19	16	68	72	13	11	17	33	14
Oldřichov v Hájích	17	16	64	70	19	14	34	43	12
Proseč pod Ještědem	15	16	60	70	24	17	25	32	-13
Pulečný	19	16	61	73	19	13	26	48	9
Rádlo	19	17	67	68	14	12	30	36	24
Rychnov u Jablonce nad Nisou	22	19	66	69	12	10	20	34	19
Rynoltice	21	12	65	69	14	15	-63	12	14

Světlá pod Ještědem	16	16	64	63	20	17	22	22	9
Šimonovice	21	23	66	72	13	8	66	67	38
Všelibice	19	13	62	70	19	15	-33	17	-17
Zdislava	20	19	65	61	15	15	18	16	26
CELKEM MAS	20	16	66	68	14	13	-6	19	15
Liberecký kraj	21,6	14,94	66,43	69,67	11,97	15,02	-30,85	4,87	25,51
Česká republika	21,01	14,27	66,34	69,63	12,65	15,76	-32,09	4,96	54,58

Pozn. Věková struktura se za léta 1991 a 2001 vztahuje k obyvatelům podle místa trvalého pobytu, za rok 2011 pak k obyvatelům podle obvyklého pobytu.

Zdroj: ČSÚ Liberec

Mezi jednotlivými obcemi existují značné rozdíly ve věkové struktuře obyvatel. Nejmladší věkovou strukturu měly v roce 2011 obce Šimonovice, Rychnov u Jablonce n.N. a Zdislava, kde se podíl nejmladšího obyvatelstva pohyboval okolo 20 %. Naopak nejvyšší podíl seniorů byl vykázan v obci Český Dub a Hlavice, kde je více než 20 % obyvatel ve věku 65 a více. Ve srovnání s Libereckým krajem i Českou republikou má MAS Podještědí zřetelně menší podíl seniorů a naopak vyšší podíl osob v dětském věku (0 - 14 let). V souladu s celostátním i krajským trendem se mezi lety 1991 a 2011 významně snížil podíl dětské složky v populaci, nicméně oproti krajskému a republikovému průměru je však tento pokles mírný. Zároveň je pravdou, že většina tohoto poklesu byla zaznamenána mezi lety 1991 a 2001. Naopak vzrostl podíl obyvatel v produktivním věku a zde hrají roli populačně největší obce – Chrastava a Český Dub, v nichž se podíl dětské složky za uplynulých 20 let snížil o 66 % resp. 29 % a podíl seniorů vzrostl o 24 % resp. 20 %.

Podíl dětské složky vzrostl v 15 obcích, podíl seniorů v 21 obcích, podíl obyvatel v produktivním věku v 26 obcích z 27. Lze tedy konstatovat, že vzhledem ke stárnutí populace se podíl dětské složky snižuje na úkor podílu obyvatel v produktivním věku a v budoucnu lze naopak očekávat významnější přesun obyvatel mezi produktivní a seniorskou složku populace. Proti obecnému trendu stárnutí populace však v několika obcích došlo k „omlazení“ věkové struktury. Jedná se o Dlouhý Most, Jeřmanice, Kryštofovo Údolí, Mnišek, Nová Ves, Oldřichov v Hájích, Proseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Šimonovice a Zdislava na Liberecku, dále pak všechny obce MAS na Jablonecku, tj. Bedřichov, Janov nad Nisou, Pulečný, Rádlo, Rychnov u Jablonce n.N., V některých obcích ubývalo obyvatel přirozenou měrou, zlepšení věkové struktury je tedy způsobeno migrací mladších obyvatel do obcí ze zázemí větších měst – Liberce a Jablonce nad Nisou (většina obcí zaznamenala migrační přírůstek).

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Tabulka 8: Struktura obyvatel v roce 2011 podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání (v %)

Název obce	z toho podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání (%)				
	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné (vč. nástavbového)	vysokoškolské	bez vzdělání

	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Bedřichov	12,55	7,69	4,86	23,08	16,60	6,48	42,91	17,81	25,10	14,17	7,29	6,88	0,00	0,00	0,00
Bílá	18,72	6,52	12,20	38,44	23,40	15,04	29,22	13,76	15,46	9,22	4,54	4,68	0,57	0,14	0,43
Bílý Kostel nad Nisou	16,07	5,49	10,58	48,49	28,57	19,92	24,04	9,48	14,56	5,91	3,30	2,61	0,41	0,27	0,14
Český Dub	21,13	7,66	13,46	37,02	20,84	16,18	28,67	13,54	15,13	7,75	3,53	4,22	0,57	0,12	0,45
Dlouhý Most	20,15	8,24	11,91	34,20	19,85	14,35	31,30	14,50	16,79	8,85	3,82	5,04	0,61	0,15	0,46
Hlavice	21,24	6,74	14,51	36,27	19,69	16,58	29,02	11,92	17,10	9,33	5,18	4,15	0,52	0,52	0,00
Hodkovice nad Mohelkou	17,57	6,51	11,07	40,18	22,64	17,53	29,40	12,72	16,69	7,82	3,93	3,89	1,61	1,31	0,30
Hrádek nad Nisou	24,19	9,14	15,05	41,42	23,97	17,46	23,63	10,61	13,02	4,26	1,95	2,31	0,85	0,48	0,37
Chotyně	21,85	7,98	13,87	46,36	28,71	17,65	22,55	8,54	14,01	3,22	1,82	1,40	0,00	0,00	0,00
Chrastava	21,83	8,27	13,56	38,82	22,29	16,53	26,73	11,40	15,33	6,08	3,11	2,97	0,58	0,22	0,36
Janov nad Nisou	20,97	7,71	13,26	36,48	21,75	14,73	25,56	11,35	14,21	10,57	4,94	5,63	0,35	0,17	0,17
Janův Důl	18,11	4,72	13,39	39,37	23,62	15,75	28,35	10,24	18,11	9,45	4,72	4,72	0,00	0,00	0,00
Jeřmanice	16,98	8,63	8,36	32,08	19,41	12,67	34,50	14,56	19,95	12,94	8,09	4,85	0,54	0,00	0,54
Kryštofovo Údolí	16,41	8,20	8,20	35,55	21,88	13,67	30,86	15,63	15,23	13,67	7,03	6,64	0,39	0,39	0,00
Křižany	25,11	8,98	16,13	41,40	24,20	17,20	22,07	10,65	11,42	6,39	3,50	2,89	0,30	0,00	0,30
Mníšek	16,74	6,77	9,97	36,05	22,14	13,91	30,74	11,44	19,30	10,61	5,95	4,67	0,37	0,09	0,27
Nová Ves	23,66	10,69	12,98	42,75	23,97	18,78	19,39	8,70	10,69	5,34	2,44	2,90	3,82	2,29	1,53
Oldřichov v Hájích	19,93	8,80	11,13	39,68	23,88	15,80	25,13	10,59	14,54	9,34	4,31	5,03	0,54	0,18	0,36
Proseč pod Ještědem	14,74	5,61	9,12	37,54	23,16	14,39	35,79	17,54	18,25	8,42	4,56	3,86	0,00	0,00	0,00
Pulečň	19,67	8,00	11,67	37,67	22,67	15,00	29,00	15,00	14,00	10,33	5,00	5,33	0,67	0,33	0,33
Rádlo	14,21	6,51	7,71	36,64	22,09	14,55	31,85	12,84	19,01	11,82	6,51	5,31	0,17	0,17	0,00
Rychnov u Jablonce nad Nisou	15,81	6,35	9,46	36,77	21,92	14,85	32,62	13,37	19,25	9,74	4,97	4,78	0,67	0,29	0,38
Rynoltice	22,95	9,46	13,49	40,00	23,57	16,43	27,13	12,09	15,04	6,98	3,26	3,72	0,62	0,31	0,31
Světlá pod Ještědem	14,48	5,18	9,30	35,59	21,51	14,08	35,46	15,27	20,19	11,69	6,64	5,05	0,13	0,13	0,00
Šimonovice	14,97	5,84	9,13	28,29	17,66	10,63	34,58	14,82	19,76	18,11	9,88	8,23	0,60	0,15	0,45
Všelibice	23,36	8,08	15,28	38,65	24,02	14,63	28,38	13,76	14,63	7,21	3,93	3,28	0,22	0,00	0,22
Zdislava	23,79	8,37	15,42	37,89	22,03	15,86	25,55	10,57	14,98	7,05	3,52	3,52	0,44	0,00	0,44
CELKEM MAS	20,42	7,81	12,60	38,81	22,73	16,08	27,61	12,05	15,56	7,53	3,80	3,73	0,71	0,37	0,34
Liberecký kraj	18,62	14,67	22,35	35,92	42,25	29,95	29,83	26,34	33,12	9,64	10,19	9,13	0,55	0,51	0,59
Česká republika	17,56	13,32	21,57	32,99	39,19	27,14	31,18	27,62	34,55	12,46	13,29	11,67	0,47	0,45	0,49

Zdroj: ČSÚ Liberec

Podobně jako u věkové struktury existují i ve vzdělanostní struktuře obyvatel značné rozdíly mezi jednotlivými obcemi. Nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva byl v roce 2011 zaznamenán v malých obcích do 1000 obyvatel – Šimonovice a Bedřichov. V Bedřichově byl zároveň nejvyšší podíl obyvatelstva s úplným středním vzděláním. Naopak nejnižší podíl vysokoškoláků byl opět v malých obcích – Chotyně, Nová Ves, z měst i Hrádek nad Nisou. Nejvyšší podíl obyvatel se základním vzděláním pak byl v Křižanech, Hrádku nad Nisou, Všelibicích, Zdislavě a Nové Vsi na Liberecku.

Ve srovnání s Libereckým krajem žije v MAS Podještědí více obyvatel se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity a naopak méně obyvatel s vysokoškolským vzděláním. V souladu s celkovými trendy je evidentní růst podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Stejně tak se zvýšil podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou a poklesl podíl obyvatel se základním vzděláním.

Z krajských a celostátních průměrů se nijak nevymyká ani rozdíl mezi vzdělaností mužů a žen. Muži jsou silněji zastoupeni v kategorii vysokoškoláků a obyvatel se středním vzděláním bez maturity a ženy v kategoriích základního vzdělání a středního vzdělání s maturitou. Podíl obyvatel bez vzdělání zůstává nevýznamný, přesto je zajímavé, že se podíl těchto obyvatel v MAS i Libereckém kraji zvýšil asi na dvojnásobek. Pouze v Nové Vsi jejich podíl přesáhl 3 %, jedná se zde o 25 osob.

Samostatnou kapitolou, která by si zasloužila zvláštní studii a již nemohou data z ČSÚ postihnout, je srovnání požadavků na dosažení určitého stupně vzdělání dříve a nyní.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Růst počtu obyvatel • Mírnější pokles podílu dětské složky obyvatelstva oproti Libereckému kraji a ČR • Nárůst vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a osob s maturitou na úkor obyvatel se základním vzděláním 	<ul style="list-style-type: none"> • Stárnutí obyvatelstva • Horší vzdělanostní struktura obyvatelstva oproti Libereckému kraji a ČR
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Přilákání nových obyvatel do obcí na území MAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokračující stárnutí obyvatelstva • Záporné saldo migrace kvůli špatné ekonomické situaci v území

6.4 Technická infrastruktura

Tabulka 9: Vybavenost obcí základní technickou infrastrukturou

Název obce	kanalizace	vodovod	plynifikace
Bedřichov	ANO	ANO	NE
Bílá	ANO	ANO	NE
Bílý Kostel nad Nisou	NE	ANO	ANO
Český Dub	ANO	ANO	ANO
Dlouhý Most	NE	ANO	NE
Hlavice	NE	ANO	NE
Hodkovice nad Mohelkou	ANO	ANO	ANO
Hrádek nad Nisou	ANO	ANO	ANO
Chotyně	NE	ANO	ANO
Chrastava	NE	ANO	ANO
Janov nad Nisou	ANO	ANO	ANO
Janův Důl	NE	ANO	ANO
Jeřmanice	ANO	ANO	NE
Kryštofovo Údolí	ANO	ANO	NE
Křižany	NE	ANO	NE
Mníšek	ANO	ANO	ANO

Nová Ves	NE	ANO	NE
Oldřichov v Hájích	NE	ANO	NE
Proseč pod Ještědem	ANO	ANO	NE
Pulečný	ANO	ANO	ANO
Rádlo	NE	ANO	ANO
Rychnov u Jablonce nad Nisou	ANO	ANO	ANO
Rynoltice	NE	ANO	ANO
Světlá pod Ještědem	NE	ANO	NE
Šimonovice	ANO	ANO	ANO
Všelibice	ANO	ANO	NE
Zdislava	NE	ANO	NE

Zdroj: Dotazníky obcí MAS

Vybavenost obcí technickou infrastrukturou je do velké míry ovlivněna velikostí obce, protože malé obce mají omezené rozpočtové možnosti pro budování nákladných sítí technické infrastruktury. Rovněž pro dodavatele není výhodné budovat sítě do oblastí s malým počtem potenciálních zákazníků. To platí především pro kanalizace a plynovody.

Tabulka 10: Kanalizace a vodovody v obcích MAS Podještědí

Obec	Kanalizace	Vodovod
Bedřichov	Jednotná kanalizační síť napojeno 66 % trvale bydlících obyvatel. Kanalizace dešťová 70 %	Napojeno 66 % trvale bydlících obyvatel
Bílá	Jednotná kanalizace; Splašková ve vlastnictví zemědělského podniku; lapoly a biologický septik, Pouze kanalizace dešťová 5 %	Napojeno 80 % trvale bydlících obyvatel
Bílý Kostel nad Nisou	Splašková kanalizace zakončená ČOV; dešťová kanalizace	Napojeno 90 % bydlících obyvatel
Český Dub	Jednotná kanalizační síť, kanalizace dešťová. Budována splašková kanalizace	Napojeno téměř 98 % obyvatel. Minimální část má vlastní zdroj (studna). Vlastnictví vodovodů - SČVK, družstva (Starý Dub)
Dlouhý Most	Ne	Napojeno 70 % trvale bydlících obyvatel; 15 km
Hlavice	Jednotná kanalizační síť	Osada Končiny - vlastní vodovod (trakační vodojem), ostatní části napájeny z veř. Vodovodu
Hodkovice nad Mohelkou	Jednotná kanalizační síť, napojení pouze pro město Hodkovice, ostatní části zakončení ČOV; kanalizace dešťová. Ostatní části bez kanalizace, pro lokalitu Jílové je zpracován projekt na kořenovou ČOV.	Napojeno, vyjma části Radoňovice a Žďárek. Vodovod Záskalí vyžaduje rekonstrukci.
Hrádek nad Nisou	Jednotná kanalizační síť, části obce zakončení ČOV;	Napojeno. Vodovod není v majetku obce
Chotyně	Jednotná kanalizační síť	Napojeno 90 % trvale bydlících obyvatel
Chrastava	Jednotná kanalizační síť	Napojeno
Janov nad Nisou	Jednotná kanalizační síť napojeno 50 % trvale bydlících obyvatel. Zakončení ČOV (3x)	Napojeno 50 % trvale bydlících obyvatel
Janův Důl	Ne	Napojeno 100 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 5,2 km
Jeřmanice	Jednotná kanalizační síť napojeno 70 % trvale bydlících obyvatel. Délka 6 km.	Napojeno 80 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 6 km
Kryštofovo Údolí	Ne	Napojeno 30 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 2,5 km
Křižany	Ne	Napojeno cca 30% obce, vodovodní síť 10 km

Mníšek	Splašková kanalizace zakončená ČOV; dešťová kanalizace	Napojeno.
Nová Ves	Částečná splašková kanalizace zakončená ČOV;	Napojeno.
Oldřichov v Hájích	Splašková kanalizace zakončená ČOV - délka 0,5 km	Napojeno. Délka vodovodního potrubí 3,1 km
Proseč pod Ještědem	Splašková kanalizace zakončená ČOV pro 10 RD a OÚ; dešťová kanalizace	Napojeno 90 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 2 km
Pulečný	Jednotná kanalizační síť, části obce zakončení ČOV; kanalizace dešťová	Napojeno.
Rádlo	Ne, ČOV s připojením na Rychnov u JNC	Napojeno 90 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 1 km
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Jednotná kanalizační síť - napojeno 80% trvale bydlících obyvatel, délka 15 km, 1 kanalizace se zakončením ČOV; kanalizace dešťová 50%	Napojeno 80 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 15 km
Rynoltice	Jednotná kanalizační síť - pouze obec Rynoltice	Napojeno
Světlá pod Ještědem	Ne	Napojeno 99 % trvale bydlících obyvatel. Délka vodovodního potrubí 12 km
Šimonovice	Jednotná kanalizační síť - pouze části obce	Napojena část obce
Všelibice	Splašková kanalizace zakončená ČOV - napojeno 30 % obyvatel; dešťová kanalizace 5%	Napojeno 90 % trvale bydlících obyvatel.
Zdislava	Ne	Napojeno. Délka vodovodního potrubí 5 km

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Odkanalizováno je pouze 14 obcí. U obcí, které jsou tvořeny více sídly, je kanalizace většinou vybudována jen v hlavním sídle obce, pouze u větších měst jsou řešeny i místní části, které navazují bezprostředně na hlavní sídlo. V lokalitách, které nejsou vybaveny kanalizací, odtékají odpadní vody po individuálním předčištění v septicích přímo do podmoků nebo mají domy bezodtokové jímky, jež jsou vyváženy na nejbližší ČOV nebo na pole (či jiná místa přímo určená).

V lokalitách, jež nejsou vybaveny kanalizací, odtékají odpadní vody po individuálním předčištění v septicích přímo do podmoků nebo mají domy bezodtokové jímky, jež jsou vyváženy na nejbližší ČOV nebo na pole.

Vlastníkem vodohospodářské infrastruktury je společnost Severočeská vodárenská a.s., Teplice (SVS a.s.), provoz infrastruktury kanalizačních řádů zajišťuje servisní organizace Severočeské vodovody a kanalizace a.s. (SČVK). Kanalizační řády jsou vybudovány v obcích v okrese Liberec: Český Dub, Chotyně, Chrastava, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Všelibice. V okrese Jablonec jsou to obce Bedřichov a Rychnov u Jablonce nad Nisou.

Plynofikováno je celkem 14 obcí z 27, což lze považovat za průměrnou hodnotu. Plynofikovány jsou všechny větší obce, u menších obcí byla při plynofikaci využita poloha blízko vysokotlakých plynovodů. Situace s plynofikací je obdobná jako v případě kanalizace, tj. dostupnost sítě je vztažena k množství sídel v dané obci. Míra plynofikace je velmi různorodá. Podle údajů z některých obcí je zasítovanost některých lokalit téměř 100%, jinde i přes existenci plynovodu je jeho význam spíše okrajový.

Veřejné osvětlení je vybudováno ve všech obcích. Zasítovanost je většinou více než 80 %, pouze obec Bedřichov jen 70% a Dlouhý Most pouze 30% veřejně osvětlených míst. U obcí s více sídly je veřejné osvětlení vybudováno ve všech sídlech.

Z 27 obcí MAS jich chce vodovod dále budovat 11. Většinou jde o rozšíření stávajícího vodovodního řádu do dalších sídel nebo k nové zástavbě. Kanalizaci chce budovat 17 obcí (z toho rozšířit do dalších sídel v 9 obcích). Více respondentů však zmiňuje finanční náročnost takových akcí, která závisí na rozpočtových možnostech vlastníka SVS. O plynofikaci mají zájem 3 obce, přičemž 2 obce zamýšlejí rozšíření stávající sítě do dalších sídel. I v tomto případě je zmiňováno rozšíření spíše výhledově, neboť závisí na finančních možnostech.

Na území MAS se nachází zdroje CZT v Hodkovicích nad Mohelkou, kde dodává teplo společnost Teplo Hodkovice n.M. s.r.o. s roční výrobou tepla 22 tis. GJ/rok. Dále pak soustavy vytápění (na zemní plyn) ve městech Hrádek nad Nisou, Chrastava a Český Dub.

Hrádek nad Nisou je zásobován zdrojem tepla společnosti H-therma a.s. s délkou rozvodných sítí 2,5 km, instalovaným tepelným výkonem 13,7 MW a roční dodávkou tepla 55 tis. GJ/rok. Chrastava je zásobována teplem, jež dodává společnost VE, spol. s r.o. Ta je provozovatelem blokových kotelen pro sídliště Střelecký vrch, pro ulici Andělohorská a Spartak, zásobující teplem centrum města. Český Dub je zásobován teplem společností TES Český Dub s.r.o., která ve městě provozuje 2 kogenerace s celkovým výkonem 264 kW.

Signál mobilních sítí je na území všech obcí zajištěn alespoň od dvou operátorů (o2 a T-Mobile), byť je někdy slabý a není s ním pokryto celé území. Signál o2 pokrývá většinu území, nicméně nedosahuje např. v obci Kryštofovo údolí nebo ve Všelibice. Signálem T-Mobile je taktéž až na malé výjimky pokryto celé území, horší příjem signálu se nachází v obcích Janův Důl, Jeřmanice. Rovněž tak signál operátora Vodafone je dostupný na celém území MAS a jeho pokrytí je rovnoměrné.

Celkem 15 obcí má k dispozici obecní rozhlas, dále 8 obcí má vybudovaný kamerový systém (Bedřichov, Český Dub, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Janov nad Nisou, Kryštofovo údolí a Oldřichov v Hájích).

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Postupná realizace kanalizačních a vodovodních sítí • Využití potenciálu alternativních zdrojů energie • Vysoké rozšíření sběru tříděného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká míra odkanalizování obcí, existence lokalit s chybějícím vodovodem • Špatný nebo neexistující signál mobilních sítí v některých lokalitách • Nevyhovující stav sítí technické infrastruktury
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Využití potenciálu alternativních zdrojů energie (vodní, biomasa) • Plány obcí na rozvoj technické infrastruktury • Využití prostředků z fondů EU na rozvoj technické infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršování kvality dopravních sítí a sítí technické infrastruktury především z důvodu nedostatku finančních prostředků

6.5 Doprava

Silniční doprava

Hlavními komunikacemi, které procházejí územím, jsou rychlostní silnice R35 Liberec – Ohrazenice a na ní navazující dálnice R10 Turnov – Mladá Boleslav – Praha, dále pak silnice I/13 (E 442) Liberec – Chrastava – Rynoltice - Děčín, na níž navazuje silnice I/35 na Hrádek nad Nisou a pokračuje přes polské území do Žitavy. Důležitou spojnicí je silnice I/13 ve směru Liberec – Mníšek -Frýdlant – Habartice, hraniční přechod CZ/PL pro osobní automobily. Z rychlostní silnice R35 je propojení silnicí I/65 na Rychnov u Jablonce n.N. a dále na Jablonec. Významné jsou i silnice II. třídy II/278 Hodkovice nad Mohelkou – Český Dub a II/592 Nová Ves – Chrastava – Křižany – Osečná. Dle očekávání je doprava nejintenzivnější na rychlostních komunikacích a hlavních tazích, představujících páteřní dopravní síť, spojující významné aglomerace. Tuto základní kostru doplňují silnice III.třídy, které propojují všechny obce a místní komunikace.

Stav hlavních silnic I. třídy je většinou velmi dobrý. Velkým problémem však nadále zůstává silnic nižších tříd – především III.třídy, kde je stav velkého množství z nich hodnocen jako havarijní. To platí pro celé území MAS. Přestože opravy na silniční síti probíhají každý rok, celkový stav silniční sítě nižších tříd se zhoršuje. Havarijní stav komunikací vede k omezením provozu. Při zimní údržbě se na silnice I. a II.třídy aplikuje chemické ošetření, silnice III.tříd se ošetřují zdrsňujícím posypem, případně jen pluhováním.

Vlastníky silnic I.třídy je stát (správu a údržbu zajišťuje Ředitelství silnic a dálnic), II. a III.třídy Liberecký kraj (správu a údržbu zajišťuje společnost Silnice LK, která vznikla delimitací Krajské správy silnic Libereckého kraje (KSS LK), KSS LK se stala pouze inženýrsko – investiční organizací), místních komunikací většinou obce. Silnice se nejvyšší intenzitou provozu zobrazuje následující tabulka.

Tabulka 11: Intenzita provozu na významných komunikacích MAS Podještědí podle sčítání dopravy v roce 2010

silnice	úsek	počet vozidel
R35	Liberec – Hodkovice nad Mohelkou	23 172
I/13	Stráž nad Nisou – Mníšek – (Frýdlant)	6 302
I/13	Liberec – Chrastava – Rynoltice	13 566
I/35	Liberec – Bílý Kostel – Hrádek nad Nisou	9 530
I/65	R35 (exit 33) – Rychnov u Jablonce nad Nisou	8 006
II/278	Hodkovice nad Mohelkou – Český Dub	1 780
II/592	(Nová Ves) – Chrastava – Křižany	741
III/2904	Mníšek – Oldřichov v Hájích	2 549
III/29020	Liberec Rudolfovo – Bedřichov – Janov nad Nisou	1 378
III/2711	Bílý Kostel nad Nisou – Chotyně – Hrádek n.N.- Donín	nejz.
III/2784	Liberec – Světlá p. Ještědem – Janův Důl	nejz.
III/2789	Šimonovice – Proseč pod Ještědem	nejz.
III/2876	I/65, křiž. Rádlo – Rádlo – Jeřmanice	nejz.
III/29029	Jablonec nad Nisou – Janov nad Nisou	2 189

R10	hranice Středočeského kraje – Turnov	16 956
-----	--------------------------------------	--------

Pozn.: Některé výsledky jsou vypočteny jako prostý aritmetický průměr více na sebe navazujících úseků na stejné silnici.

Zdroj: www.rsd.cz, vlastní výpočty

Tabulka 12: Dopravní vybavení v obcích MAS Podještědí

Název obce	místní komunikace (km)	chodníky (km)	parkoviště	cyklostezky
Bedřichov	22	0,6	3	ano
Bílá	50	nezjištěno	1	ne
Bílý Kostel nad Nisou	35	2	1	6 km
Český Dub	23	ano	1	1
Dlouhý Most	40	nezjištěno	2	1
Hlavice	10,4	nezjištěno	1	2,78
Hodkovice nad Mohelkou	18,635	ano	1	1
Hrádek nad Nisou	30	10	9	6,5 km
Chotyně	50	3	1	7 km
Chrastava	1	ano	ano	1
Janov nad Nisou	47	1	2	
Janův Důl		7		1
Jeřmanice	16	1	3	1
Kryštofovo Údolí	6	ne	3	6 km
Křižany		0,1	0	1
Mníšek	18	1,3	1	3
Nová Ves	ano	0,15		1
Oldřichov v Hájích	15	0,8	1	1
Proseč pod Ještědem		ne	1	1
Pulečný	?	0,75	1	
Rádlo	10	0,5	1	1
Rychnov u Jablonce nad Nisou	30	6	1	1
Rynoltice		ne		1
Světlá pod Ještědem	30	ne	1	2/7 km
Šimonovice		ano		1
Všelibice	20	ne	1	1
Zdislava	7	ne	1	5 km

*údaje nejsou k dispozici, v současné době obec zpracovává pasportizaci místních komunikací (dokončeno 6/2014)

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Velmi rozdílná je délka místních komunikací na území jednotlivých obcí. Nejdelší síť mají rozlohou velké obce často sestávající z více sídel. Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejdelší síť obecních komunikací má obec Bílá a Chotyně (obě 50 km), dále Janov nad Nisou (47 km), Dlouhý Most (40 km). Některé obce však délku obecních komunikací nevedly nebo označily jako nedostupný údaj, případně je zpracováván pasport komunikací, který slouží jako podklad pro investiční záměry (opravy komunikací a související infrastruktury).

Nejdelší síť chodníků mají logicky města jako Hrádek nad Nisou, Chrastava, Český Dub a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Z menších obcí mají nejdelší síť chodníků podél hlavních komunikací Janův Důl (6

km). U ostatních obcí dosahuje délka chodníků podél hlavních komunikací maximálně několika set metrů. Z 27 obcí 6 uvedlo, že nemá chodníky podél hlavních komunikací. Řada obcí stejně jako v případě údajů o místních komunikacích uvedla, že pro tento údaj nemají dostupná data.

Celkem 5 obcí uvedlo, že nemá na svém území parkoviště. Pochopitelně nejvíce parkovacích míst nalezneme v Hrádku nad Nisou a Chrastavě (na veřejných parkovištích vždy hodně přes 100 míst). Ve městech se často vyskytuje problém s parkováním v centru v nejexponovanějších denních dobách, tj. ve všední dny. Problematické je také parkování v lokalitách panelových sídlišť, kde z důvodu nedostatku parkovacích míst zaparkovaná auta často zužují místní komunikace, což znesnadňuje přístup záchranných složek a ohrožuje bezpečnost obyvatel sídliště. Postupné rozšiřování kapacity parkovacích ploch v sídlištních lokalitách je realizováno či plánováno v Českém Dubu, Chrastavě i Hrádku nad Nisou. Větší počet parkovacích míst rovněž souvisí s existencí významných turistických zajímavostí.

Železniční doprava

Územím MAS procházejí tratě 030 Liberec – Rádlo – Rychnov u Jablonce nad Nisou - Hodkovice nad Mohelkou - Stará Paka – Hradec Králové – Pardubice, 037 Liberec – Mníšek u Liberce – Oldřichov v Hájích – Frýdlant – Černousy, 086 Liberec – Kryštofovo Údolí – Zdislava - Rynoltice - Jablonné v Podještědí – Česká Lípa, 089 Liberec – Chrastava – Bílý Kostel – Chotyně - Hrádek nad Nisou, které jsou tratěmi celostátními a je na nich provozována i dálková osobní doprava rychlíky.

Tratě 030 a 089 mají lepší parametry než trať 037 a 086 (větší poloměr oblouků, vyšší cestovní rychlost), přesto zůstávají ve srovnání se silniční dopravou málo konkurenceschopné. Cestovní časy na vozebních ramenech Liberec – Pardubice a Liberec – Ústí nad Labem zůstávají téměř stejné jako ve 30. letech 20. století.

Dopravu na všech tratích zajišťují České dráhy, a.s., trať 089 současně provozuje společnost Vogtlandbahn-GmbH. Vlastníkem tratí je stát, který je zastupován Správou železniční dopravní cesty, s.o.

Obecně se v Libereckém kraji nenachází žádné železniční tratě, které jsou součástí mezinárodní koridorové sítě. Do sítě tratí pro mezinárodní kombinovanou dopravu náleží úsek tratě Paceřice - Černousy st. hr. (na území), která je vhodná i pro přepravu kamionů po železnici. Mezinárodní přechod pro osobní přepravu do Německa je v Hrádku nad Nisou.

Dopravní obslužnost veřejnou dopravou

Tabulka 13: Přehled dopravní obslužnosti autobusy a vlaky v MAS Podještědí

Název obce	Počet spojů za provozní den						hlavní cíle	
	autobus			vlak			Autobus	vlak
	X	S	N	X	S	N		

Bedřichov	50	52	52				LB, JN (vč. MHD), TUR,	
Bílá	43	6	5				Český Dub, Hodkovice n.M., LB	
Bílý Kostel nad Nisou	48	6	10	47	33	33	LB, Hrádek n.N., Nový Bor, ČL	LB, Varnsdorf, Seifhennersdorf (DE), Rybníště, Drážďany (DE)
Český Dub	135	15	16				LB, TUR	
Dlouhý Most	38	9	8				LB, Hodkovice n.M., TUR	
Hlavice	21		4				Český Dub	
Hodkovice nad Mohelkou	125	32	41	22	23	21	LB, JN, TUR, Český Dub, MB	LB, TUR, Stará Paka, PU
Hrádek nad Nisou	54	5	10	52	38	38	LB, Chrastava Sieniawka (PL), Stráž p.R.,	LB, Varnsdorf, Seifhennersdorf (DE), Rybníště, Drážďany (DE)
Chotyně	45	4	8	47	33	33	LB, Chrastava, Hrádek n.N., Rynoltice, Sieniawka (PL),	LB, Hrádek n.N., Varnsdorf, Seifhennersdorf (DE), Rybníště, Drážďany (DE)
Chrastava	129	21	27	52	35	38	LB, Hrádek n.N., Frýdlant, Nový Bor, ÚL,	LB, Hrádek n.N., Varnsdorf, Seifhennersdorf (DE), Rybníště, Drážďany (DE)
Janov nad Nisou	74	65	65				JN (vč. MHD), Rychnov u JN,	
Janův Důl	35	16	14				Český Dub, LB, Stráž p.R.,	
Jeřmanice	23	3	4	20	21	19	LB, Český Dub, TUR, Hodkovice, MB,	LB, Stará Paka, Semily,
Kryštofovo Údolí	10	4	4	20	19	16	LB (MHD)	LB, ČL, Děčín, ÚL,
Křížany	17	2	2	21	19	16	Český Dub, Stráž p.R., Hrádek n.N.,	LB, ČL, Děčín, ÚL,
Mníšek	74	10	12	74	59	59	LB, Chrastava, Frýdlant,	LB, Frýdlant, Černousy
Nová Ves	55	10	10				LB, Chrastava, Frýdlant,	
Oldřichov v Hájích	9		2	60	59	59	LB, Nové Město p.S.,	LB, Frýdlant, Černousy
Proseč pod Ještědem	40	13	11				Český Dub, Hodkovice n.M., LB	
Pulečný	108	83	80				Bedřichov, JN, Hodkovice n.M., TUR, Rychnov	
Rádlo	44	6	6	19	20	18	JN (MHD), Rychnov	LB, Stará Paka, Semily,
Rychnov u Jablonce nad Nisou	128	89	92	38	39	37	JN (vč. MHD), Bedřichov, Praha	LB, Stará Paka, TUR, PU
Rynoltice	46	8	10	21	19	16	LB, Hrádek n.N., Jablonné v P., Nový Bor, ČL, ÚL	LB, ČL, Děčín, ÚL,
Světlá pod Ještědem	54	22	19				LB, Český Dub, Stráž p.R.	
Šimonovice	34	10	10				LB (MHD)	
Všelibice	29		4				Český Dub, Mnichovo Hradiště,	
Zdislava	6			21	19	16	Český Dub, Osečná	LB, ČL, Děčín, ÚL,

Vysvětlivky: X = pracovní den, S = sobota, N = neděle

ČL - Česká Lípa, DC - Děčín, JN - Jablonec nad Nisou, LB - Liberec, MB - Mladá Boleslav, PU - Pardubice, TUR - Turnov,

ÚL - Ústí nad Labem, MHD - Městská hromadná doprava

Zdroj: jízdní řády www.idos.cz

Dopravní obslužnost veřejnou dopravou je v obcích MAS Podještědí velmi rozdílná a odráží se v ní poloha jednotlivých obcí (na hlavních komunikacích, u větších měst), sídelní struktura (obec sestávající z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem) a rovněž spádovost za službami vyšší vybavenosti, jež obec nenabízí. Výraznou výhodou pro obce po stránce dopravního spojení je existence železnice.

Nejlepší dopravní spojení z obcí MAS Podještědí mají logicky největší sídla – Hrádek nad Nisou, Chrastava, Hodkovice nad Mohelkou, Rychnov u Jablonce nad Nisou. Z nich je rovněž zajišťována obsluha obcí v jejich zázemí. Velký význam pro dopravní obslužnost má Liberec a Jablonec nad Nisou. Dobré dopravní spojení mají i obce na železnici, s výjimkou oblasti jihozápadního svahu Ještědu, kde síce vlaková zastávka Křižany leží na území obce, ale od vlastního sídla je vzdálena 1,5 km. Podobně vlaková zastávka Rádlo je více než 2 km daleko od sídla. Důvodem je kopcovitost terénu.

Množství spojů jezdí i z obcí Janov nad Nisou a Bedřichov. To je ale dáno sídelní strukturou, protože tyto obce obsluhují různé autobusové linky. Tyto obce jsou významnými středisky horské turistiky, tudíž je dostatečná kapacita dopravní obslužnosti v této oblasti nezbytným požadavkem. Velmi dobrou dopravní obslužnost má obec Pulečný (blízkost Jablonce nad Nisou). Díky kombinaci autobusových a vlakových spojení je velmi dobrá obslužnost v Mníšku (blízkost Liberce), Bílém Kostele, Chotyni nebo v Rynolticích.

U autobusových spojů je zřejmý zcela diametrální rozdíl v počtu spojů ve všední dny a o víkendech. V sobotu není zavedena autobusová doprava do 4 a v neděli do 1 obce. Občané, jež nemají možnost využívat individuální dopravu, tak jsou o víkendech v těchto obcích prakticky odříznuti od světa. Všechny uvedené obce náležejí do okresu Liberec, z toho jsou 3 obce v okolí Českého Dubu. Problém nastává rovněž ve všední dny večer. Poslední spoje přijíždějí do některých obcí již mezi 18. a 19. hodinou (Bílá), do Zdislavy již v 16 hodin, resp. do 19 hodin vlakem. V nejmenších a nejhůře obsluhovaných obcích je veřejná doprava redukována na několik párů spojů ve všední dny v ranních a odpoledních hodinách, které primárně zajišťují dojíždění dětí do škol. Spoje jsou většinou trasovány do nejbližšího velkého sídla, tedy především Liberce a Jablonce nad Nisou. Tato města zajišťují prostřednictvím městské hromadné dopravy dopravní propojení s obcemi Kryštofovo Údolí, Šimonovice, Rádlo, Bedřichov, Janov nad Nisou a Rychnov u Jablonce nad Nisou.

Výhodu mají obce ležící na hlavních silničních tazích (R 35 – Liberec – Turnov, silnice I/13 – Frýdlant – Stráž nad Nisou – Rynoltice – Ústí nad Labem, silnice I/35 Bílý Kostel – Hrádek nad Nisou, silnice I/65 Jablonec n.N. – Rychnov u Jablonce n.N. – exit 33). Jak již bylo řečeno výše, velkou výhodou je pro obce existence železničního spojení, které je zajišťováno většinou stejným počtem spojů ve všední dny i o víkendu.

Autobusovou dopravu zajišťuje z většiny společnost ČSAD Liberec, a.s., v obcích, patřících do okresu Liberec i společnost BusLine a.s., ČSAD Česká Lípa a.s. Dálkové spoje, vedené po hlavních tazích R35 a

I/13 jsou rovněž zajišťovány dalšími společnostmi. Městskou hromadnou dopravu provozuje Dopravní podnik měst Liberec a Jablonce nad Nisou, a.s.

Cyklistická doprava

Alternativou k výše popsaným druhům dopravy je cyklistická doprava, která nabízí značnou flexibilitu a částečně řeší i dopravní obsluhu v regionech. Pro smysluplné využití cyklistické dopravy je nutné zajistit pro návštěvníky kvalitní a turisticky zajímavé trasy. Cyklistická doprava však není jen o turistických cílech, ale má významný potenciál alternativní dopravy za prací, do zaměstnání či škol. Dopravní funkce cyklistiky umožňuje velmi efektivní propojení 2 a více lokalit (obce, města, centra apod.) s častou frekvencí užívání. Nezbytným předpokladem jsou oddělené cyklostezky, případně samostatné cyklopruhy podél komunikací, které odkloní cyklisty od automobilového provozu na dopravně zatížených komunikacích a zajistí bezpečnostní parametry cyklistické dopravy. Trasy s touto důležitou společenskou funkcí se v Libereckém kraji vyskytují velmi zřídka, často se jedná o krátké úseky, které nejsou logicky provázány. Bohužel i při návrhu nových silničních tahů, či rekonstrukci stávajících nejsou požadavky cyklo dopravy řešeny. Obdobným problémům čelí cyklisté v městských aglomeracích (Liberec, Jablonec), které představují významná centra dojížděky v rámci MAS. Dopravní propojení sídelních útvarů nejsou z pohledu požadavků cyklo dopravy komplexně řešeny. V menší míře jsou realizovány požadavky doplnění turistických tras.

Významné je i zajištění základních služeb pro cyklisty (servis, úschova, aj.). Co se týká služeb, jako jsou cykloservisy, půjčovna a úschovna kol, tak ty jsou poskytovány ve větších městech (Chrastava, Hrádek nad Nisou), nebo v turisticky atraktivních místech (Jizerské hory, Český ráj). Na sledovaném území působí minimum firem poskytujících služby v této oblasti. Celý region MAS je protkán sítí cyklotras, které jednotlivé významné turistické zajímavosti propojují, nebo cyklotrasa vede v bezprostřední blízkosti. Přehled cyklotras v MAS udává následující tabulka. Většina cyklotras vede po silnicích III. třídy. Některé úseky jsou vedeny po nezpevněných cestách, někdy i v souběhu s turistickými trasami, kdy může hrozit kolize s pěšími.

Za zmínku stojí mezinárodní cyklostezka Odra – Nisa, úsek v Libereckém kraji vede od pramene Nisy přes Rádlo, Liberec, Chrastava a Hrádek nad Nisou. Cyklotrasa vede z cca 75 % po stávajících komunikacích (převážně III. třídy), některé části jsou oddělené nové komunikace. Aby trasa splňovala mezinárodní standardy, je nutné odstranit některé kritické úseky.

Tabulka 14: Přehled cyklotras v MAS Podještědí

Číslo	Trasa
14	Hrádek n.N. (CZ/PL) – Chrastava – Liberec – Český Dub – (Sychrov – Turnov – Pleskotský mlýn – Jičín – Libáň – Dětenice)
14 B	(Liberec – Minkovice) – Dlouhý Most – Jeřmanice – Hodkovice nad Mohelkou - (Sychrov)
21	(Hřensko – Vysoká Lípa – Jetřichovice – Česká Kamenice – H. Kamenice – Kytlice – Mařenice – Jablonné v P.) – Andělská Hora - Chrastava
22	Chrastava – Mníšek - Oldřichov v.H. – Jizerské hory – (Jizerka – Horní Polubný – Rokytynice n.J. – Jilemnice – H. Branná – Vrchlabí – Černý Důl – Svoboda nad Úpou – Adršpašské skály – Police n. Met – Hronov – Náchod – Olešnice v O.h. – Sedloň - Plasnice)
25	(Doksy – Kuřivody – Osečná) – Křižany – Hrádek n.N. (CZ/D)
3006	Liberec – Mníšek – Oldřichov v Hájích – (Hejnice – Nové Město pod Smrkem)

3008	Machnín – Andělská Hora (Chrastava)
3020	(Liberec) – Královka (Bedřichov) – (Josefův Důl – Jizerka – Marinské Údolí – Harrachov)
3021	(Jablonec n.N.) – Janov nad Nisou - Kristiánov
3023	(Jablonec nad Nisou) – Bedřichov – Hřebínek
3024	Mníšek – (Albrechtice – Frýdlant)
3036	Šimonovice – (Vratislavice – Radčice)
3038	Jeřmanice – Rádlo – (Jablonec n.N. – Černá Studnice – Lučany – Karlov)
3039	(Višňová – Heřmanice) – Vítkov (Chrastava) – Hrádek nad Nisou – Loučná
3044	(Podhora – Chocnějovice – Sovínky – Nechálov – Sedlíščka – Sychrov) – Hodkovice n.M. – Záskalí – Dlouhý Most
3047	Rychnov u Jablonce nad Nisou – (Jílové – Žďárek – Sychrov – Svijany)
3049	Český Dub – Trávníček – (Vlastibořice – Pěnčín – Čtveřín – Daliměřice – Malý Rohozec)
3050	(Stohánek) – Kotel – Všelibice – Libíč – (Kobyly – Svijanský Újezd – Pěnčín)
3069	Kryštofovo Údolí – Buk Republiky – Bílý Kostel – Chotyně
3075	(Stráž n.N.) – Vysoká (Chrastava) – Horní Vítkov

Pozn.: v závorce je uvedena část trasy mimo území MAS Podještědí

Zdroj: Číselník cyklotras I. - III. tř. v ČR, Číselník cyklotras IV. tř. v ČR dostupný z www.cykloserver.cz, www.mapy.cz

Pěší trasy

Území MAS je protkáno poměrně hustou sítí turistických tras. Největší hustota je v místech s nejvíce turistickými aktivitami, tedy Ještědský hřbet a Jizerské hory. Naopak nejnižší hustota pěších tras je v severní oblasti mezi obcemi Hrádek nad Nisou, Chrastava a Oldřichov v Hájích. Významnou trasou je Hřebenovka, která je určena pro pěší, cyklisty i lyžaře. Severní i jižní větev trasy začínají shodně na česko-polském pěším přechodu na mostě přes Jizeru v Orle v Jizerských horách. Severní trasa dále pokračuje přes vrcholové partie Jizerských hor, přes Smědavu, Sněžné věžičky, Ptačí kupy a Poledník. Kolem Oldřichova v Hájích trasa pokračuje do Albrechtic u Frýdlantu, Václavic a Hrádku nad Nisou. Zde překračuje státní hranici a na německém území pokračuje zpět na českou hranici, kde končí v Ústeckém kraji.

Na území MAS vede i mezinárodní evropská dálková trasa E3, která na území MAS vede přes Lužické a Jizerské hory.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Hustota silniční sítě, existence železniční sítě Hustá síť cyklotras a pěších tras Dopravní dostupnost – existence hlavních silničních tahů R 35, I/13 a I/35 a jejich dobrá kvalita Provoz zimních a letních turistických autobusů (cyklobusů) v Jizerských horách 	<ul style="list-style-type: none"> Špatná kvalita a vysoké náklady na údržbu husté sítě krajských a místních komunikací Nedostatek parkovacích míst hlavně v nástupních místech u atraktivit cestovního ruchu Vedení většiny cyklotras po silnicích III. třídy Špatná dopravní obslužnost nejmenších obcí veřejnou dopravou

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Integrace dopravní obsluhy bez ohledu na hranice krajů Rozvoj cyklistické dopravy Využití alternativních způsobů dopravy (mikrobusy, svoz na nákupy, apod.) Podpora dopravní funkce cyklistiky Zlepšení systémů prevence a represe v oblasti bezpečnosti silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> Útlum veřejné dopravy hlavně do malých obcí Další nekontrolovaný růst individuální automobilové dopravy (IAD) a pohybu rekreatantů používajících IAD Další zhoršení kvality silniční sítě Rozbití dopravní obsluhy na železnici mezi tarifně vzájemně nespolupracující dopravce

6.6 Vybavenost obcí a služby

Vybavenost obcí je velmi rozdílná a v některých obcích schází i nezákladnější služby.

Tabulka 15: Počty stravovacích zařízení v obcích MAS

Název obce	rychlé občerst.	restaurace bez kuch.	restaurace s kuch.	restaurace s ubyt.	cukrárna	čajovna	kavárna
Bedřichov	4						
Bílá			2				
Bílý Kostel nad Nisou	1		2				
Český Dub	1		4		2		
Dlouhý Most		2	1				
Hlavice			1				
Hodkovice nad Mohelkou		2	3	1	1		
Hrádek nad Nisou	2	5	25	5	3		2
Chotyně		1	2		1		
Chrastava	1	3	8	3			1
Janov nad Nisou	1	2	1	11			
Janův Důl				1			
Jeřmanice			1				
Kryštofovo Údolí			4	2			1
Křižany	3		1	1			
Mníšek			2		1		
Nová Ves		1	1				
Oldřichov v Hájích		1	3				
Proseč pod Ještědem	1	1	1				
Pulečný			1				
Rádlo	1		1	2			
Rychnov u Jablonce nad Nisou		4	2	1			
Rynoltice							
Světlá pod Ještědem	1	1	3	3			
Šimonovice							
Všelibice		2					
Zdislava		1					
CELKEM MAS	16	26	69	30	8	0	4

Zdroj: dotazníkové šetření

Nejčastějším typem stravovacího zařízení je hospoda/restaurace s kuchyní, která je v 21 obcích, dále hospoda/restaurace bez kuchyně v 13 obcích, restaurace jako součást ubytovacího zařízení v 8 obcích a rychlé občerstvení v 9 obcích. Cukrárna je přítomna jen v 5 obcích, kavárna ve 3 (Hrádek nad Nisou, Chrastava Kryštofovo Údolí), čajovna není provozována v žádné z obcí.

Tabulka 16: Počty ubytovacích zařízení v obcích MAS

Název obce	ubytování v soukr.		ubytovna		pension		hotel		kemp			tábořiště	
	počet	lůžek	počet	lůžek	počet	lůžek	počet	lůžek	počet	lůžek	místa	počet	lůžek
Bedřichov	24	320	-	-	41	880	2	90	-	-	-	-	-
Bílá	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bílý Kostel nad Nisou	-	-	-	-	3	30	-	-	-	-	-	-	-
Český Dub	10	50	-	-	1	6	1	60	-	-	-	-	-
Dlouhý Most	-	-	-	-	-	-	1	22	-	-	-	-	-
Hlavice	2	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hodkovice nad Mohelkou	1	15	1	40	1	24	1	30	-	-	-	-	-
Hrádek nad Nisou	8	50	1	20	5	35	1	50	1	100	-	-	-
Chotyně	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-	-
Chrastava	9	68	3	20	1	8	2	85	-	-	-	-	-
Janov nad Nisou	11	52	13	312	39	998	6	288	-	-	-	-	-
Janův Důl	-	-	-	-	2	34	-	-	1	16	185	-	-
Jeřmanice	1	6	-	-	1	40	-	-	-	-	-	-	-
Kryštofovo Údolí	-	-	1	10	6	108	-	-	-	-	-	-	-
Křížany	5	61	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-	-
Mníšek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nová Ves	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oldřichov v Hájích	2	16	1	50	-	-	-	-	1	-	50	-	-
Proseč pod Ještědem	1	6	1	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pulečný	2	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rádlo	-	-	-	-	2	30	-	-	-	-	-	-	-
Rychnov u Jablonce nad Nisou	1	5	-	-	2	30	-	-	-	-	-	-	-
Rynoltice	-	-	-	-	2	65	-	-	1	48	-	-	-
Světlá pod Ještědem	-	-	1	20	5	30	1	20	-	-	-	-	-
Šimonovice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Všelibice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdislava	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CELKEM	78	709	22	508	115	2360	15	645	4	164	235	0	0

Zdroj: dotazníkové šetření

Ubytovací zařízení se nachází v celkem 23 obcích MAS z 27. Nejčastější typ ubytování jsou penziony dle údajů z obcí, které jsou provozovány ve 17 obcích. Největší kapacity je dosahováno v Jizerských horách v obcích Janov nad Nisou (39 zařízení s celkem 998 lůžky) a Bedřichově (41 zařízení s celkem 880 lůžky), dále v Kryštofovo Údolí (6 zařízení se 108 lůžky). Druhým nejčastěji zastoupeným typem je ubytování v soukromí ve 14 obcích. Nejčastěji opět v Bedřichově (24 zařízení s celkem 320 lůžky) a Janov nad Nisou (11 zařízení s celkem 52 lůžky), dále v Českém Dubu (10 zařízení se 50 lůžky) a v Chrastavě (9 zařízení se 68 lůžky). Dá se důvodně předpokládat, že ne všichni pronajímatelé plní

poctivě svoji ohlašovací povinnost a skutečný počet ubytovacích zařízení bude proto vyšší (aspoň co do počtu lůžek). Ubytovna je v 8 obcích s největší kapacitou v Janově nad Nisou (13 ubytoven s celkem 312 lůžky).

Hotely se nacházejí jen v 8 obcích – Bedřichov, Český Dub, Dlouhý Most, Hodkovice nad Mohelkou, Chrastava, Hrádek nad Nisou, Janov nad Nisou a Světlá pod Ještědem. Největší lůžková kapacita je opět v Jizerských horách, a to v Janově nad Nisou (6 hotelů s 288 lůžky) a Bedřichově (2 hotely s 90 lůžky). Kemp se nachází v Hrádku nad Nisou, Janově Dole, Oldřichově v Hájích a Rynolticích. Tábořiště se na území MAS Podještědí žádná nevyskytují.

Celkem bylo dle údajů z obcí zjištěno v území MAS 4 386 lůžek a 235 míst pro stany a karavany. Největší ubytovací kapacita se nachází v Janově nad Nisou – 1 650 lůžek, tj. 37 % celkové lůžkové kapacity a v Bedřichově – 1290 lůžek, tj. 30 % lůžkové kapacity MAS. Dohromady představuje ubytovací kapacita v Bedřichově a Janově nad Nisou, tj. v Jizerských horách, téměř tři čtvrtiny z celkové ubytovací kapacity MAS! S velkým odstupem následuje Hrádek nad Nisou s 255 lůžky a Chrastava s 181 lůžky.

Tabulka 17: Vybavení obcí základními službami

Název obce	obchod (potr)	pojízdná prodejna	pošta	police	autoservis	pneuservis	kadeřnictví	mateřské centrum	DDM	knihovna
Bedřichov	2		1	1						
Bílá		1			1		1			1
Bílý Kostel nad Nisou	1									
Český Dub	4	1	1	1	2	2	3	1		1
Dlouhý Most	1		1		3	1				1
Hlavice		1			1					1
Hodkovice nad Mohelkou	5		1	1	2	1	4	1		1
Hrádek nad Nisou	6		1	1	3	2	10	1	1	1
Chotyně	1		1		1		1			1
Chrastava	6		1	2	2	1	7	1	1	1
Janov nad Nisou	2		1	1	1	1				1
Janův Důl										1
Jeřmanice	1				1					1
Kryštofovo Údolí								1		1
Křižany	3		1		2	2	1	1	1	2
Mníšek	1		1		1		1			
Nová Ves	1						1			1
Oldřichov v Hájích	2		1				1		1	1
Proseč pod Ještědem	1							1		1
Pulečný										1
Rádlo	1	1	1							1
Rychnov u Jablonce nad Nisou	3		1	1	3		1			1
Rynoltice	1									
Světlá pod Ještědem	1		1			1	2			2

Šimonovice										
Všelibice	1	1	1							1
Zdislava	1									1
CELKEM MAS	45	5	15	8	23	10	33	7	4	24

Zdroj: dotazníkové šetření

V 6 obcích neexistuje žádný obchod s potravinami, z toho do 2 – Bílá a Hlavice aspoň zajíždí pojezdna prodejna potravin. Obyvatelé 4 obcí v MAS – Janův Důl, Kryštofovo Údolí, Pulečný a Šimonovice tak musí i za základními nákupy dojezdět do okolních obcí či vzdálenějších měst.

Pobočka České pošty funguje v 15 obcích. Mateřské centrum existuje v Českém Dubu, Hodkovicích nad Mohelkou, Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Kryštofovo Údolí, Křižanech a Proseči pod Ještědem.

Z dalších služeb lze jmenovat kadeřnictví ve 12 obcích. V Hrádku nad Nisou se nachází 10 kadeřnictví. Největší obcí bez kadeřnictví je Janov nad Nisou s více než 1300 obyvateli. Autoservis je ve 13 obcích, pneuservis v 7 obcích, často je pneuservis součástí autoservisu. Největší obcí bez těchto služeb je opět Janův Důl a Mníšek. Celkem 18 obcí v dotazníkovém šetření uvedlo, že se v jejich obci nachází nějaký řemeslník, nejčastěji truhlář, klempíř, autoopravář.

Tabulka 18: Počty řemeslných a zemědělských subjektů v obcích MAS

Název obce	švec, truhlář apod.	regionální řem. produkty	Zemědělský podnik	Soukromí zemědělci	výrobci potravin
Bedřichov					
Bílá	21	1	1	8	
Bílý Kostel nad Nisou	3		2		
Český Dub	7	1	2	10	
Dlouhý Most	2			3	
Hlavice	1			8	
Hodkovice nad Mohelkou	7	1		1	
Hrádek nad Nisou	15		3	3	
Chotyně				2	
Chrastava	12		1	2	2
Janov nad Nisou	4	1		2	
Janův Důl	1		1	4	
Jeřmanice			1	3	
Kryštofovo Údolí		2			
Křižany	2	1		1	
Mníšek	18			4	
Nová Ves	1			1	
Oldřichov v Hájích	5				1
Proseč pod Ještědem				6	
Pulečný	1		1	2	
Rádlo	3	2		2	
Rychnov u Jablonce nad Nisou	20		1	3	1
Rynoltice					
Světlá pod Ještědem	8			4	
Šimonovice					
Všelibice	2		1	3	
Zdislava		1		1	
CELKEM MAS	133	10	12	75	4

Zdroj: dotazníkové šetření

V 7 obcích působí výrobci regionálních produktů, ve dvou obcích je to řezbář. Celkem 9 obcí uvedlo, že na jejich území se nachází zemědělský podnik, 22 obcí uvedlo soukromé zemědělce. Pouze ve 3 obcích, tj. v Chrastavě, Oldřichově v Hájích a Rychnově u Jablonce n. N., působí výrobci potravin – např. výrobci regionálních produktů, pěstitelé zemědělských produktů a další.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence nabídky základních služeb ve většině obcí na území MAS Dostatečná kapacita ubytovacích zařízení v turisticky exponovaných místech 	<ul style="list-style-type: none"> Nevyhovující nabídka ubytovacích a stravovacích kapacit – koncentrace do jedné lokality, omezená nabídka ubytování vyšší kategorie a pro větší skupiny osob
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Podpora rozvoje základních služeb ve všech obcích MAS 	<ul style="list-style-type: none"> Zánik vesnických pošt

6.7 Bydlení

Domovní fond

Tabulka 19: Domovní fond v MAS Podještědí

	domy celkem podle druhu			Podíl (%)		neobydlené domy s byty		Důvod neobydlení			obydlené domy - druh domu		
	celkem	z toho		z toho		celkem	podíl z celk. počtu domů (%)	z toho			celkem	z toho	
		RD	BD	RD	BD			slouží k rekreaci	přestavba domu	nezpůsobilé k bydlení		RD	BD
Bedřichov	119	104	4	87,39	3,36	41	34,45	20	3	1	77	70	2
Bílá	334	321	8	96,11	2,40	102	30,54	77	1	5	232	220	8
Bílý Kostel nad Nisou	257	239	13	93,00	5,06	23	8,95	9	2	3	234	218	12
Český Dub	751	654	72	87,08	9,59	173	23,04	136	5	12	578	486	70
Dlouhý Most	212	198	9	93,40	4,25	29	13,68	15	4	4	183	170	8
Hlavice	123	115	6	93,50	4,88	60	48,78	48	0	0	63	57	5
Hodkovice nad Mohelkou	590	498	76	84,41	12,88	75	12,71	18	8	3	515	427	74
Hrádek nad Nisou	1 535	1 326	168	86,38	10,94	122	7,95	33	8	20	1 413	1 216	160
Chotyně	217	179	27	82,49	12,44	24	11,06	10	3	3	191	157	26
Chrastava	1 128	928	172	82,27	15,25	69	6,12	24	6	5	1 059	863	171
Janov nad Nisou	414	363	25	87,68	6,04	84	20,29	45	1	1	328	284	25
Janův Důl	66	63	2	95,45	3,03	24	36,36	23	0	0	42	39	2
Jeřmanice	137	130	5	94,89	3,65	17	12,41	11	1	3	120	113	5

Kryštofovo Údolí	291	285	1	97,94	0,34	174	59,79	160	1	0	117	114	1
Křížany	265	250	7	94,34	2,64	64	24,15	45	4	0	201	186	7
Mníšek	383	355	20	92,69	5,22	40	10,44	21	6	1	343	317	19
Nová Ves	226	213	9	94,25	3,98	29	12,83	17	3	2	197	184	9
Oldřichov v Hájích	281	274	5	97,51	1,78	76	27,05	66	1	1	205	199	5
Proseč pod Ještědem	192	188	1	97,92	0,52	75	39,06	72	0	0	117	113	1
Pulečň	123	116	5	94,31	4,07	23	18,70	17	4	0	100	93	5
Rádlo	231	221	4	95,67	1,73	44	19,05	28	2	3	187	177	4
Rychnov u Jablonce nad Nisou	561	494	56	88,06	9,98	35	6,24	12	3	4	526	462	54
Rynoltice	281	268	9	95,37	3,20	85	30,25	72	4	3	196	183	9
Světlá pod Ještědem	450	441	2	98,00	0,44	170	37,78	161	2	0	279	271	2
Šimonovice	248	239	6	96,37	2,42	20	8,06	10	2	3	228	220	6
Všelibice	229	216	9	94,32	3,93	93	40,61	82	1	1	136	123	9
Zdislava	111	111	0	100,00	0,00	30	27,03	22	1	1	81	81	0
Celkem MAS	8 278	7 521	553	90,86	6,68	1 695	20,48	1 236	68	59	6 577	5 869	539
Liberecký kraj	92 345	79 441	10 471	86,03	11,34	18 900	20,47				73 380	122	61 240
Česká republika	2 158	1 901	214	88,09	9,95	356	16,54				1 800	1 554	211
	119	126	760			933					075	794	252

Pozn.: Součet kategorií rodinné domy a bytové domy nemusí odpovídat údajům v kategorii celkem, zbytek připadá na kategorii ostatní domy.

Zdroj: ČSÚ Liberec

Venkovský charakter regionu je důvodem, proč podíl rodinných domů na celkovém domovním fondu převyšuje průměr za ČR (o 2 %) i za Liberecký kraj (o 4 %). Pouze v největších obcích – Chrastavě, Hodkovicích nad Mohelkou, Hrádku nad Nisou, ale i Chotyni kde existuje množství bytových domů (včetně současné výstavby), je podíl rodinných mírně nad 80 %. Naopak v obci Zdislava existují pouze rodinné domy. Vyšší než republikový průměr je podíl neobydlených domů na domovním fondu. V Kryštofově Údolí je to 60 %, v Hlavici a Proseči pod Ještědem je to od 50 resp. 40 % celého domovního fondu. Jako neobydlené jsou uváděny domy, v nichž v době sčítání lidu nikdo nevedl obvyklý pobyt. Velká většina neobydlených domů, konkrétně 70 % je využívána k rekreaci, v některých obcích je to více než 90 %, např. v Proseči pod Ještědem, Janově Dole, Světlé pod Ještědem. Nejmenší je podíl neobydlených domů v Chrastavě, Rychnově u Jablonce nad Nisou, Hrádku nad Nisou a Šimonovicích.

Tabulka 20: Stáří a technická vybavenost domovního fondu v MAS Podještědí

	obydlené domy - období výstavby nebo rekonstrukce							obydlené domy - technická vybavenost			
	celkem	z toho						z toho			
		1919 a dříve	1920 - 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2000	2001 - 2011	přípoj na kanalizační síť	vodovod	plyn	ústřední topení
Bílá	232	43	59	41	32	23	28	-	215	6	176

Bílý Kostel nad Nisou	234	75	54	24	19	23	33	-	214	114	182
Český Dub	578	128	124	122	105	42	33	259	521	130	445
Dlouhý Most	183	49	32	16	12	23	47	-	169	6	142
Hlavice	63	13	29	12	5	2	2	-	58	1	35
Hodkovice nad Mohelkou	515	126	127	75	63	49	64	331	479	246	413
Hrádek nad Nisou	1 413	485	390	107	117	115	151	733	1 289	983	1 085
Chotyně	191	74	41	19	12	16	28	48	179	126	139
Chrastava	1 059	324	251	119	95	117	126	509	978	717	772
Janův Důl	42	10	8	7	7	-	9	-	40	2	29
Jeřmanice	120	25	22	17	3	13	36	-	105	4	77
Kryštofovo Údolí	117	49	17	11	5	15	12	-	87	6	67
Křižany	201	59	53	24	16	10	28	-	157	10	132
Mníšek	343	81	53	38	28	64	70	69	289	154	252
Nová Ves	197	69	36	20	13	15	38	23	177	8	129
Oldřichov v Hájích	205	93	29	15	20	14	30	-	163	20	131
Proseč pod Ještědem	117	17	45	20	10	9	13	10	109	3	84
Rynoltice	196	76	52	14	19	12	14	-	174	40	135
Světlá pod Ještědem	279	48	80	32	33	44	34	-	255	11	199
Šimonovice	228	22	25	8	18	32	114	39	210	121	184
Všelibice	136	25	36	12	26	18	13	23	121	5	85
Zdislava	81	26	22	5	12	4	10	-	62	3	53
Bedřichov	77	12	13	5	11	14	11	41	67	2	53
Janov nad Nisou	328	121	95	13	25	28	30	68	275	84	253
Pulečný	100	24	33	7	3	12	20	27	89	4	64
Rádlo	187	45	47	14	15	28	33	-	165	118	148
Rychnov u Jablonce nad Nisou	526	101	134	47	40	78	119	373	496	320	420
Celkem MAS	7 948	2 220	1 907	844	764	820	1 146	2 553	7 143	3 244	5 884
Liberecký kraj	73 380	16 565	20 626	9 683	9 031	7 353	7 948	34 237	66 892	33 441	54 462
Česká republika	1 800 075	230 908	623 757	269 255	213 648	196 874	219 379	1 099 983	1 656 010	1 088 475	1 450 328

Zdroj: ČSÚ Liberec

Stáří domovního fondu je srovnatelné s celorepublikovým průměrem. Pouze v případě domů, postavených před rokem 1919 je průměr téměř o polovinu vyšší, avšak ve srovnání s Libereckým krajem je hodnota obdobná. V obcích Hrádek nad Nisou, Janov nad Nisou a Rynolticích pochází přes 60 % domovního fondu z doby před rokem 1970, ve všech jmenovaných obcích byla třetina domovního fondu dokonce postavena před rokem 1920. Nejmladší domovní fond nalezneme v obcích Šimonovice, Dlouhý Most (obě v zázemí Liberce), Mníšek a Rychnov u Jablonce nad Nisou, kde více než 30 % domů bylo postaveno po roce 1990.

Technická vybavenost domovního fondu je nejlepší v některých obcích v okolí Liberce a Jablonce nad Nisou. Obec Rychnov u Jablonce nad Nisou má nejvyšší podíl domů připojených na kanalizaci a ústřední topení (70 resp. 80 %). Hodkovice nad Mohelkou jsou v plynofikaci (50 %) a odkanalizování (64 %) na 2. místě. Největší část domovního fondu je plynofikována v Chotyni (66 %). Ve všech obcích je na vodovod připojeno aspoň 80 % domů. Podíl domů připojených na kanalizaci, plyn a ústřední topení je srovnatelný s průměrem za Liberecký kraj, ale nižší než průměr za ČR. Plynofikováno je v MAS celkem 14 obcí, v některých dalších obcích jsou některé domy zásobovány z plynových zásobníků. Důležité je poznamenat, že počty domů připojených na vodovod a kanalizaci nemusí souhlasit s obcemi, jež jsou vybaveny vodovodem a kanalizací v kapitole Technická infrastruktura. Jako připojené byly totiž v rámci sčítání lidu, domů a bytů deklarovány i domy připojené vodovodní přípojkou na domovní studnu nebo kanalizační přípojkou na domovní čistírnu odpadních vod.

Bytový fond

Tabulka 21: Charakteristiky bytového fondu v MAS Podještědí

	obydlené byty - druh domu			Podíl (%)		obydlené byty - energie k vytápění				
	celkem	z toho		z toho		z toho				
		RD	BD	RD	BD	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo
Bílá	303	258	39	85,15	12,87	5	148	2	29	85
Bílý Kostel nad Nisou	312	255	52	81,73	16,67	1	49	137	29	66
Český Dub	1 047	590	438	56,35	41,83	174	291	154	138	177
Dlouhý Most	240	202	33	84,17	13,75	3	85	2	72	36
Hlavičice	80	60	19	75,00	23,75	-	40	-	6	26
Hodkovice nad Mohelkou	1 132	495	580	43,73	51,24	445	150	262	90	66
Hrádek nad Nisou	2 835	1 479	1 318	52,17	46,49	687	194	1 284	189	180
Chotyně	314	194	112	61,78	35,67	2	35	189	29	35
Chrastava	2 302	1 106	1 168	48,05	50,74	625	131	983	157	143
Janův Důl	57	44	12	77,19	21,05	2	22	-	6	20
Jeřmanice	146	124	19	84,93	13,01	2	39	-	50	34
Kryštofovo Údolí	121	117	2	96,69	1,65	2	14	-	33	43
Křižany	264	204	48	77,27	18,18	4	96	1	21	104
Mníšek	458	368	83	80,35	18,12	3	52	186	83	68
Nová Ves	271	212	55	78,23	20,30	1	107	9	36	78
Oldřichov v Hájích	229	212	16	92,58	6,99	-	52	11	46	87
Proseč pod Ještědem	132	125	4	94,70	3,03	1	58	1	21	35
Rynoltice	269	210	55	78,07	20,45	11	102	45	25	53
Světlá pod Ještědem	334	304	13	91,02	3,89	4	125	6	63	79
Šimonovice	274	238	34	86,86	12,41	1	28	143	49	20
Všelibice	101	60	26	59,41	25,74	1	37	-	36	23
Zdislava	87	87	0	100,00	0,00	-	32	-	8	24

Bedřichov	83	74	4	89,16	4,82	1	10	1	30	18
Janov nad Nisou	451	333	98	73,84	21,73	-	128	100	97	60
Pulečň	127	102	23	80,31	18,11	1	34	2	37	37
Rádlo	239	212	20	88,70	8,37	-	23	123	29	32
Rychnov u Jablonce nad Nisou	955	529	389	55,39	40,73	76	65	501	108	82
Celkem MAS	13 163	8 194	4 660	62,25	35,40	2 052	2 147	4 142	1 517	1 711
Liberecký kraj	171 328	73 080	95 032	42,66	55,47	52 949	20 896	48 801	14 920	13 507
Česká republika	4 104	1 795	2 257	43,73	55,01	1 365 060	336 076	1 419 633	255 019	285 386

Zdroj: ČSÚ Liberec

Významné zastoupení malých obcí se i ve struktuře bytového fondu projevuje vysokým podílem bytů v rodinných domech. Nejvyšší podíl bytů v bytových domech je dle předpokladu v největších obcích – Hodkovicích nad Mohelkou, Chrastavě, Hrádku nad Nisou, Českém Dubu a Rychnově u Jablonce n. N. Naopak Zdislava je obcí, kde jsou pouze byty v rodinných domech. Významný podíl bytů v bytových domech (přes 20 %), ale nalezneme i v několika populačně malých obcích – Chotyni, Všelibicích, Hlavici nebo v obci Janův Důl.

Nejvýznamnějším zdrojem vytápění v MAS je plyn, podíl 35 % odpovídá průměru za ČR a překonává průměr za Liberecký kraj (28,5 %). Největší podíl domácností vytápí plynem v Chotyni a Rychnově u Jablonce n.N., dále v obcích Rádlo a Šimonovice (65 - 60 %). Významná je pozice plynu i v největších obcích Hrádku nad Nisou a Chrastavě. Druhým nejvýznamnějším zdrojem vytápění nadále zůstává uhlí, jakožto ekologicky nejméně vhodný prostředek, s 18 % podílem, který významně překračuje průměrné hodnoty za Českou republiku (8,2 %) i Liberecký kraj (13,2 %). V Bílé, Hlavici, Proseči pod Ještědem a Zdislavě je uhlím vytápěna více než polovina bytů. Celkově je uhlí nejvýznamnějším zdrojem vytápění v 13 obcích z celkových 27, plyn pouze v 8 obcích. Vytápění z kotelny mimo dům má významnou pozici jen v obcích s významnými sídlištními celky – nejvíce v Hodkovicích nad Mohelkou, kde vytápí téměř polovinu bytů a také v Chrastavě. Dřevo a elektřina jsou doplňkovými zdroji vytápění s celkovým podílem okolo 14 %. Nejvíce je využíváno vytápění dřevem v Kryštofově Údolí, Křižanech a Oldřichově v Hájích.

Tabulka 22: Právní důvod užívání bytu a průměrná plocha bytu na osobu v obcích MAS Podještědí

	obydlené byty - právní důvod užívání						Průměrná plocha bytu na osobu		
	z toho						celkem	z toho	
	ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	jiné bezplatné užívání bytu	nájemní	družstevní	jiný důvod užívání bytu		rodinné domy	bytové domy
Bílá	210	6	25	32	-	7	37,4	36,7	45,3
Bílý Kostel nad Nisou	217	6	28	34	1	3	34,2	35,8	26,8
Český Dub	476	109	68	176	126	22	33	35,5	29
Dlouhý Most	179	7	13	22	-	3	34,9	36,1	28,6
Hlavice	48	7	7	10	-	3	34,4	35,2	32,5
Hodkovice nad Mohelkou	418	214	45	273	57	14	32,9	36,9	29,2

Hrádek nad Nisou	1 192	518	125	705	19	54	31,1	33,6	28,2
Chotyně	155	28	19	79	8	1	31,8	34,5	27,7
Chrastava	880	299	99	657	147	44	30,1	32,1	28,2
Janův Důl	38	-	5	10	-	-	39,4	41,8	26,5
Jeřmanice	108	-	6	20	-	2	36,6	38,8	25,4
Kryštofovo Údolí	87	-	6	7	-	-	43,8	43,9	-
Křižany	160	7	11	42	4	2	36,7	40,8	22,5
Mníšek	284	29	19	65	-	8	35,2	36,8	27,5
Nová Ves	164	7	14	50	1	4	34	36	25
Oldřichov v Hájích	173	-	13	19	-	2	36,8	37,8	24,3
Proseč pod Ještědem	96	-	15	7	-	2	38,7	39,3	8,7
Rynoltice	156	11	20	44	3	4	34	36,4	25,4
Světlá pod Ještědem	242	10	28	23	-	8	39	39,6	46,9
Šimonovice	213	-	7	31	2	4	38,9	41,3	22
Všelibice	109	-	18	48	2	1	37,3	40,7	27,7
Zdislava	54	-	4	8	-	2	34,2	34,2	-
Bedřichov	58	-	4	7	-	1	41,8	41,8	44
Janov nad Nisou	258	36	27	65	-	7	35,4	37,5	28,3
Pulečný	87	12	9	12	-	1	33,3	34,1	30
Rádlo	171	7	20	14	-	3	36,8	37,1	35,8
Rychnov u Jablonce nad Nisou	444	159	29	162	86	16	32,5	34,9	29,8
Celkem MAS	6 677	1 472	684	2 622	456	218	34,6	36,0	25,9
Liberecký kraj	58 670	31 235	6 286	41 712	17 433	2 030	32,7	36,5	29,9
Česká republika	1 470 174	824 076	140 348	920 405	385 601	44 655	32,5	36,1	29,6

Zdroj: ČSÚ Liberec

Vysoký podíl rodinných domů je určujícím faktorem pro vysoký podíl bytů ve vlastním domě, který dosahuje v celé MAS 55 %, což je výrazně více než v Libereckém kraji i ČR (34 resp. 36 %). V 5 obcích – Kryštofovo Údolí, Oldřichov v Hájích, Bedřichov, Šimonovice a Janův Důl dosahuje více než 80 %, v dalších 12 obcích více než 70 %. Nájemní bydlení má největší význam ve Všelibicích, kde tvoří podíl nájemních bytů téměř 50 %, dále pak v Chrastavě, Chotyni, Hrádku nad Nisou, Hodkovicích nad Mohelkou, kde tvoří více než čtvrtinu bytového fondu. Významné množství bytů bylo převedeno do osobního vlastnictví především v Hodkovicích nad Mohelkou a Hrádku nad Nisou (téměř 20 % bytového fondu) a v Rychnově u Jablonce nad Nisou (16 %). Oproti republikovému a krajskému průměru je evidováno v MAS poloviční počet bytů v osobním vlastnictví. Družstevní vlastnictví hraje významnější roli jen v Českém Dubu a Rychnově u Jablonce nad Nisou.

Průměrná plocha bytu na osobu je do velké míry odrazem struktury bytového fondu. Vzhledem k nižší obytné ploše bytů v bytových domech, má tento ukazatel logicky nejnižší Chrastava, Hrádek nad Nisou a Chotyně. Naopak největší je obytná plocha na osobu v Kryštofovo Údolí.

Bytová výstavba

Tabulka 23: Bytová výstavba v obcích MAS Podještědí v letech 2001 - 2011

Obec	počet nově postavených bytů											počet bytů v roce 2001		podíl nově postavených bytů na stavu z roku 2001
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Celkem	trvale obydlených	celkem	
Bílá	5	6	2	1	5	2	-	-	7	2	30	294	406	7,39
Bílý Kostel nad Nisou	3	1	5	-	2	3	1	2	6	8	31	272	309	10,03
Český Dub	2	5	5	2	2	1	1	3	4	2	27	288	319	8,46
Dlouhý Most	2	5	7	7	2	7	7	3	3	5	48	2 122	2309	2,08
Hlavice	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1 043	1249	0,08
Hodkovice nad Mohelkou	51	4	3	51	6	4	10	3	6	3	141	194	238	59,24
Hrádek nad Nisou	33	-	6	10	5	-	50	34	17	7	162	93	144	112,50
Chotyně	-	5	1	1	-	-	2	4	4	-	17	988	1127	1,51
Chrastava	32	57	10	12	12	9	7	7	9	12	167	2 670	2928	5,70
Janův Důl	1	-	1	-	1	-	-	-	-	1	4	50	75	5,33
Jeřmanice	2	4	2	4	3	6	2	4	8	2	37	105	127	29,13
Kryštofovo Údolí	2	1	-	1	-	-	-	-	2	1	7	84	290	2,41
Křižany	1	-	-	1	2	2	-	3	2	4	15	226	290	5,17
Mníšek	2	6	5	7	3	5	7	12	8	5	60	356	395	15,19
Nová Ves	5	1	2	5	2	3	2	3	5	1	29	212	251	11,55
Oldřichov v Hájích	1	-	3	1	1	1	3	1	7	5	23	167	274	8,39
Proseč pod Ještědem	-	3	-	-	1	-	3	3	4	1	15	112	202	7,43
Rynoltice	1	-	-	-	-	-	1	1	20	-	23	263	348	6,61
Světlá pod Ještědem	6	1	2	2	3	3	3	1	2	3	26	307	489	5,32
Šimonovice	3	4	10	19	14	21	8	12	23	25	139	123	156	89,10
Všelibice	2	1	1	1	-	-	1	4	3	1	14	187	277	5,05
Zdislava	1	2	-	-	-	-	-	3	1	-	7	79	106	6,60
Bedřichov	1	4	1	3	4	1	31	12	3	2	62	73	91	68,13
Janov nad Nisou	-	2	20	2	5	4	4	3	4	8	52	423	510	10,20
Pulečný	2	1	-	6	-	1	-	2	7	1	20	103	132	15,15
Rádlo	1	4	3	6	1	4	4	8	5	3	39	194	252	15,48
Rychnov u Jablonce nad Nisou	35	87	6	12	13	41	15	14	6	13	242	726	846	28,61
CELKEM	194	204	95	154	87	118	162	142	167	115	1 438	11 754	14 140	10,17

Zdroj: ČSÚ Liberec

Nejvíce bytů bylo v letech 2001 – 2011 postaveno v Rychnově u Jablonce nad Nisou, Chrastavě a Hrádku nad Nisou. Porovnáváme-li však počet postavených bytů s původním početním stavem bytů, pak nejintenzivnější byla bytová výstavba v Hrádku nad Nisou a Šimonovicích. Naopak v obci Hlavice byl v rozmezí 10 let vystavěn 1 byt, v Janově Dole 4 byty. Nová bytová výstavba souvisí především s dostupností pozemků pro výstavbu, jak po stránce právní, finanční, tak i dostupnosti sítí. Mezi jednotlivými i sousedícími obcemi existují v intenzitě bytové výstavby značné rozdíly, obecně se dá říci, že nejintenzivnější je bytová výstavba v zázemí Liberce a Jablonce nad Nisou, naopak nejméně bytů se stavělo na Českodubsku.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Vysoký podíl neobydlených domů v některých obcích využívaných k rekreaci Intenzivní bytová výstavba v zázemí Liberce a Jablonce nad Nisou 	<ul style="list-style-type: none"> Nadále vysoký podíl domů vytápěných uhlím v malých obcích Málo dostavěných bytů v okrajových částech území MAS
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Investice obcí do ploch pro bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> Chátrání domovního fondu

6.8 Životní prostředí

Ochrana přírody

Jako už bylo zmíněno v kapitole 6.2, na území MAS Podještědí jsou významné přírodní hodnoty. Určující je hlavně existence CHKO Jizerské hory a CHKO Lužické hory, které se rozkládají na území 5 obcí, resp. 3 obcí. Z toho 3 obce leží celé na území CHKO Jizerské hory (Bedřichov, Janov nad Nisou, Oldřichov v Hájích). V rámci oblasti nalezneme i maloplošná chráněná území.

Existence velkoplošných a maloplošných území, památkově chráněné stromy a stromořadí, evropsky významných lokalit NATURA 2000 obcí na území jsou popsány v níže uvedených tabulkách.

Tabulka 24: Velkoplošná chráněná území na území MAS Podještědí – Jizerské Hory

Název Obce	Velkoplošná chráněná území					
	CHKO					
	Jizerské hory					
	35000 ha					
	existence 0/1	celé území 0/1	zonace			
I. existence 0/1			II. existence 0/1	III. existence 0/1	IV. existence 0/1	
Bedřichov	1	1	1	1	1	1
Bílá	0	0	0	0	0	0
Bílý Kostel nad Nisou	0	0	0	0	0	0
Český Dub	0	0	0	0	0	0
Dlouhý Most	0	0	0	0	0	0
Hlavice	0	0	0	0	0	0
Hodkovice nad Mohelkou	0	0	0	0	0	0
Hrádek nad Nisou	0	0	0	0	0	0
Chotyně	0	0	0	0	0	0
Chrastava	0	0	0	0	0	0
Janov nad Nisou	1	1	0	1	1	1
Janův Důl	0	0	0	0	0	0
Jeřmanice	0	0	0	0	0	0

Kryštofovo Údolí	0	0	0	0	0	0
Křižany	0	0	0	0	0	0
Mníšek	1	1	0	1	1	1
Nová Ves	1	0	0	0	1	0
Oldřichov v Hájích	1	1	1	1	1	1
Proseč pod Ještědem	0	0	0	0	0	0
Pulečný	0	0	0	0	0	0
Rádlo	0	0	0	0	0	0
Rychnov u Jablonce nad Nisou	0	0	0	0	0	0
Rynoltice	0	0	0	0	0	0
Světlá pod Ještědem	0	0	0	0	0	0
Šimonovice	0	0	0	0	0	0
Všelibice	0	0	0	0	0	0
Zdislava	0	0	0	0	0	0

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjektivzchru/index.php?frame>, <http://mapy.nature.cz/>

Tabulka 25: Velkoplošná chráněná území na území MAS Podještědí – Lužické hory (vybrané oblasti)

Název Obce	Velkoplošná chráněná území					
	CHKO					
	Lužické hory					
	27 000 ha					
	existence 0/1	celé území 0/1	zonace			
I. existence 0/1			II. existence 0/1	III. existence 0/1	IV. existence 0/1	
Bedřichov	0	0	0	0	0	0
Bílá	0	0	0	0	0	0
Bílý Kostel nad Nisou	1	0	0	0	0	1
Český Dub	0	0	0	0	0	0
Dlouhý Most	0	0	0	0	0	0
Hlavice	0	0	0	0	0	0
Hodkovice nad Mohelkou	0	0	0	0	0	0
Hrádek nad Nisou	1	0	0	0	0	0
Chotyně	0	0	0	0	0	0
Chrastava	0	0	0	0	0	0
Janov nad Nisou	0	0	0	0	0	0
Janův Důl	0	0	0	0	0	0
Jeřmanice	0	0	0	0	0	0
Kryštofovo Údolí	0	0	0	0	0	0
Křižany	0	0	0	0	0	0
Mníšek	0	0	0	0	0	0
Nová Ves	0	0	0	0	0	0
Oldřichov v Hájích	0	0	0	0	0	0

Proseč pod Ještědem	0	0	0	0	0	0
Pulečný	0	0	0	0	0	0
Rádlo	0	0	0	0	0	0
Rychnov u Jablonce nad Nisou	0	0	0	0	0	0
Rynoltice	1	0	0	0	0	0
Světlá pod Ještědem	0	0	0	0	0	0
Šimonovice	0	0	0	0	0	0
Všelibice	0	0	0	0	0	0
Zdislava	0	0	0	0	0	0

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?frame>, <http://mapy.nature.cz/>

Tabulka 26: Seznam chráněných oblastí na území MAS Podještědí

Název	Kategorie	Rozloha (ha)	Rozloha OP (ha)	Datum vyhlášení	IUCN	Obec MAS Podještědí, na jejímž území se nachází
Bílé kameny	PP	'0.661'	'2.3758'	4.7.1955	III - přírodní památka	Rynoltice
Čertova zeď	NPP	'20'		10.11.1948	III - přírodní památka	Český Dub
Dlouhá hora	PR	'13.451'	'11.1573'	20.3.1973	IV - řízená rezervace	Bílý Kostel, Chrastava
Fojtecký mokřad	PP	'1.535'	'3.8648'	12.1.2003	IV - řízená rezervace	Mníšek
Hamrštejn	PR	'27.6656'	'12.0349'	20.3.1973	IV - řízená rezervace	Kryštofovo Údolí
Jizerské hory	CHKO	'35000'		8.12.1967	V - chráněná krajina	Mníšek, Oldřichov v Hájích, Nová Ves, Bedřichov, Janov nad Nisou
Jizerskohorské bučiny	NPR	'950.9252'	'1750.4101'	16.8.1999	IIb - přísná rezervace - ochrana původní přírody	Oldřichov v Hájích
Lužické hory	CHKO	'27000'		19.3.1976	V - chráněná krajina	Bílý Kostel, Hrádek n.N., Rynoltice
Pod Dračí skálou	PP	'0.8'		1.9.1967	IV - řízená rezervace	Mníšek
Terasy Ještědu	PP	'120.96'	'26.0438'	1.8.1995	III - přírodní památka	Kryštofovo Údolí, Světlá pod Ještědem
Velký Vápenný	PR	'24.5'	'16.5792'	20.3.1973	IV - řízená rezervace	Rynoltice, Bílý Kostel nad Nisou
Černá hora	PR	'70.73'		21.6.1960	IV - řízená rezervace	Bedřichov
Klikvová louka	PR	'13.2263'		10.7.1992	IV - řízená rezervace	Bedřichov
Nová louka	PR	'32.3521'		21.6.1960	IV - řízená rezervace	Bedřichov
Rádlo	PP	'3.2367'	'4.5543'	13.10.1989	III - přírodní památka	Rádlo
Stříbrník	PP	'0,77'		15.12.1997	III - přírodní památka	Křížany
Tichá říčka	PP	'3.9697'	'7.2664'	1.2.2008	III - přírodní památka	Janov nad Nisou

Vysvětlivky: PP – přírodní památka, PR – přírodní rezervace, NPR – národní přírodní rezervace, NPP – národní přírodní památka, CHKO – chráněná krajinná oblast

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?frame>

Tabulka 27: Seznam památkově chráněných stromů na území MAS Podještědí

Typ objektu	Název	Obec	Ochranné pásmo - Typ	Poznámka
Jednotlivý strom	Dub u Bílého Kostela	Bílý Kostel nad Nisou	ze zákona	JJZ od obce, v alluviu Křížového potoka
Jednotlivý strom	Lípa ve Všelibicích	Všelibice	ze zákona	V severovýchodní části obce u rodinného domku
Jednotlivý strom	Lípa v Modlibohově	Český Dub	ze zákona	V centru obce, u křižovatky hlavních komunikací
Jednotlivý strom	Lípa Karolíny Světlé	Světlá pod Ještědem	ze zákona	V centru obce u kostela sv. Mikuláše
Jednotlivý strom	Lípa v Doleních Pasekách	Světlá pod Ještědem	ze zákona	V obci na zahradě rodinného domu čp. 12, který byl letním sídlem spisovatelky Karoliny Světlé od r. 1867 do r. 1887
Jednotlivý strom	Lípa v Kryštofově Údolí	Kryštofovo Údolí	vyhlášené	V obci poblíž čp. 158
Jednotlivý strom	Borovice u Žibřidic	Křížany	vyhlášené	Výrazný soliter v louce u silnice vedoucí do obce Zdislava, dvojkmen
Jednotlivý strom	Buk lesní	Proseč pod Ještědem	vyhlášené	V Jěštědském pohoří u vytěženého vápencového lomu, přes jehož stěnu přepadá vodopád
Jednotlivý strom	Lípa v Trávníčku	Bílá	vyhlášené	V obci, na rozcestí; dvojkmen
Jednotlivý strom	Dub Františka Josefa I	Bílý Kostel nad Nisou	vyhlášené	V obci Bílý Kostel, poblíž lávky přes Nisu u fotbalového hřiště
Jednotlivý strom	Chrastavský liliovník	Chrastava	vyhlášené	V obci na travnatém prostranství před hřbitovem
Skupina stromů	Památné stromy U Klingerů	Šimonovice	vyhlášené	Na okraji obce u silnice ze Šimonovic na Rašovku
Skupina stromů	Lípy u kostela sv. Jakuba v Letařovicích	Bílá	vyhlášené	V blízkosti kostela a objektů areálu kostela, krajinářsky významná lokalita; obv. kmenů od 160 do 390 cm
Skupina stromů	Lípy na návsi - Hradčany	Bílá	vyhlášené	V obci na návsi, obvod kmenů 470 cm, 490 cm
Jednotlivý strom	Lípa srdčitá	Bílý Kostel nad Nisou	vyhlášené	Na kraji svahu nad potokem v soukromé zahradě
Jednotlivý strom	Lípa srdčitá	Chrastava	vyhlášené	Asi 4 m od místní komunikace u pomníčku se sochou a křížem
Jednotlivý strom	Dub letní	Chrastava	vyhlášené	V obci v blízkosti školy
Skupina stromů	Lípa malolistá a lípa velkolistá	Proseč pod Ještědem	vyhlášené	U rozvalin bývalé hospodářské usedlosti v osadě Padouchov, obvod kmenů 450 cm
Jednotlivý strom	Karolinka	Proseč pod Ještědem	vyhlášené	
Jednotlivý strom	Klen u Kotků	Šimonovice	vyhlášené	V blízkosti stavení Rašovka č. 9, bývalé rychty a hospody U gavora z roku 1590
Jednotlivý strom	Klen v Hraničné	Janov nad Nisou	vyhlášené	V Janově nad Nisou na pastvině nedaleko rekreačního objektu

Jednotlivý strom	Lípa v Hraničné	Janov nad Nisou	vyhlášené	V Janově nad Nisou, na zahradě u roubenky
Jednotlivý strom	Dub v Pulečném	Pulečný	vyhlášené	V obci nad bývalou školou
Jednotlivý strom	Buk na Rádle	Rádlo	vyhlášené	V obci u hlavní silnice, v zahradě u rod. domku
Jednotlivý strom	Dub v Ještědské ulici	Rychnov u Jablonce n. N.	vyhlášené	V Ještědské ulici
Jednotlivý strom	Jitřavský kaštan	Rynoltice	vyhlášené	

Zdroj: <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/pstromy/index.php?frame>

Odpadové hospodářství

Na území MAS se nachází skládka odpadů na katastru obce Chotyně s celkovou kapacitou 380 000 m³, jejímž provozovatelem je GESTA a.s. Rynoltice. Plán odpadového hospodářství LK uvádí jako předpokládané datum ukončení skládkování rok 2017. Skládka není určena k ukládání nebezpečných odpadů (tento typ skládky se v Libereckém kraji nenachází). Další skládka odpadů s kapacitou 300 000 m³ se nacházela v Českém Dubu (skládka uzavřena). Provozovatelem byla společnost ASANO spol. s r.o. a v Plánu byla označena s termínem skončení v roce 2008.

Nejvýznamnější skládka pro MAS a celý Liberecký kraj se nachází v katastru obce Košťálov s kapacitou 2,8 mil. m³, do níž se sváží komunální odpad z velké části Libereckého kraje. Skládka je provozována společností Marius Pedersen a.s.

Na území MAS se nenachází žádná spalovna odpadů. Nejbližší spalovna komunálních odpadů se nachází v Liberci a disponuje kapacitou 96 000 tun odpadu za rok. Provozovatelem je společnost Termizo a.s. V Liberci existuje rovněž spalovna nebezpečných odpadů v areálu krajské nemocnice a v Jablonci nad Nisou v areálu průmyslové zóny v Rýnovicích.

Kompostárna se v MAS Podještědí nachází pouze jedna. Od roku 2006 je v Chotyni firmou GESTA a.s. provozována kompostárna s kapacitou 2000 tun za rok.

Zemědělská bioplynová stanice Křížany je provozována firmou TECHNOINVEST a.s. od roku 2010, instalovaný elektrický výkon 536 kW, instalovaný tepelný výkon 500 kW. Zpracovávají se fermentované zbytky ze skladovací jímky, hovězí hnůj, kukuřičná a travní siláž. Navazuje na sousední zemědělský areál Agrokomplet 2000.

V MAS existují další zařízení na likvidaci odpadů. Jedná se o sběrné dvory, které fungují ve 4 obcích - Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Český Dub a Chrastava. Sběr a zpracování autovraků zajišťují provozovatelé v Chrastavě, Hodkovicích nad Mohelkou a Rynolticích. Z dotazníkového šetření vyplývá, že svoz ve všech obcích probíhá standardně buď na skládku, nebo do spalovny. Rovněž probíhá ve všech obcích sběr nebezpečných odpadů, případně je v obci k tomuto účelu zřízen sběrný dvůr. Rozvinutý je rovněž sběr tříděného odpadu. Papír, sklo a plasty se třídí ve všech obcích. Velká většina obcí dotuje svoz smíšeného odpadu ze svého rozpočtu.

Staré ekologické zátěže

Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje eviduje na území MAS staré ekologické zátěže. Problémem je stáří dokumentů, které byly schváleny již v roce 2004. Na základě dotazníků označily na svém území další ekologické zátěže obce Bílá, Dlouhý Most, Janův Důl, Nová Ves a Pulečny. Oproti tabulce níže naopak žádnou ekologickou zátěž na území obce v dotazníku neuvádí Český Dub, Rádlo a Světlá pod Ještědem. Přehled ekologických zátěží, evidovaných Libereckým krajem v dokumentu Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje, je zaznamenán v následující tabulce.

Tabulka 28: Seznam starých ekologických zátěží v MAS Podještědí

Obec	Typ zátěže	Název	Popis
Bílý Kostel nad Nisou	skládka	Chrastava za Elitexem	Skládka se nachází v nivě Lužické Nisy. Odpad je sem ukládán zcela chaoticky (odpad inertní, nevytříděný domovní odpad, průmyslový odpad). Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Český Dub	komplex VZS	Skládka U křížku	Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Chrastava	komplex VZS	V zatáčce silnice	Provoz oficiálně ukončen. Podél silnice je oplocení, povrch zarovnan, částečně zarostlý. Zabránit uzavřením přístupu dalšímu skládkování. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Chrastava	komplex VZS	Chrastava I	Skládka situována na svazích erozního údolí. Východní část skládky se upravuje, povrch skládky i po úpravě otevřený. Skládka v likvidaci. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Hradčany u Českého Dubu	skládka	Bílá	Skládka průmyslového odpadu - kalů. Lokalizaci lze již obtížně určit, ale nachází se v II. PHO vnější. Bylo doporučeno skládku vymístit. Info MěÚ Český Dub: Skládka zavezena zeminou. Porost ruderalních rostlin.
Hrádek nad Nisou	skládka	Barborka	Jedná se o prostory bývalého povrchového dolu. V území se nachází min. 4 vedle sebe položené skládky nebezpečných odpadů. Místa jsou překryta zeminou a porostem. Je prováděn monitoring firmou KORTAN. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Hrádek nad Nisou	komplex VZS	Kristýna - Hrádek	Skládkování od roku 1960, divoké až řízené, povrch překrývá škvárou. Odpad (tuhý domácí odpad, průmyslový a inertní odpad) byl ukládán do zatopeného povrchového dolu! Skládka byla uzavřena. Skládka plně rekultivována. Město zajišťuje pravidelně každoroční monitoring.
Hrádek nad Nisou	komplex VZS	Loučná – SeVa (dř. AVIA)	Skládka je umístěna v jámě po povrchové těžbě uhlí. Skládkové území nebylo technicky zabezpečeno. Nutná rekultivace. Provoz ukončen Nejsou k dispozici podrobnější informace. ²
Hrádek nad Nisou	komplex VZS	Loučná (TANEX) KORTAN	V prostoru závodu KORTAN s.r.o. – znečištění horninového prostředí a vod Cr ⁶⁺ , Cr ³⁺ , fenoly. Informace o kontaminaci jsou staré více jak 30 let. Pozn. města: v současnosti jsou vlastníkem komplexu prováděny drobné sanační práce.
Křížany	skládka	Žibřidice - hřbitov	Skládka na svahu hluboce zaříznutého úvozu staré cesty. Byl sem ukládán nevytříděný domovní odpad, stavební suť, odpad ze zeleně. Zarovnat povrch, izolovat, zatravnit. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Mníšek	skládka	Krásná Studánka	Skládka tekutých kalů z neutralizace odpadních vod. Skládkování ukončeno v roce 1990. Povrch skládky utěsněn. Monitoring podzemních vod vykazoval zvýšené znečištění. V roce 1995 byla doporučena asanace

² Město existenci této skládky nepotvrdilo.

Obec	Typ zátěže	Název	Popis
			skládky odstraněním kontaminovaných zemín ex situ.
Mníšek	skládka	Březový vrch	Skládka kalů z neutralizace odpadních vod. V současné době je skládka uzavřena, porostlá náletovým porostem. Místa uložení kalů jsou jednotlivě identifikovatelná.
Mníšek	skládka	Kameniště	Skládka čistírenských kalů z neutralizace odpadních vod v prostoru čedičového lomu v k. ú. Chrastava Horní Vítkov. Skládka byla zavezena zeminou. V monitorovacích vrtech byla zjištěna zvýšená přítomnost škodlivin. Byla doporučena asanace skládky odstraněním kontaminovaných zemín ex situ.
Rynoltice	komplex VZS	Pískovna	Skládka v opuštěné pískovně. Ukládán TDO. Provoz ukončen – tabule zákazu. Skládka neupravená. Info OÚ: Skládka pravděpodobně zlikvidována. V současné době patří soukromé společnosti, která zde těží písek.
Rynoltice	komplex VZS	Jižní okraj obce	Skládka leží v mírné terénní depresi u silnice. Skládování S + IN + TDO ukončeno, povrch je zarovnan, otevřený. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Rynoltice	komplex VZS	U hřbitova	Skládka umístěna na prudkém svahu nad nivou Panenského potoka. Ukládán TDO a inertní odpad. Je zde cedule se zákazem, chybí oplocení. Částečně srovnaná, povrch otevřený. Info OÚ: Skládka zavezena inertním materiálem a zeminou.
Světlá pod Ještědem	skládka	Rozstání	Skládka je umístěna v horní části mělkého údolí vzniklého erozní činností vody. Vodoteč v prostoru skládky je zatrubněná. Na skládce je uloženo asi 5 000 m ³ odpadů (TKO, stavební suť, výkopové zeminy, průmyslový odpad). Na základě stavebního povolení byla v roce 1995 povolena rekultivace skládky. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Rádlo	skládka	TESLA Holešovice a.s.	Skládka je riziková vzhledem k průmyslovému toxickému odpadu - galvanické kaly z neutralizační stanice s vysokými obsahy kovů a naprosto nevyhovujícím technickému stavu. Jako hlavní kontaminant se jeví kadmium, nikl a zinek. Bylo doporučeno její vymístění. Info OÚ: Na sanační práce a rekultivaci skládky bylo vydáno stavební povolení MěÚ v Jablonci n. Nisou v r. 2000, ale dosud nebylo požádáno o kolaudaci ani o vydání žádného rozhodnutí.

Zdroj: Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje

Ochrana ovzduší

Tabulka 29: 5 leté průměry z let 2007-2011 pro hlavní znečišťující látky na území MAS Podještědí

Znečišťující látka	Způsob měření	Imisní limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	Nejvyšší hodnota ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$) v obci
Oxid siřičitý	4. nejvyšší 24 hodinová koncentrace	125	35,1 Chrastava – Vítkov 32,2 Hrádek nad Nisou
Oxid dusičitý	roční průměr	40	21,8 Hodkovice nad Mohelkou
Poléťavý prach PM 10	roční průměr	40	25,8 Chrastava 25,5 Hrádek nad Nisou 23,8 Hodkovice nad Mohelkou 23,5 Český Dub

Poléťavý prach PM _{2,5}	roční průměr	25	19 Hrádek nad Nisou 18,8 Chrastava
Benzopyren (BaP)	roční průměr	1 ng.m ⁻³	0,95 Hrádek nad Nisou 0,93 Chrastava 0,91 Hodkovice nad Mohelkou
Olovo (Pb)	roční průměr	500 ng.m ⁻³	12,8 Hrádek nad Nisou 12,6 Chrastava
Arsen	roční průměr	6 ng.m ⁻³	1,75 Chrastava
Kadmium	roční průměr	5 ng.m ⁻³	1,16 Světlá pod Ještědem

Zdroj: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/2007-11mapy/index_CZ.html

Z hlediska úrovně znečištění ovzduší patří oblast území MAS Podještědí k místům s poměrně dobrou kvalitou ovzduší. Nejvyšší hodnoty všech polutantů jsou naměřeny na území Hrádecka – Chrastavska, na pomezí česko – polské hranice, další oblastí je Hodkovice nad Mohelkou.

Ze všech sledovaných polutantů se k imisnímu limitu blíží benzopyren, který vzniká jako produkt nedokonalého spalování především z automobilové dopravy ze vznětových motorů a má karcinogenní účinky. Všechny ostatní sledované látky nepřekročily v letech 2007-2011 v oblasti své imisní limity.

Tabulka 30: Hlavní místní zdroje znečištění ovzduší na území MAS Podještědí

Název	Obec	Látky – emise (t)							
		Tuhé emise	SO ₂	NO _x	CO	TOC	VOC	F	další
Benteler ČR s.r.o.	Chrastava I	1,21	0,03	3,8	2,1	0,02	1,121	0,02	
CDS holding s.r.o.	Český Dub	0,259	0	0,27	0	0,01	3,979		
D PLAST-EFTEC a.s. - provozovna Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou	0,002	0	0,1	0,03	0	0,005		
ELECTROPOLI-GALVIA, s.r.o. provoz Český Dub	Český Dub	1,463	0	0,35	0,09	1,18			Ni - 0,002; Zn 0,018; HCl 0,729
Ernst Bröer, spol. s r.o.	Hrádek nad Nisou	0,389	0	0,94	1,78	1,18			Zn - 0,001
GRUPO ANTOLIN BOHEMIA a.s.	Dolní Chrastava	0	0	0	0	43,4	54,3		
H-therma a.s. - plynová výtopna Hrádek n/N	Hrádek nad Nisou	0,012	0	1,17	0,01	0,01			
KSM Castings CZ a.s.	Hrádek nad Nisou	0,232	0,03	1,96	2,08	0,04	0,052	0,02	Zn - 0,002
Monroe Czechia s.r.o	Hodkovice nad Mohelkou	0,383	0,01	1,82	0,25	0,53	1,325		Cr - 0,00615; Zn - 0,001
Teplo Hodkovice nad Mohelkou s.r.o.	Hodkovice nad	0,012	0,01	0,42	0,11	0,04	0,039		

	Mohelkou								
Tristone Flowtech Czech Republic s.r.o. - Technologie	Hrádek nad Nisou	0,028	0,01	1,86	0,17	0,23	12,02		
Vzduchotechnik s.r.o. - hlavní provazovna	Chrastava II	0,047	4,98	0,93	1,13	0,6	3,797		
Vitrum s.r.o.	Janov nad Nisou	0,745	0,071	5,303	3,988		0,024	0,01418	Sb - 0,005977; HCl - 0,0319
AL – Solid s.r.o.	Rychnov u Jablonce nad Nisou	0,023		0,007					

Vysvětlivky: SO_2 – oxid siřičitý, NO_x – oxidy dusíku, CO – oxid uhelnatý, TOC - organické látky vyjádřené jako TOC (celkový organický uhlík), VOC – těkavé organické látky, F – fluor a jeho 1rganické sloučeniny, Cr - chrom a jeho sloučeniny, Ni - nikl a jeho sloučeniny, Zn – zinek a jeho sloučeniny, HCl - plynné sloučeniny chloru vyjádřené jako chlorovodík, Sb – antimon a jeho sloučeniny
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/liberecky_CZ.html

Největším znečišťovatelem, ležícím přímo v území je podnik Benteler ČR, který má provozovny v Chrastavě a mimo území MAS pak ve Stráži nad Nisou a v Liberci. Největší podíl na znečištění tuhými emisemi v kraji má firma ELECTROPOLI-GALVIA, s.r.o. v Českém Dubu, následovaná firmou Benteler ČR. Z hlediska těkavých organických látek jsou znečišťovateli i podniky CDS holding s.r.o. v Českém Dubu, zabývající se strojírenskou výrobou, a opět Benteler ČR.

Na severním území MAS, zejména oblasti Hrádecka - Chrastavska se také projevuje dálkový přenos emisí z přilehlých regionů mimo hranice ČR a to především v horských oblastech, kde velkou roli v znečištění hraje elektrárna Turów.

Ve znečištění ovzduší se však výrazně uplatňuje i dálkový přenos emisí z nejvýznamnějších zdrojů mimo území MAS. Zásadní roli v emisích však hrají i malé zdroje znečištění, především lokální topeniště a automobilová doprava, které jsou u tuhých látek, oxidů dusíku, oxidu uhelnatého a těkavých organických látek zodpovědné za více než polovinu emisí. V zimních obdobích přináší výrazné problémy lokální znečištění ovzduší způsobené lokálními topeništi, které spalují tuhá paliva.

Ochrana vod

Tabulka 31: Hodnocení povrchových vod

Vodní tok	chemický stav	Ekologický stav		Významný problém nakládání s vodami
		Fyzikálně-chemické složky	Biologické složky	
	nevyhovující parametr	nevyhovující parametr	nevyhovující parametr	
Mohelka po soutok s tokem	potenciálně nevyhovující	Nevyhovující	Nevyhovující	ANO

Oharka	Nikl, rtuť, olovo, kadmium	Fosfor celkový, dusík dusičnanový	Bentos	Nedostatečné odkanalizování, čištění, nevhodná aplikace hnojiv a prostředků na ochranu rostlin
Oharka	Vyhovující	Nevyhovující	Vyhovující	NE
		Dusík dusičnanový		
Ještědka	Vyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	ANO Nedostatečné odkanalizování, čištění komunálních odpadních vod, eroze
			Bentos	
Doubský potok	Vyhovující	Nevyhovující	Nevyhovující	ANO Nedostatečné odkanalizování, čištění komunálních vod, nevhodné morfologické úpravy, nedostatečné čištění prům. odp. vod, nevhodná aplikace hnojiv.
		Fosfor celkový, BSK-5	Bentos	
Černá Nisa po soutok s tokem Radčický potok	Vyhovující	Nevyhovující	Nevyhovující	NE
		Reakce vody (pH)	Bentos	
Jeřice	Vyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	ANO Nedostatečné odkanalizování, čištění komunálních vod, nevhodné morfologické úpravy, nedostatečné čištění prům. odp. vod,
			Bentos	
Lužická Nisa po soutok s tokem Mandau	Potenciálně nevyhovující	Nevyhovující	Nevyhovující	NE
	Indeno (1,2,3-cd) pyren, Benzo(g,h,i)perylene	Fosfor celkový, BSK-5, Kyslík rozpuštěný	Bentos	

Vysvětlivky: BSK-5 - biochemická spotřeba kyslíku, PN - potenciálně nevyhovující, bentos - biocenóza zahrnující všechny živočišné (zoobentos) a rostlinné (fytoobentos) organizmy, obývající břeh a dno vod
 Zdroj: <http://www.pla.cz/planet/projects/planovani/files/navrhpop/WEB/index.html>

Z tabelárního přehledu hodnocení povrchových vod publikovaného v Plánu oblasti povodí horního a středního Labe je zřejmé, že většina vodních toků vyhovuje z hlediska chemického stavu. Výjimkou je řeka Mohelka po soutok s Oharkou, která je znečištěna hlavně těžkými kovy a Lužická Nisa po soutok s Mandavou (k hranici s Německem), kde je zaznamenán výskyt znečištění polycyklickými aromatickými uhlovodíky, což je způsobeno hlavně nedostatečným čištěním průmyslových odpadních vod. Naopak z hlediska biologické složky nevyhověla většina sledovaných toků (vyjma Oharky), což má negativní dopady hlavně na biocenózu a částečně i na ryby. Z hlediska fyzikálně-chemického složení jsou ve vodních tocích překračovány hlavně hladiny fosforu, dusíku a rozpuštěného kyslíku. Jako nejproblematictější lze hodnotit stav řeky Mohelky a Doubského potoku, což vyplývá hlavně

z nedostatečného čištění vod v průmyslové výrobě a také z ekologicky nevhodných postupů v zemědělství, jimiž tyto vodní toky protékají.

Tabulka 32: Hodnocení podzemních vod

Útvar podzemních vod	chemický stav		Kvantitativní stav	Významný problém nakládání s vodami
	plošné zdroje znečištění	Bodové zdroje znečištění		
	nevyhovující parametr	nevyhovující parametr	nevyhovující parametr	
Krystalinikum Jizerských hor v povodí Lužické Nisy	Vyhovující	Nevyhovující	vyhovující	NE
		benzo(a)pyren, benzo(b)fluoranthén, benzo(g,h,i)perylene, benzo(k)fluoranthén, indeno(1,2,3- c,d)pyren, naftalen, kadmium, tetrachlorethen		
Krystalinikum Jizerských hor v povodí Jizery a Krkonos	Vyhovující	Nevyhovující	vyhovující	NE
		benzo(a)pyren, olovo		
Jizerská křída pravobřežní	Nevyhovující	Nevyhovující	Potenciálně nevyhovující	ANO Plošné znečištění z atmosférické depozice. Staré ekologické zátěže
	dusík, kys. eutral. kapacita do pH 4,5, atrazin, desethylatrazin	benzo(a)pyren, benzo(b)fluoranthén, benzo(g)perylene, benzo(k)fluoranthén, indeno(1,2,3- c,d)pyren, tetrachlorethen, kyanidy, jiné	výstavba geotermálních vrtů	

Zdroj: <http://www.pla.cz/planet/projects/planovaniiov/files/navrhpop/WEB/index.html>

Rovněž stav podzemních vod nelze hodnotit jako příznivý. Problémy se vyskytují především v útvarech Jizerské křída pravobřežní z důvodu znečišťování těchto podzemních vod dusíkem a různými druhy uhlovodíků. V Jizerské křídě pravobřežní byl rovněž zaznamenán významný stoupající trend znečištění kyanidy. Jako méně vyhovující z hlediska kvality podzemních vod lze hodnotit také oba další útvary, které jsou znečištěny různými druhy uhlovodíků a těžkými kovy. Krystalinikum Jizerských hor v povodí Lužické Nisy v tomto směru vykazuje vyšší míru znečištění.

V oblasti čištění odpadních vod je splaškovou kanalizací vybaveno 16 obcí v oblasti. Téměř výhradně se však jedná vždy jen o hlavní část obce. K tomuto blíže viz kapitola technická infrastruktura.

Záplavová území

Záplavová území jsou v MAS nejvíce lokalizována podél 4 toků – Lužická Nisa, která protéká Chrastavou, Bílým Kostelem nad Nisou, Chotyní a Hrádkem nad Nisou. Další záplavové území se nachází podél řeky Jeřice, tj. Mníšek, Nová Ves a rovněž řeka Mohelka a Ploučnice, která pramení na jihozápadním svahu Ještědu.

V hranicích 100 leté vody (Q100) leží pás podél Lužické Nisy, přičemž nejširší území je na tomto toku v Hrádku nad Nisou. Rovněž okolí řeky Jeřice v úseku Oldřichov v Hájích, Nová Ves a okolí řeky Mohelky v úseku od Rychnova u Jablonce nad Nisou po Hodkovice nad Mohelkou. Záplavové území Q20 je v povodňovém plánu ČR evidováno na řece Jeřice opět ve výše uvedeném úseku mezi Oldřichovem v Hájích a Novou Vsí, ale také na řece Ploučnici na katastrálním území obce Janův Důl. Další záplavové území bylo vymezeno na řece Mohelka na meandrujícím úseku mezi obcemi Sedlejšovice a Trávníček.

Čištění vod

Tabulka 33: Čištění vod v obcích MAS Podještědí

Název obce	splašková kanalizace	v které části obce je; Plány v krajských PRVK	ČOV	Q (m ³ /den)	BSK 5 (kg/den)	Zájem obce budovat kanalizaci
Bedřichov	ANO	Bedřichov; rozšíření o cca 3,5 km	NE	28,68	10,24	ANO
Bílá	ANO	Bílá vlastnictví zeměd. podnik; návrh dostavba, centrální ČOV a svoz z místních částí	NE	55,09	19,67	ANO
Bílý Kostel nad Nisou	ANO	škola, MŠ, RD a BD; nová splašková kanalizace	ANO	9,6	3,43	Nezjištěno
Český Dub	ANO	Český Dub; centrální ČOV, zkapacitnění, rozšíření Na Žižkově	ANO	125,38	44,78	NE
Dlouhý Most	ANO	Dlouhý Most, napojení na Šimonovice; 3x samost. splaš. systémy, ČOV, lokalita Javorník bezodtok.jímky	NE	5,24	1,87	ANO
Hlavice	NE	; návrh splašková síť celá obec	NE	-	-	NE
Hodkovice nad Mohelkou	ANO	Hodkovice n.M.; návrh dostavba v okrajových č.	ANO	90,42	32,29	ANO
Hrádek nad Nisou	ANO	Hrádek, Donín, Loučná; rozšíření nová stoka + splaš.kanal.	ANO	320,18	114,35	ANO
Chotyně	ANO	Chotyně, Grabštejn; dostavba a napojení na kanalizační síť a ČOV Hrádek n.N.	ANO	8,31	2,97	NE

Chrastava	ANO	Chrastava, Dolní Vítkov, Dolní Chrastava, Horní Chrastava; dostavba a rozšíření	ANO	133,61	47,72	ANO
Janov nad Nisou	ANO	Janov n.N, Hrabětice, Hraničná; návrh Hraničná, Loučná, odvedení splašk. vod na kanalizační systém Jablonce n.N.,	ANO	5,69	2,03	ANO
Janův Důl	NE	-	NE	-	-	ANO
Jeřmanice	NE	; výstavba splašk.kan. a centrální ČOV	NE	-	-	ANO
Kryštofovo Údolí	NE	-	NE	-	-	NE
Křížany	NE	; kanalizace 2,1 km	NE	-	-	ANO
Mníšek	ANO	Mníšek; centrální ČOV	NE	10,45	3,73	ANO
Nová Ves	NE	; dostavba splašk. kanalizace, ČOV	ANO	-	-	ANO
Oldřichov v Hájích	NE	; splašková kanal., kořenová čistírna	NE	-	-	ANO
Proseč pod Ještědem	NE	; dobudování kanalizace	NE	-	-	NE
Pulečný	ANO	Pulečný; návrh celá obec mimo Klíčnova. Napojení na ČOV v Rychnově u JN	NE	2,29	0,82	ANO
Rádlo	NE	; celá obec, ČOV vlastní, projekt připraven	NE	-	-	NE
Rychnov u Jablonce nad Nisou	ANO	Rychnov u JN; dostavba v lokalitě Liščí Jáma	NE	40,28	14,38	ANO
Rynoltice	NE	; jednotná kanalizace	NE	-	-	ANO
Světlá pod Ještědem	ANO	Světlá p.J.;	NE	3,99	1,43	ANO
Šimonovice	NE	-	NE	-	-	Nezjištěno
Všelibice	ANO	Všelibice, Vrtky; postupná dostavba splašk. Kanalizace	NE	2,36	2,35	ANO
Zdislava	NE	-	NE	-	-	NE

Zdroj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, dotazníkové šetření

Jak již bylo uvedeno v kapitole 2.2, pouze v části z obcí je vybudovaná kanalizační síť a vody jsou čištěny v čistírnách odpadních vod. Poměrně častá bývá existence jednotných kanalizačních sítí, které jsou ale zaústovány dále do vodoteče. V Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací jsou definovány poměrně rozsáhlé plány na vybudování nových kanalizačních sítí a rozšíření těch stávajících. Tyto plány ale často naráží na omezené rozpočtové možnosti obcí. Zajímavé je, že spolu místy nekorespondují plány uvedené v Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací a záměry obcí na budování kanalizace (viz tabulka výše). Návrhy a přání obcí lze často považovat jen za stadium úvah. Před realizací výstavby kanalizace musí být takový záměr obsažen v Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

Ochrana půdy

Krajina na území MAS se vyznačuje atributy antropogenizované krajiny s výskytem sídelních a industriálních prvků a současně též krajinou s výlučným výskytem přírodních prvků a ojedinělým výskytem agrárních, minimem sídelních či industriálních prvků. V případě krajiny s přírodními prvky

pak velkou část představují lesnatá území v oblasti Jizerských hor a Ještědského hřbetu. Naopak nižší lesnatost vykazuje území v Žitavské pánvi. Bez zemědělské půdy jsou lesnaté partie Jizerských hor. Oblasti krajinného rázu, resp. využití krajiny jsou založeny na geomorfologických charakteristikách a vegetačním pokryvu. Území MAS neoplyvá množstvím významných vodních ploch.

V důsledku útlumu zemědělství celkově klesá intenzita rostlinné a živočišné výroby. Velká část orné půdy přestala být pravidelně využívána a nabyla charakter úhorů nebo jsou obhospodařovány jako louky či pastviny. S útlumem zemědělství však stoupá zalesňování spojená s možností dotací pro zalesnění.

Oblast Českodubská je poměrně malé území mezi Českým Dubem a Hodkovicemi nad Mohelkou s ústřední vodotečí Mohelkou a Ještědkou. Lesní porosty zaujímají téměř polovinu území, nicméně nevytvářejí rozsáhlejší komplexy. Mimo tyto partie převažuje orná půda a louky, které jsou však zčásti zpustlé. Krajina je však zemědělsky udržovaná s nižším podílem úhorových ploch. Průmysl je soustředěn v Hodkovicích nad Mohelkou.

Ještědský hřbet je velmi členitý reliéf s téměř 90 % zalesněním (smrk, bučiny). Staré travní úhory lze nalézt v Kryštofově Údolí a jinde po obvodu hřbetu.

Oblast Podještědí je z necelé poloviny zalesněná, nachází se zde několik vodotečí střední velikosti, které obklopují nívné louky. Zemědělská půda je převážně zorněná. Velká část orné půdy však leží dočasně ladem.

Žitavská pánev se jako jediná oblast MAS vyznačuje velmi malým zalesněním. Nachází se zde orná půda a ve vyšších partiích kulturní travní porosty (zčásti pastviny). Vegetaci představují mokřadní lada v nivách a pramenných sníženinách. Městská sídla Hrádek nad Nisou a Chrastava mají vedle tradiční obytné zástavby i panelová sídliště (nepříliš dominantní) a průmyslové areály.

Předhůří Jizerských hor je pokryto převážně lesy a v malé míře zemědělskou půdou. Zbytek připadá na zástavbu. V severně ležících údolích se nachází obce Bedřichov a Janov nad Nisou, které mají částečně rekreační využití, s řadou ubytovacích zařízení a lyžařských areálů.

Energetika

Z celkového počtu připojených bytů je nejvýznamnějším zdrojem vytápění plyn, který hraje nejvýznamnější roli v největších sídlech. V malých venkovských sídlech zůstává nejvýznamnějším zdrojem nadále uhlí. Blíže viz kapitola 2.5 Bydlení.

V oblasti se nenachází žádný významný energetický zdroj, oblast je závislá na dodávkách elektřiny. Nejbližší transformovnou z napětí 400 kV na 220 kV je transformovna Bezděčín u Hodkovic nad Mohelkou, která je provozována společností ČEPS a.s. Do roku 2020 je plánováno rozšíření elektrické stanice 400kV Bezděčín. Přes území vedou dvě hlavní větve elektrické soustavy s napětíovou hladinou zvláště vysokého napětí (ZVN) V 209 Čechy Střed – Bezděčín a Bezděčín – Jičín, dále pak Bezděčín – Stráž pod Ralskem.

Tabulka 34: Největší vodní elektrárny v území MAS Podještědí

Lokalita	Název společnosti, která výrobu provozuje	Instalovaný výkon [kW]	Vodní tok
Bedřichov – úpravna vody	SVS a.s.	210	Vodní nádrž Josefův Důl
Janov nad Nisou - Hraničná	Jaroslav Jansa	0,010	Bílá Nisa

Zdroj: Základní údaje o významných energetických subjektech, ERÚ 2011, <http://calla.ecn.cz/atlas/detail.php?id=984>

Na území MAS Podještědí se nenachází žádné významnější vodní elektrárny. Jediná významná MVE je provozována v hrázi přehrady Josefův Důl. K ní náleží úpravna vody v Bedřichově. Další MVE se nachází v Janově nad Nisou.

Tabulka 35: Fotovoltaické systémy v obcích MAS Podještědí - dle přehledu udělených licencí Energetického regulačního úřadu

Obec	Instalovaný výkon [kW]	Držitel licence
Hrádek nad Nisou	60	Via Regia o.s.
Janov nad Nisou	0,010	Jaroslav Vondra
Chotyně	0,028	Lersen CZ s.r.o.
Mníšek	0,025	Silestav s.r.o.

Zdroj: <http://licence.eru.cz/detail.php?lic-id=111219802&sequence=1&total=1>

V případě fotovoltaických systémů se jedná zpravidla o energetické zdroje ve vlastnictví soukromých osob, organizací či firem.

Tabulka 36: Obnovitelné zdroje energie na území MAS Podještědí podle vyjádření obcí

Obec	obnovitelné zdroje ve správním území v MW					
	solární panely (počet)	kW	vodní elektrárny (počet)	kW	větrné elektrárny (počet)	kW
Bedřichov	4		2			
Bílý Kostel	1		1			
Hrádek nad Nisou	10		1			
Janov nad Nisou			1			
Oldřichov v Hájích			2			

Zdroj: Dotazníkové šetření na obcích

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Poměrně dobrá kvalita životního prostředí a ovzduší Rozvinutý sběr tříděného odpadu ve všech obcích MAS 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečné ekologické povědomí obyvatel Zčásti málo udržovaná krajina a krajinaotvorné prvky Nevyhovující kvalita vody v tocích

	některých řek (nedostatečné čištění vod v průmyslové výrobě a ekologicky nevhodné postupy v zemědělství)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Využití existence CHKO na území MAS 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná údržba vodních toků a malý důraz na prevenci – nebezpečí povodní Snižování ekologické stability území v důsledku nevhodného devastujícího hospodaření v krajině – zvýšený tlak na vysokou produkci a tržní plodiny

6.9 Život v obcích - spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity, sociální, zdravotní služby apod.

Kultura

Nejdostupnějším kulturním zařízením je knihovna, která je v provozu ve 26 obcích MAS. Chybí pouze v Bedřichově a Bílém Kostele. V 6 obcích (Dlouhý Most, Hlavice, Janův Důl, Oldřichov v Hájích, Rádlo a Šimonovice) je knihovna jediným kulturním zařízením v obci. Zcela bez kulturních zařízení je obec Bílý Kostel, tento hendikep se však trochu kompenzuje relativně krátká dojezdová vzdálenost od Liberce, resp. Chrastavy nebo Hrádku nad Nisou. Paradoxně je bez kulturních zařízení i obec Bedřichov, jehož poloha jako nástupního místa Jizerských hor, předurčuje poptávku po těchto službách. Tyto služby však víceméně saturují provozovatelé služeb cestovního ruchu (ubytovací zařízení, restaurace, sportovní zařízení aj.). V bezprostředně sousedících obcích, s nimiž je dopravně Bedřichov spojen, je k dispozici knihovna i kulturní dům.

Hodně rozšířené jsou spolkové či kulturní domy – existují v 16 obcích. Často k tomuto účelu slouží i sokolovny. Tato zařízení jsou většinou hlavním místem pro setkávání občanů a pořádání různých kulturních a sportovních akcí. V posledních letech se rovněž otevřela některá minimuzea, galerie či výstavní zastavení. Asi nejznámější z nich je Muzeum skla a bižuterie Kristiánov (Bedřichov), Muzeum betlémů v Kryštofově Údolí nebo Podještědské muzeum v Českém Dubu, ale existují i další např. v Chrastavě (3 muzea), Rychnově u Jablonce nad Nisou a dále (blíže viz následující tabulka a jednotlivé dotazníky). Kina jsou jen v Českém Dubu, Chrastavě a Hodkovicích nad Mohelkou. Divadlo se na území MAS Podještědí nenachází v žádné obci.

Kulturní spolky většinou reprezentují organizace myslivců, zahrádkářů, rybářů, včelařů. Dechové kapely existují v obci Bílá, Český Dub a Chotyni. V 7 obcích působí divadelní spolek. V 23 obcích existuje sdružení dobrovolných hasičů, často i pro jednotlivá sídla v rámci obcí.

Prakticky všechny obce pořádají pravidelně kulturní akce místního významu. Mezi nejčastější patří plesy, zábavy, koncerty, diskotéky, pořádání dětských dnů, pálení čarodějnic, mikulášská nadílka, rozsvěcení vánočního stromu, masopustní průvod, akce pro seniory. Regionální význam mají Chrastavské slavnosti, Oslavy Trojmezí v Hrádku nad Nisou, Dixieland v Křížanech, Benefiční koncert pro Grabštejn, poutě v obcích.

Tabulka 37: Přehled muzeí v MAS Podještědí

Obec	Název muzea	Obec	Název muzea
Bedřichov	Památník sklářství v Jizerských horách - Kristiánov	Chrastava	Městské muzeum Chrastava
Bílý Kostel nad Nisou	Minimuzeum výroby másla	Chrastava	Muzeum historické hasičské techniky
Český Dub	Podještědské	Kryštofovo údolí	Muzeum betlémů
Chrastava	Frühlichův dům	Rychnov u JNC	Městské muzeum

Zdroj: Dotazníkové šetření obcí, Turistický portál Libereckého kraje, internetové stránky obcí

Sport

Všechny obce, kromě obce Pulečný, disponují nějakým sportovním zařízením. Nejrozšířenější je fotbalové hřiště a tenisové kurty, které jsou v 18 obcích. Dalším, velmi rozšířeným typem je víceúčelové hřiště, která se nacházejí ve 12 obcích. Dětské hřiště je v 18 obcích, tělocvična (vč. školních) v 17 obcích, fotbalové hřiště (ne vždy předepsaných rozměrů) v 22 obcích, hřiště na nohejbal v 8 obcích. Často plní hřiště více účelů, např. pro tenis, nohejbal, volejbal, může být proto řazeno do více kategorií. Koupaliště je v 8 obcích, kluziště často jen s přírodním mrazením ve 3 obcích. Ke sportovním účelům slouží i kulturní /společenské domy.

Nejběžnějšími sportovními oddíly v obcích jsou místní sdružení Sokola, které se věnují různým druhům sportů. Běžné je, že místní organizace Sokola mají i jednotlivé části obcí (např. v Českém Dubu a Světlé pod Ještědem). Sportovní oddíly nebo Sokol nejčastěji hrají stolní tenis a volejbal (v 12 obcích), fotbal (v 16 obcích), tenis a nohejbal (v 11 obcích) a florbal (v 6 obcích).

K tradičním sportovním akcím patří hasičské soutěže, turnaje ve fotbale, volejbale, stolním tenise, nohejbale, tenise, turistické pochody, závody v přespolním běhu.

Sportovní akcí s nadregionálním významem je lyžařský závod na běžkách Jizerská 50, jehož se každoročně zúčastní množství lyžařů z různých koutů světa. Následuje řada dalších sportovních akcí, turnajů, utkání: např. Bobolopet, Skiatlon (Bedřichov), turistický pochod Krajem Karoliny Světlé (Český Dub), rozmanité akce, pořádané SDH.

Tabulka 38: Přehled kulturních a sportovních akcí v MAS Podještědí

Název obce	pravidelné kulturní akce	pravidelné poutě	pravidelné sportovní akce
Bedřichov	Karneval na lyžích (březen), Betlém, Čarodejnice, Bedřichovské léto (koncerty), Mikulášská besídka	Antonínská pouť-06, Mariánská a Kristiánovská pouť - 09	Jiz50, Zlatý cepín, O Aladinovu Lampu, Bobolopet, Bedřichovská pětihodinovka, Skiatlon, Decathlon cup, Bedřichovský krpál, MTB Kooperativa a další,
Bílá	3 akce: Svatohubertská mše, bál	Pouť na Hlavaté, Bílanská pouť, Letařovická pouť	Bílanská valaška, okrsková hasičská soutěž
Bílý Kostel nad Nisou			

Český Dub	Městský hudební festival BUGRFEST		ZELENCUP (malá kopaná), Turistický pochod krajem Karoliny Světlé
Dlouhý Most	Masopust, Dlouhomostecké divadelní hrátky, Pohádkový les, Noc kostelů, Drakiáda, Mikulášské, Advent - Rozsvícení vánočního stromu	Pouť Sv. Vavřince	SDH Dlouhý Most; MOST 2012,
Hlavice		Pouť v Hlavici	
Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovické slavnosti, Pochod za historií Hodkovic, Stavění máje a pálení čarodějnic, Dětský den, 3x ples, zábava	ne	Faistauerův memoriál – přespolní běh, Memoriál VI. Linky – hasičská soutěž, nohejbalové, volejbalové, tenisové a fotbalové turnaje
Hrádek nad Nisou	Společnou cestou; Oslavy trojzemí; Otevírání Kristýny; Hrádecké rockové léto; Hrádecká bambulka; Dožínky; Shotgun (festival elektronické hudby); Hrádecký divadelní podzim	Bartolomějská pouť; Evropská pouť (mezinár.setkání ČR-SRN-PL)	Auto Enge Triatlon; Bike babí léto (bikemaratón); Lužická padesátka (dálkový pochod); ME žáků v tenise; Kristýna cup (plážový volejbal); Silvestrovský běh
Chotyně	5x ples, Slavnosti Nisy; Vila Nisa; rozsvícení vánočního stromu; Grabštejn: Benefiční koncert pro Grabštejn, Létohrátky, Řemeslný jarmark, Oslava letního slunovratu	ne	zápasy oddílů: fotbal, nohejbal, volejbal
Chrastava	20, např. Chrastavské slavnosti, Městský ples,	ano	20, např. Chrastavské šlápoty, Výlet na Výhledy, turnaje sportovních oddílů
Janov nad Nisou	Janovský jarmark; Loučenský advent	ano	Janovský turistický pochod a běh (MČR v horském běhu)
Janův Důl	2x	1x	1x
Jeřmanice		1x	3x
Kryštofovo Údolí	1x	Údolská pouť	1x
Křižany	Křižanský Mejdan, Dixieland, Folková pasáž	ano	ano
Mníšek	4x		ANO (např. Mníšecká osmička)
Nová Ves	ano	ne	ano
Oldřichov v Hájích	ano	ne	ano
Proseč pod Ještědem	ano		
Pulečný	ano	ne	ne
Rádlo	5x ples; Zpívá celé Rádlo; Stánek Milíře; Pohádkový les; Mikulášská; Čarodějnice; Janáček v kostele	ne	Fotbalový turaj
Rychnov u Jablonce nad Nisou	20x	1	20x
Rynoltice		Svatopankrácká pouť	
Světlá pod Ještědem	Recesistický 1.máj, Oktoberfest; Ples Šibřinek	1x	2x
Šimonovice	Rybářský ples,	Svatoantonínská pouť na Rašovce	
Všelibice	ano	ano	ne
Zdislava	Hasičská noc pod Ještědem		

Zdroj: Dotazníkové šetření obcí

Sociální oblast

Sociální zařízení jsou umístována většinou jen do největších obcí. Z 27 obcí MAS pouze v 7 existuje nějaký typ zařízení sociálních služeb, nepočítáme-li terénní sociální služby. Jde o obce Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Nová Ves a Rychnov u Jablonce nad Nisou. V Českém Dubu, Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Nové Vsi a Rychnově u Jablonce nad Nisou je pouze dům s pečovatelskou službou. Domovem pro seniory disponuje Český Dub a Chrastava, v Hodkovicích nad Mohelkou ústav sociální péče pro dospělé a chráněné bydlení. Domov pro osoby se zdravotním postižením se nalézá v Nové Vsi a Hodkovicích. Kromě těchto zařízení je pouze v Hodkovicích nad Mohelkou i denní stacionář pro seniory.

Zdravotnictví

Vybavení obcí zdravotními službami je nedostatečné. Někjaká forma zdravotnické služby existuje jen v 15 obcích. Dětská lékařská ordinace v 7 obcích, praktičtí lékaři pro dospělé v 12 obcích, a to včetně detašovaných ordinací v místě. Stomatologové ordinují v 7 obcích – Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Chrastava, Mnišek a Rychnov u Jablonce nad Nisou. Ordinance dalších lékařů specialistů najdeme jen v předchozích větších městech. Rovněž lékárny najdeme jen v největších obcích – opět v Českém Dubu, Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Rychnově u Jablonce nad Nisou a dále v Hodkovicích nad Mohelkou. V Českém Dubu a Hrádku nad Nisou je detašované stanoviště Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje. Většina obyvatel oblasti proto musí i za nezákladnějšími zdravotními službami dojíždět do Liberce a Jablonce nad Nisou.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence řady kulturních a sportovních akcí, a to i s regionálním významem Existence množství neziskových organizací a osob v nich dobrovolně působících Snaha o návrat tradic, rozvoj řemesel, uplatnění místních produktů Dostatek osob dobrovolně vytvářejících společenský život v obcích Pokračující obnova drobných památek 	<ul style="list-style-type: none"> Řídká síť zdravotnických a sociálních služeb, slabá občanská vybavenost v malých obcích Nedostačující infrastruktura pro kulturu a sport a slabé kulturní a sportovní vyžití v malých obcích Malé množství finančních prostředků pro činnost neziskových organizací a spolků Nízká úroveň propagace regionu, kulturních, společenských a sportovních akcí
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Možnost rozvoje spolupráce (mezi obcemi, ale i meziregionální a mezinárodní) v různých oblastech (kultura a sport, občanská vybavenost, cestovní ruch apod.) Podpora lokálního patriotizmu, pocitu 	<ul style="list-style-type: none"> Krácení finančních prostředků na kulturu, sport Pokles zájmu obyvatel o společenské dění, kulturu a sport v obcích, apatie, celospolečenská frustrace Degradace sociální infrastruktury a

<ul style="list-style-type: none"> sounáležitosti se svou obcí, regionem • Obnova místních tradic, vznik nových a rozvoj stávajících kulturních a sportovních akcí 	základních služeb na venkově
--	------------------------------

6.10 Podnikání, výroba, zaměstnanost

Nejvíce průmyslových subjektů MAS Podještědí je lokalizovaná v urbanizovaném pásu Jablonec nad Nisou – Liberec – Hrádek nad Nisou. Nejvýznamnější centra představují Liberec (strojírenský, automobilový, textilní, plastikářský, elektronický, potravinářský průmysl) a Jablonec (výroba bižuterie, automobilový, sklářský, elektrotechnický průmysl). Postupně se zvyšuje význam Hrádku nad Nisou, a to díky výstavbě průmyslové zóny v dosahu hlavního tahu na česko – německo- polskou hranici. Stavební podniky jsou soustředěny především do okresu Liberec. Pro obce v MAS Podještědí, které jsou geograficky rozmístěny právě okolo uvedených center, to představuje významnou výhodu v oblasti zaměstnanosti a pracovních příležitostí. Podmínkou v tomto případě je samozřejmě dojíždka do zaměstnání, jejíž vzdálenost a časová náročnost není vzhledem k blízkosti obou center nijak dramatická. V oblasti terciárního sektoru byl zaznamenán rozvoj, přičemž je většina služeb a obchodu je z důvodu poptávky soustředěna do větších měst, ale také v centrech cestovního ruchu.

Český statistický úřad evidoval v oblasti k 31. 12. 2012 celkem 4 853 podnikatelských subjektů. Z územního hlediska největší část ekonomických subjektů sídlí po celé sledované období právě v okrese Liberec.

Nezaměstnanost

Tabulka 39: Míra registrované nezaměstnanosti v MAS Podještědí (2011)

	NAZEV OBCE	Uchazeči o zaměstnání	z toho dosažitelní	Míra registrované nezaměstnanosti uchazečů celkem (%)	Míra registrované nezaměstnanosti dosažitelný uchazečů (%)	Ekonomicky aktivních osoby	Volná pracovní místa
1	Dlouhý Most	40	40	13,38	13,38	299	0
2	Jeřmanice	16	15	9,82	9,20	163	0
3	Proseč pod Ještědem	22	22	16,67	16,67	132	0
4	Janův Důl	7	6	10,00	8,57	70	0
5	Bedřichov	7	7	6,14	6,14	114	2
6	Janov nad Nisou	46	44	7,94	7,60	579	11
7	Pulečný	19	19	17,12	17,12	111	1
8	Rádlo	18	17	6,43	6,07	280	0
9	Rychnov u Jablonce nad Nisou	110	105	10,90	10,41	1 009	2
10	Bílá	29	28	7,38	7,12	393	0
11	Bílý Kostel nad Nisou	47	46	10,71	10,48	439	0
12	Český Dub	144	138	10,22	9,79	1 409	10
13	Hlavice	11	11	10,09	10,09	109	0
14	Hodkovice nad Mohelkou	113	112	8,08	8,01	1 399	5
15	Hrádek nad Nisou	365	353	9,56	9,25	3 816	10

16	Chotyně	32	32	7,16	7,16	447	1
17	Chrastava	313	293	10,19	9,53	3 073	23
18	Kryštofovo Údolí	10	10	9,26	9,26	108	0
19	Křížany	51	50	15,94	15,63	320	0
20	Mníšek	55	52	9,50	8,98	579	0
21	Nová Ves	70	66	19,39	18,28	361	0
22	Oldřichov v Hájích	33	29	13,58	11,93	243	2
23	Rynoltice	43	41	11,41	10,88	377	8
24	Světlá pod Ještědem	39	39	10,96	10,96	356	0
25	Šimonovice	26	25	13,07	12,56	199	2
26	Všelibice	13	13	5,35	5,35	243	0
27	Zdislava	20	19	19,23	18,27	104	1
CELKEM MAS		1 699	1 632	10,15	9,75	16 732	78

Zdroj: ČSÚ Liberec

V míře nezaměstnanosti v roce 2011 existují velké rozdíly. Největší nezaměstnanost byla v roce 2011 v obcích Nová Ves a Zdislava (obě 18,3 %), vysoká byla v Pulečném, Proseči pod Ještědem a Kryštofovo Údolí (vždy nad 15 %). Naopak nejnižší nezaměstnanost byla v obci Všelibice (5,35 %), dále v obcích Bedřichov a Rádlo (okolo 6 %). Mírně vyšší nezaměstnanost je vykazována v obcích okresu Liberec (10,67 %), obce na Jablonecku se potýkají s 9,5 % nezaměstnaností. Přesto však je míra nezaměstnanosti v MAS mírně vyšší než v celém Libereckém kraji (9,46 %).

Ekonomická aktivita

Tabulka 40: Ekonomická aktivita v obcích MAS Podještědí v roce 2011

	Počet obyvatel s obvyklým pobytem						Míra ek. aktivity
	ekonomická aktivita						
	celkem obyvatel	v tom					
		ekonomicky aktivní	v tom		ekonomicky neaktivní	nezjištěno	
		zaměstnaní	nezaměstnaní				
Bílá	843	422	398	24	382	39	50,06
Bílý Kostel nad Nisou	871	429	395	34	391	51	49,25
Český Dub	2 806	1 335	1 220	115	1 312	159	47,58
Dlouhý Most	784	384	349	35	357	43	48,98
Hlavice	213	88	83	5	118	7	41,31
Hodkovice nad Mohelkou	2 827	1 397	1 281	116	1 308	122	49,42
Hrádek nad Nisou	7 493	3 489	3 123	366	3 530	474	46,56
Chotyně	863	418	376	42	385	60	48,44
Chrastava	6 013	2 920	2 644	276	2 726	367	48,56
Janův Důl	145	76	66	10	62	7	52,41
Jeřmanice	452	237	217	20	197	18	52,43
Kryštofovo Údolí	301	149	135	14	139	13	49,50
Křížany	776	368	311	57	364	44	47,42
Mníšek	1 322	665	607	58	578	79	50,30
Nová Ves	782	358	306	52	362	62	45,78
Oldřichov v Hájích	665	318	278	40	312	35	47,82

Proseč pod Ještědem	338	154	136	18	164	20	45,56
Rynoltice	739	365	332	33	342	32	49,39
Světlá pod Ještědem	901	433	395	38	452	16	48,06
Šimonovice	858	459	435	24	374	25	53,50
Všelibice	528	266	246	20	246	16	50,38
Zdislava	284	115	99	16	152	17	40,49
Bedřichov	300	148	143	5	138	14	49,33
Janov nad Nisou	1 377	629	564	65	671	77	45,68
Pulečný	357	185	160	25	162	10	51,82
Rádlo	710	356	332	24	324	30	50,14
Rychnov u Jablonce nad Nisou	2 589	1 279	1 163	116	1 193	117	49,40
CELKEM MAS	36 137	17 442	15 794	1 648	16 741	1 954	48,27
Liberecký kraj	432 439	208 512	185 944	22 568	198 712	25 215	48,22
Česká republika	10 436 560	5 080 573	4 580 714	499 859	4 784 923	571 064	48,68

Zdroj: <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>

Výše uvedená tabulka zobrazuje ekonomickou aktivitu obyvatelstva v jednotlivých obcích MAS. Celkově má MAS průměrnou hodnotu ekonomické aktivity. Míru ekonomické aktivity kromě podílu produktivní složky (15 – 64) v populaci samozřejmě ovlivňují i další faktory, hlavně podíl osob důchodového věku, žáků, studentů a učňů. Mezi jednotlivými obcemi existují rozdíly, které však nevykazují diametrální odchylky od průměru MAS a nelze z nich určit žádnou územní souvislost. Nejvyšší ekonomické aktivity dosahují některé obce v blízkém okolí města Liberce – Šimonovice, Jeřmanice, Mníšek naopak nejnižší Hlavice na Českodubsku, dále pak Zdislava.

Vyjíždka za prací a do škol

Tabulka 41: Počty vyjíždějících do zaměstnání a škol a podíl vyjíždějících do zaměstnání na ekonomicky aktivních k datu sčítání v roce 2011

Obec	vyjíždějící celkem	vyjíždějící do škol			vyjíždějící do zaměstnání						Podíl vyjíždějících do zam. mimo obec/ počet zaměst.
	celkem	celkem	v tom		celkem	v tom					
			v rámci obce	mimo obec		v rámci obce	do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí	
Bílá	197	56	-	56	141	19	94	18	10	-	30,65
Bílý Kostel nad Nisou	185	42	3	39	143	3	125	5	7	3	35,44
Český Dub	585	155	48	107	430	147	203	34	44	2	23,20
Dlouhý Most	226	78	7	71	148	5	124	11	6	2	40,97
Hlavice	46	18	2	16	28	2	16	1	9	-	31,33
Hodkovice nad Mohelkou	629	169	50	119	460	114	241	58	42	5	27,01
Hrádek nad Nisou	1 475	406	151	255	1 069	346	596	37	69	21	23,15
Chotyně	180	41	6	35	139	21	111	-	6	1	31,38
Chrastava	1 374	378	103	275	996	229	682	35	42	8	29,01
Janův Důl	33	5	-	5	28	1	19	4	3	1	40,91
Jeřmanice	141	52	-	52	89	4	70	9	6	-	39,17
Kryštofovo Údolí	73	23	-	23	50	1	42	3	2	2	36,30
Křižany	163	47	6	41	116	8	81	18	7	2	34,73
Mníšek	350	97	25	72	253	17	208	11	14	3	38,88

Nová Ves	155	46	4	42	109	6	91	9	2	1	33,66
Oldřichov v Hájích	117	33	-	33	84	4	73	2	3	2	28,78
Proseč pod Ještědem	92	27	-	27	65	4	50	4	7	-	44,85
Rynoltice	161	42	13	29	119	14	88	9	7	1	31,63
Světlá pod Ještědem	257	72	9	63	185	12	143	14	14	2	43,80
Šimonovice	318	106	-	106	212	8	175	13	13	3	46,90
Všelibice	148	57	-	57	91	7	58	9	17	-	34,15
Zdílava	49	15	-	15	34	-	29	3	1	1	34,34
Bedřichov	80	39	-	39	41	6	13	13	6	3	24,48
Janov nad Nisou	315	98	14	84	217	23	141	35	13	5	34,40
Pulečňý	115	36	-	36	79	5	53	14	6	1	46,25
Rádlo	190	61	1	60	129	6	71	39	9	4	37,05
Rychnov u Jablonce n. Nisou	735	203	35	168	532	43	295	144	49	1	42,05
CELKEM MAS	8 389	2 402	477	1 925	5 987	1 055	3 892	552	414	74	31,23
Liberecký kraj	102415	29121	12300	16821	73294	31898	23150	7953	9130	1072	22,21
Česká republika	2846076	783952	354218	429734	2062124	924948	596686	254617	248625	37248	24,83

Zdroj: <http://www.czso.cz/sdlb2011/redakce.nsf/i/home>

Výše uvedená tabulka udává celkové počty vyjíždějících osob do zaměstnání a do škol k datu sčítání lidu v roce 2011. Zároveň udává i podíl vyjíždějících do zaměstnání mimo obec na celkovém počtu zaměstnaných. Podíl vyjíždějících do zaměstnání mimo obec k celkovému počtu zaměstnaných je výrazně vyšší než průměr za Liberecký kraj i za celou ČR. To souvisí s charakterem osídlení MAS, kde se nachází dostatek pracovních příležitostí v hlavních aglomeracích, tzn. Liberci nebo Jablonci nad Nisou. S rostoucí velikostí obce (a obecně i počtu pracovních příležitostí) klesá podíl vyjíždějících za prací mimo obec na celkovém počtu zaměstnaných. Tato obecná zákonitost však není zcela jednoznačná, neboť například vysokou vyjížděku do zaměstnání lze zaznamenat u měst Rychnov u Jablonce nad Nisou (42,05 %), ale i Chrastava, kde působí několik významných zaměstnavatelů v regionu. U těchto měst lze však tento jev přisoudit důsledku blízkého dosahu k Jablonci nad Nisou a Liberci. Největšího počtu vyjíždějících v MAS tak logicky dosahují malé obce a obce v bezprostřední blízkosti Liberce a Jablonce nad Nisou – Pulečňý, Poseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Šimonovice a Dlouhý Most. Naopak nejnižší podíl vyjíždějících mimo obec byl vykázan ve větších městech MAS - Českém Dubu a Hrádku nad Nisou. Nízkých hodnot ale dosahují i některé malé obce, např. Bedřichov.

Dojíždka do škol je zcela závislá na dostupnosti škol v jednotlivých obcích. Z obcí, které nemají školu, proto musí vyjíždět všechny děti (blíže viz kapitola 2.9).

Tabulka 42: Hlavní směry vyjížděky a saldo dojížděky k datu sčítání v roce 2011

Obec	vyjíždějící do zaměstnání		vyjíždějící do škol		dojíždějící do		saldo dojížděky v %	
	celkem	hlavní centra dojížděky	celkem	hlavní centra dojížděky	zaměstnání	školy	do zaměstnání	do školy
Bílá	141	LB, ČD, HOD NM, TUR, MB	56	LB, ČD, HOD, TUR	21	0	-85,1	-100,0
Bílý Kostel nad Nisou	143	LB, CHR, Hrádek NN,	42	LB, CHR, Hrádek NN,	2	4	-98,6	-90,5

Český Dub	430	LB, PHA, HODNM, MB, Stráž pR, JN,	155	LB, PHA, MB, JN	211	83	-50,9	-46,5
Dlouhý Most	148	LB, PHA	78	LB, PHA	21	8	-85,8	-89,7
Hlavice	28	LB	18	LB	2	6	-92,9	-66,7
Hodkovice nad Mohelkou	460	LB, TUR, PHA, JN, ČD	169	LB, TUR, PHA, JN, ČD	272	24	-40,9	-85,8
Hrádek nad Nisou	1 069	LB, CHR, Chotyně, PHA, VARN, Bakov nJ, JN, Stráž nN	406	LB, CHR, Chotyně, PHA, VARN, JN,	339	22	-68,3	-94,6
Chotyně	139	LB, Hrádek NN, CHR	41	LB, Hrádek nN	82	1	-41,0	-97,6
Chrastava	996	LB, PHA, Hrádek nN, Stráž nN, JN	378	LB, PHA, JN	835	28	-16,2	-92,6
Janův Důl	28	LB	5	LB	7	0	-75,0	-100,0
Jeřmanice	89	LB	52	LB	10	0	-88,8	-100,0
Kryštofovo Údolí	50	LB	23	LB	3	0	-94,0	-100,0
Křižany	116	LB, Osečná	47	LB, Osečná	11	7	-90,5	-85,1
Mníšek	253	LB, CHR, PHA	97	LB, CHR, PHA	52	28	-79,4	-71,1
Nová Ves	109	LB, CHR	46	LB, CHR	21	0	-80,7	-100,0
Oldřichov v Hájích	84	LB, Mníšek	33	LB, Mníšek	35	0	-58,3	-100,0
Proseč pod Ještědem	65	LB, ČD	27	LB, ČD	4	0	-93,8	-100,0
Rynoltice	119	LB, Hrádek NN, CHR	42	LB	72	5	-39,5	-88,1
Světlá pod Ještědem	185	LB, ČD, PHA	72	LB, ČD, PHA	11	1	-94,1	-98,6
Šimonovice	212	LB, PHA, JN	106	LB, PHA, JN	26	0	-87,7	-100,0
Všelibice	91	LB, ČD, PHA	57	LB, ČD, PHA	23	1	-74,7	-98,2
Zdislava	34	LB	15	LB	2	0	-94,1	-100,0
Bedřichov	41	JN, LB, PHA	39	JN, LB, PHA	37	0	-9,8	-100,0
Janov nad Nisou	217	JN, LB, PHA	98	JN, LB, PHA	51	26	-76,5	-73,5
Pulečný	79	JN, Rychnov u JN, LB	36	JN, Rychnov u JN, LB	20	0	-74,7	-100,0
Rádlo	129	JN, LB	61	JN, LB	28	0	-78,3	-100,0
Rychnov u Jablonce n. Nisou	532	JN, LB, PHA, TUR, MB	203	JN, LB, PHA, TUR, MB	150	13	-71,8	-93,6

Vysvětlivky: LB-Liberec, ČD- Český Dub, HODNM- Hodkovice nad Mohelkou, TUR- Turnov, PHA- Praha, MB- Mladá Boleslav, JN- Jablonec nad Nisou, CHR- Chrastava, VARN- Varnsdorf

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/23051-13-n+k3077_2013-20,
http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajkapitola/23051-13-n+k3077_2013-15

Z přehledu dojížděky je zřejmé, že dominantním centrem pracovní dojížděky pro všechny obce je Liberec, ke které spádují prakticky všechny obce v MAS. Pro dalších 10 obcí je dalším centrem dojížděky Jablonec nad Nisou. Velmi významná je, přes značnou vzdálenost, i pracovní vyjížděka do

Prahy. Hlavní město představuje směr vyjíždky pro 11 obcí MAS. Důvodem je dobré dopravní napojení a obslužnost veřejnou dopravou, ale především široká nabídka pozic na trhu práce.

Dojíždka do škol je více orientována na kratší vzdálenosti (do nejbližší školy). Z tabulky je patrné, že nejčastějším centrem dojíždky je opět Liberec (všechny obce MAS), následuje Praha pro 11 obcí (!) a dále Jablonec nad Nisou pro 9 obcí.

Kladné saldo pracovní dojíždky (více obyvatel za prací do obce přijíždí, než vyjíždí) nemá žádná obec MAS. Stejně tak v případě dojíždky do škol všechny obce vykazují záporné saldo. Tento jev je dán především blízkou dojezdovou vzdáleností do hlavních aglomerací (Liberec, Jablonec nad Nisou), existencí velkých zaměstnavatelů v regionu a tím větší nabídkou pracovních míst, množství škol, především v případě druhého stupně základního vzdělávání a středního vzdělávání.

Nejvýznamnější firmy

Tabulka 43: Nejvýznamnější firmy v MAS Podještědí

Podnik	obor činnosti	Provozovna	Sídlo, je-li odlišné
Agro Bílá a.s.	zemědělská výroba	Bílá	
Profil Technik alusystem s.r.o.	výroba a montáž stavebních prvků	Bílá	
EUROPack s.r.o.	Zpracování plastů, výroba plastových součástí, obalů	Bílá	
CDS Holding s.r.o.	dodávky komponentů a strojírenských celků pro logistickou a zemědělskou výrobu	Český Dub	
LUKOV Plast, spol. s r.o.	vývoj a výroba plastových, technických a elektro dílů pro automobilový průmysl	Český Dub	
Electropoli - Galvia, s.r.o.	galvanické pokovování	Český Dub	Třemošnice
Monroe Czechia s.r.o.	Výrobce tlumičů, systémů pérování a výfukových systémů pro osobní automobily	Hodkovice nad Mohelkou	
Výroba stuh - ELAS, spol. s r.o.	textilní průmysl	Hrádek nad Nisou	
Vulkan Medical, a.s.	výroba zdravotnického materiálu	Hrádek nad Nisou	
ERNST BRÖER, spol. s r.o.	hliníkové odlitky	Hrádek nad Nisou	
D PLAST - EFTEC a.s.	Zpracování plastů	Hrádek nad Nisou	Zlín
KSM CASTINGS CZ a.s.	hliníkové odlitky pro automobilový průmysl	Hrádek nad Nisou	
Drylock Technologies s.r.o.	Výroba hygienických prostředků (dětské pleny aj.)	Hrádek nad Nisou	

Trelleborg Fluid Solutions Czech Republic	Automobilový průmysl – výroba chladicích systémů pro vozidla	Hrádek nad Nisou	
ELAS s.r.o.	Textilní výroba - výroba stuh, lemovek, popruhů, gumolana	Hrádek nad Nisou	
Benteler ČR s.r.o.	podvozkové a bezpečnostní díly pro automobilový průmysl	Chrastava	
LIP Engineering s.r.o.	kovoobrábění pro automobilovou výrobu	Chrastava	
Grupo Antolin - Bohemia a.s.	Výzkum, vývoj a výroba součástí dopravních prostředků, náradí a technologických procesů.	Chrastava	
WMA GLASS	výroba izolačních skel	Chrastava	
Vzduchotechnik	průmyslové odsávání a čištění vzduchu, kovovýroba, lakovna	Chrastava	
Kordula	zemědělská výroba	Chrastava	
Sklárna Vitrum, spol. s r.o.	sklovýroba, sklářská manufaktura	Janov nad Nisou	
Camping 2000	kemp, ubytovací služby	Janův Důl	
Agrokomplet 2000 s.r.o.	průmyslová výroba	Janův Důl, Český Dub	Český Dub
Moštárna a pálenice Stará Dáma	výroba moštů, pálenice, ovocných šťáv	Křižany	
Pražírna kávy APE	zpracování kávy, sušené plody	Křižany	
Ještědský bronz	umělecká slévárna	Mníšek	
Metafo spol. s r.o.	prášková lakovna	Mníšek	
Batima API CZECH, k.s.	výrobce venkovních rolet a žaluzií	Mníšek	Praha 9
GRS spol. s r.o.	dopravní firma	Mníšek	
Pila Facek	Dřevovýroba	Oldřichov v Hájích	
Ingservisplast	Výroba plastů, lisování	Oldřichov v Hájích	
Ekofarma Urban	zemědělství	Oldřichov v Hájích	
Kokonínská zemědělská a.s.	Zemědělská výroba	Pulečny	
Mami Rádlo s.r.o.	Kovovýroba, kovoobrábění	Rádlo	
Korek Jelínek, s.r.o.	podlahy, korkové předměty	Rychnov u Jablonce n.N.	
PROFI REGAL s.r.o.	Kovové regály, regálové systémy	Rynoltice	
KATYS	stavební truhlářství	Světlá pod Ještědem	
PLASTOBAL	tvárování plastů	Světlá pod Ještědem	
Dřevoplast Roveň	vstřikování plastu, plastové obaly, montáž plastových dílů	Všelibice	

Zdroj: Dotazníkové šetření na obcích, www.zivefirmy.cz, internetové stránky firem, internetové stránky obcí

Z významných zemědělských podniků, které sídlí nebo obhospodařují danou oblast lze jmenovat Agro Bílá a.s. (chov dojnic s produkcí mléka, produkce zemědělských komodit), BRagro s.r.o. Hrádek nad

Nisou – Václavice (živočišná výroba, výroba osiv a sadby, produkce plemenných zvířat), Ekofarma Urban v Oldřichově v Hájích (včelařská farma), Kokonínská zemědělská a.s. (rostlinná a zemědělská výroba), Družstvo Borek, Všelibice (rostlinná a živočišná výroba, chov skotu s produkcí mléka), Reagro spol. s r.o. Český Dub (rostlinná a živočišná výroba, chov skotu).

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Nižší míra nezaměstnanosti v oblasti Jablonecka Velké množství ekonomických subjektů, existence drobných živností i v malých obcích Příznivé podmínky pro rostlinnou i živočišnou zemědělskou prvovýrobu 	<ul style="list-style-type: none"> Množství nevyužívaných nebo jen částečně využívaných objektů typu brownfields Slabá maloobchodní síť ve většině obcí Nejistá ekonomická situace mnoha ekonomických subjektů (maloobchod, stravování, řemeslné služby) Dominantní orientace významných ekonomických subjektů a silná závislost MAS na automobilovém průmyslu Vysoká vyjíždka za prací Ne zcela plně funkční zemědělství Obtížná ekonomická situace zemědělských prvovýrobců – zpoždování plateb, tlak obchodních řetězců, nedostatek zdrojů
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Rozvoj a podpora podnikání (využití brownfields, volných ploch, příchod zahraničních investorů) Rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství Produkce místních potravin 	<ul style="list-style-type: none"> Zhoršení ekonomické situace – snížení koupěschopnosti, ztráta pracovních míst, zánik ekonomických subjektů Krise automobilového průmyslu Odliv obyvatel do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí Pokles zemědělské produkce vedoucí k devastaci krajiny

6.11 Vzdělávání, školství

Tabulka 44: Seznam mateřských škol v MAS Podještědí

Název školy	obec	Kapacita MŠ	poznámka
MŠ Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovice n. Mohelkou	115	Z toho 25 míst v budově ZŠ
MŠ Hrádek nad Nisou - Donín	Hrádek nad Nisou	90	2 budovy
MŠ Hrádek nad Nisou, Liberecká	Hrádek nad Nisou	70	
MŠ Hrádek nad Nisou, Oldřichovská	Hrádek nad Nisou	48	
MŠ Chrastava, Revoluční	Chrastava	205	3 MŠ
ZŠ a MŠ Chrastava - Vítkov	Chrastava	20	

MŠ Křižany	Křižany	48	2 MŠ (Křižany, Žibřidice)
MŠ Český Dub	Český Dub	98	
MŠ Bílá	Bílá	50	
ZŠ a MŠ Dlouhý Most	Dlouhý Most	37	
ZŠ a MŠ Mníšek	Mníšek	84	
ZŠ a MŠ Nová Ves	Nová Ves	35	2 budovy
ZŠ praktická, ZŠ speciální a Mateřská škola, Hrádek nad Nisou - Loučná	Hrádek nad Nisou	75	
ZŠ a MŠ Hlavice	Hlavice	25	
ZŠ a MŠ Světlá pod Ještědem	Světlá pod Ještědem	28	
ZŠ a MŠ Rynoltice	Rynoltice	32	
ZŠ a MŠ Bílý Kostel nad Nisou	Bílý Kostel nad Nisou	60	
ZŠ a MŠ Chotyně	Chotyně	46	
MŠ Rádlo	Rádlo	35	
ZŠ a MŠ Janov nad Nisou	Janov nad Nisou	50	
ZŠ a MŠ Rychov u Jablonce nad Nisou	Rychnov u Jablonce	149	2 budovy: Rychnov u JN, Pulečný

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Vysvětlivky: kapacita znamená celkový maximální počet míst v dané MŠ

Tabulka 45: Seznam základních škol v MAS Podještědí

Název školy	obec	Kapacita ZŠ	Typ ZŠ	poznámka
Základní škola Chrastava, Školní 438	Chrastava	20	9	
ZŠ a ZŠ speciální Český Dub, Komenského	Český Dub	487 + 10 speciální	9	
ZŠ T. G. Masaryka	Hodkovice nad Mohelkou	310	9	
ZŠ Hrádek nad Nisou - Donín	Hrádek nad Nisou	120	5	
ZŠ T. G. Masaryka	Hrádek nad Nisou	350	9	
ZŠ Lidická, Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou	360	9	
ZŠ Chrastava, ZŠ speciální	Chrastava	856 + 3 spec.	9	3 budovy, speciální škola
ZŠ a MŠ Chrastava - Vítkov	Chrastava	32	5	
ZŠ a MŠ Dlouhý Most	Dlouhý Most	53	5	
ZŠ a MŠ Mníšek	Mníšek	200	9	
ZŠ a MŠ Nová Ves	Nová Ves	120	5	
ZŠ praktická, ZŠ speciální a MŠ, Hrádek nad Nisou - Loučná	Hrádek nad Nisou	10 + 66	9	Speciální a pomocná škola
ZŠ a MŠ Hlavice	Hlavice	60	5	
ZŠ a MŠ Světlá pod Ještědem	Světlá pod Ještědem	50	5	
ZŠ a MŠ Rynoltice	Rynoltice	75	9	

ZŠ a MŠ Bílý Kostel nad Nisou	Bílý Kostel nad Nisou	70	5	
ZŠ a MŠ Chotyně	Chotyně	80	5	
ZŠ Rádlo	Rádlo	40	5	
ZŠ a MŠ Janov nad Nisou	Janov nad Nisou	250	9	
ZŠ a MŠ Rychov u Jablonce nad Nisou	Rychnov u Jablonce	250	9	

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Vysvětlivky: kapacita znamená celkový maximální počet míst v dané ZŠ, typ školy – 9 – ZŠ s 1 a 2 stupněm, 5 – ZŠ pouze s 1. stupněm

Tabulka 46: Seznam středních škol v MAS Podještědí

Název školy	obec	Kapacita SŠ	Délka studia	Vyučované obory
SŠ Chrastava	Chrastava	16	2	Zednické práce

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Vysvětlivky: kapacita znamená celkový maximální počet míst v dané SŠ

Tabulka 47: Seznam základních uměleckých škol v MAS Podještědí

Název školy	obec	Kapacita ZUŠ	obory
ZUŠ Český Dub	Český Dub	176	Hudební, výtvarný

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Vysvětlivky: kapacita znamená celkový maximální počet míst v dané ZUŠ. ZUŠ Český Dub má své odloučené pracoviště též v Hodkovicích nad Mohelkou.

Podobně jako u kulturních zařízení je rozmístění škol silně závislé na velikosti obcí. Nejlépe jsou obce vybaveny mateřskými školami (18 obcí) a základními školami (17 obcí). Základní školy se všemi 9 vzdělávacími stupni jsou jen v populačně větších obcích (Chrastava, Český Dub, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou), ale také v obcích s nárůstem počtu obyvatel v důsledku suburbanizace Liberce a Jablonce nad Nisou (Mníšek, Rynoltice, Janov nad Nisou).

S výjimkou Chrastavy, kde existuje dvouleté střední odborné učiliště, se v dalších městech střední školy nevyskytují žádné. Důvodem je blízký dosah velkých krajských měst. V Liberci je 19 středoškolských zařízení, v Jablonci nad Nisou se nachází 7 středních škol, případně ve Frýdlantu, kde působí 2 střední školy. Základní umělecká škola existuje pouze v Českém Dubu. ZUŠ Liberec má svoje detašovaná pracoviště v Hrádku nad Nisou a v Chrastavě. I přesto musí velká část žáků a studentů do škol dojíždět do Liberce nebo Jablonce, ale také mimo území MAS, na vysoké školy pak do Liberce i do Prahy.

V souvislosti s úbytkem počtu dětí lze předpokládat další tlak na redukci počtu škol. Především vesnické základní školy mají malý a stále klesající počet žáků, tudíž je jejich budoucí existence nejistá. Školy pouze s 5 postupnými ročníky jsou malotřídkami, kde existují jen 2 – 3 třídy. V současné době dochází sice k tlaku na nárůst počtu míst v mateřských školách a částečně již i na základních školách, což souvisí s dosažením školního věku u dětí narozených silné generaci ročníků z poloviny 70. let, ale

tento trend bude pouze dočasný. V dalších letech lze očekávat postupný úbytek narozených dětí, a tím i pokles počtu žáků. Úbytek počtu dětí se postupně přenesou i na střední stupeň škol. V této souvislosti je především nutné zajistit dojíždění žáků ze vzdálenějších obcí do škol.

Problematika redukce sítě škol je veřejností vnímána velmi citlivě. V tomto případě je nutné konstatovat, že dostupnost škol (zejména nižších stupňů – mateřské a základní 1. stupně) je jedním z klíčových ukazatelů aktivity a občanské vybavenosti venkova. Zároveň školy hrají důležitou roli v kulturním a společenském životě obcí. V případě jejich uzavření proto může hrozit migrace mladých rodin do měst.

Nabídka různých vzdělávacích kurzů v MAS je velmi omezená. Počítačové, hudební, jazykové kurzy se nabízí ve větších městech MAS, tj. Chrástava, Hrádek nad Nisou, Hodkovice nad Mohelkou, Rychnov u Jablonce nad Nisou. Řemeslné kurzy pak v Českém Dubu nebo v Kryštofově Údolí.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Poměrně dobrá síť mateřských škol a základních škol 1. stupně 	<ul style="list-style-type: none"> Existence pouze jedné střední školy na území MAS Omezená nabídka vzdělávacích kurzů na území MAS
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Výraznější využití školních budov a sportovního zázemí do života v obci 	<ul style="list-style-type: none"> Tlak na další redukce sítě škol

6.12 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Hospodaření obcí

Tabulka 48: Hospodaření obcí v MAS Podještědí v letech 2010-2011

Obec	2010					2011				
	celkové příjmy (tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby (%)	zadluženost (tis. Kč)	podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%)	celková likvidita	celkové příjmy (tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby (%)	zadluženost (tis. Kč)	podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%)	celková likvidita
Bedřichov	10 081,84	9,30	0,00	0,41	0,88	10 183,00	0,07	0,00	0,78	0,86
Bílá	8 995,00	0,00	0,00	3,44	2,78	8 787,00	0,00	0,00	4,81	2,03
Bílý Kostel nad Nisou	39 081,96	0,00	0,00	36,50	0,64	80 775,00	0,00	0,00	1,45	7,66
Český Dub	89 299,75	2,40	5 129,00	4,02	1,79	49 362,00	3,42	14 235,00	7,39	1,92
Dlouhý Most	16 245,85	0,00	0,00	3,14	20,23	8 999,00	0,00	0,00	4,52	13,66
Hlavice	11 278,78	56,57	0,00	2,58	2,58	2 713,00	0,08	1 388,00	15,37	0,85
Hodkovice nad Mohelkou	66 192,08	34,86	26 876,22	10,53	2,38	44 802,00	25,30	16 645,00	9,02	1,75

Hrádek nad Nisou	284 779,27	18,83	90 520,00	16,34	0,66	222 870,00	51,23	48 113,00	11,70	0,90
Chotyně	34 870,15	3,40	0,00	18,33	0,10	29 824,00	1,62	34 515,00	37,53	0,18
Chrastava	176 038,25	13,13	35 640,00	10,73	1,61	170 637,00	9,02	29 156,00	10,35	2,07
Janov nad Nisou	36 440,04	2,18	14 583,00	10,18	3,96	22 549,00	7,36	13 583,00	12,90	1,33
Janův Důl	5 880,95	68,91	0,00	0,87	6,22	1 319,00	0,04	500,00	3,84	0,75
Jeřmanice	12 325,21	0,00	0,00	2,16	15,66	10 773,00	0,00	0,00	13,78	1,77
Kryštofovo Údolí	4 663,18	0,00	0,00	1,29	8,93	4 659,00	0,00	0,00	1,69	10,70
Křižany	29 183,80	47,61	0,00	1,25	2,20	15 219,00	0,00	0,00	2,79	2,24
Mníšek	30 323,01	2,64	1 000,00	3,76	2,92	63 174,00	26,75	500,00	4,00	1,69
Nová Ves	15 614,50	0,00	0,00	5,40	1,74	25 690,00	0,00	0,00	3,35	2,16
Oldřichov v Hájích	9 668,43	8,89	0,00	1,83	2,55	25 559,00	0,12	1 860,00	4,66	1,79
Proseč pod Ještědem	4 104,11	0,00	0,00	4,03	0,54	3 595,00	0,00	0,00	6,71	0,36
Pulečný	5 239,18	0,00	0,00	6,60	5,79	7 254,00	0,00	0,00	21,32	2,38
Rádlo	7 640,94	0,00	0,00	6,77	1,33	15 389,00	0,00	0,00	10,25	2,26
Rychnov u Jablonce nad Nisou	44 574,14	6,62	16 789,00	10,81	1,93	40 058,00	7,85	15 851,00	10,97	3,06
Rynoltice	12 530,57	0,24	0,00	3,38	3,20	9 697,00	0,31	0,00	4,05	3,01
Světlá pod Ještědem	14 630,84	0,00	0,00	1,34	20,11	10 060,00	0,00	0,00	3,50	8,31
Šimonovice	7 487,37	0,00	0,00	24,54	6,98	14 645,00	0,00	0,00	24,52	1,77
Všelibice	7 656,62	0,00	0,00	0,61	9,02	6 760,00	0,00	0,00	2,63	2,60
Zdílava	3 898,92	0,00	0,00	0,96	13,08	4 212,00	0,00	0,00	1,98	3,31

Vysvětlivky:

Ukazatel dluhové služby – poměr mezi dluhovou službou (součet úroků, splátek jistin, dluhopisů a leasingu) a dluhovou základnou (součet daňových a nedaňových příjmů a přijatých dotací)

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům – poměr zadlužení k celkovému majetku obce, za rizikovou hodnotu je považován ukazatel 25 procent a více.

Celková likvidita – poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky, porovnávají se především prostředky na bankovních účtech a hotovost s krátkodobými závazky, za rizikovou hodnotu se považuje hodnota menší než 1.

Zdroj: <http://data.blog.ihned.cz/c1-58868120-mapa-dluhu-vsech-6-246-obecnich-uradu-hrozi-vasemu-mestu-ci-vesnici-krach>

data převzata z: <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl> - ÚFIS - Monitoring hospodaření obcí Ministerstva financí ČR

Problematika hospodaření obcí je složitá záležitost a výše příjmů a výdajů podléhá mezi lety značným výkyvům, jež souvisí např. s realizací různých investičních akcí a příjmy z dotací na tyto akce. Z mnoha ukazatelů proto lze za nejdůležitější považovat ty, které každoročně sleduje Ministerstvo financí ČR v Monitoringu hospodaření obcí. Těmi jsou především výše uvedené podíly cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita.

Z 27 obcí MAS jich celkem 17 hospodařilo v roce 2011 bez dluhů. Jako rizikové hodnotí Ministerstvo financí obce, u nichž celková likvidita je menší než 1 (tedy, že krátkodobé prostředky – peníze na bankovních účtech a hotovost – ani nepokryjí krátkodobé závazky) a zároveň, že podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (tedy poměr zadlužení k celkovému majetku obce) je vyšší než 25 %. Jako riziková je podle těchto kritérií vyhodnocena pouze obec Chotyně, jejíž celková likvidita je nižší než 1 a podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům přesahuje 37 procent, tj. o 50 % nad stanovený limit. Ukazatel celkové likvidity mělo v roce 2011 pod hodnotou 1 celkem 6 obcí – Bedřichov, Hlavice, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Jeřmanice a Proseč pod Ještědem. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl nejvyšší v Chotyni, Pulečném a Šimonovicích. Kromě již výše zmíněné Chotyně rizikovou hranici 25 % nepřekročila žádná z obcí. Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům může podléhat velkým meziročním výkyvům, což může být způsobeno postupným splácením starých a naopak uzavíráním nových bankovních úvěrů. Obec Bílý Kostel nad Nisou byla v roce 2010 vyhodnocena jako riziková, kdy podíl cizích zdrojů přesahoval 36 %, o rok později jen necelých 1,5 %.

Informovanost

Z 27 obcí, které se zúčastnily dotazníkového šetření, mají obecní kroniku všechny s výjimkou Nové Vsi, pravidelně je kronika vedena ale jen ve 20 obcích. Významným informačním zdrojem pro obyvatele je obecní zpravodaj. Bývá vydáván v tištěné i elektronické verzi, která je dostupná na internetových stránkách obce. Tištěný zpravodaj je občanům k dispozici v 15 obcích, z toho v 8 zdarma. Stále více se prosazují elektronické verze informačních zpravodajů či bulletinů, proto řada obcí tyto informační materiály umísťují na svých webových stránkách, a to i v případě, že je vydávají rovněž v tištěné podobě. Frekvence vydávání je různá, od 2x ročně po měsíčník. Dalším informačním kanálem je obecní rozhlas, který, jak již bylo uvedeno v kapitole Technická infrastruktura, má celkem 15 obcí. Všechny obce v MAS mají své internetové stránky.

Tabulka 49: Internetové stránky obcí MAS Podještědí

Obec	Internetové stránky
Bedřichov	www.bedrichov.cz
Bílá	www.ou-bila.cz
Bílý Kostel nad Nisou	www.bily-kostel.cz
Český Dub	www.cdub-.cz
Dlouhý Most	www.dlouhy-most.cz
Hlavice	www.obechlavice.cz
Hodkovice nad Mohelkou	www.hodkovicenm.cz
Hrádek nad Nisou	www.hradek.eu
Chotyně	www.chotyne.cz
Chrastava	www.chrastava.cz
Janov nad Nisou	www.janov-n-n.cz
Janův Důl	http://januvdul.info
Jeřmanice	http://jermanice.cz
Kryštofovo Údolí	www.krystofovoudoli.eu
Křižany	www.obeckrizany.cz
Mníšek	www.obec-mnisek.cz

Nová Ves	www.nova-ves.eu
Oldřichov v Hájích	www.oldrichov.cz
Proseč pod Ještědem	www.ppj.cz
Pulečný	http://pulecny.cz
Rádlo	www.radlo.cz
Rychnov u Jablonce nad Nisou	www.rychnovjnc.cz
Rynoltice	www.rynoltice.cz
Světlá pod Ještědem	www.svetlapodjestedem.cz
Šimonovice	www.simonovice.cz
Všelibice	www.vselibice.cz
Zdislava	www.zdislava.e-obec.cz

Zdroj: Internetové stránky obcí

Spolupráce

Na území MAS existuje několik sdružení obcí zřízených především za účelem rozvoje mikroregionu a vzájemné spolupráce.

Tabulka 50: Existující sdružení obcí na území MAS

Název sdružení	Členské obce
Mikroregion Hrádecko - Chrastavsko	Bílý Kostel nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Chotyně, Janovice v Podještědí, Kryštofovo Údolí, Mníšek, Nová Ves, Oldřichov v Hájích, Rynoltice
Mikroregion Císařský kámen	Rádlo, Dlouhý Most, Šimonovice
Mikroregion Jizerské hory	Bedřichov, Jablonec nad Nisou, Janov nad Nisou, Lučany nad Nisou, Nová Ves nad Nisou, Pulečný, Rychnov u Jablonce nad Nisou, Smržovka
Mikroregion Jizerské podhůří	Oldřichov v Hájích, Nová Ves, Mníšek
Sdružení obcí Podještědí	Bílá, Cetenov, Český Dub, Hlavice, Janův Důl, Křižany, Osečná, Proseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Všelibice, Zdislava

Zdroj: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>

Na území MAS působí 5 mikroregionálních sdružení obcí. Zároveň je 12 obcí (Bílý Kostel nad Nisou, Český Dub, Hrádek nad Nisou, Janov nad Nisou, Janův Důl, Křižany, Mníšek, Nová Ves, Oldřichov v Hájích, Rychnov u Jablonce nad Nisou, Světlá pod Ještědem a Všelibice) členy Sdružení obcí Libereckého kraje (SOLK), jehož cílem je napomáhat vzájemné informovanosti, hájit společné zájmy ale např. i zaujímat stanoviska k legislativním návrhům a dalším aktivitám, týkající se obcí.

Tabulka 51: Partnerská města obcí v MAS Podještědí

Obec	Partnerské město
Hodkovice nad Mohelkou	Wegliniec (Polsko)
	Königsbrunn (Německo)
Hrádek nad Nisou	Zittau (Žitava) – Německo
	Bogatynia - Polsko

Chrastava	Eichstätt (Německo)
	Lwówek Śląski (Polsko)
Rychnov u Jablonce nad Nisou	Gromadka (Polsko)

Zdroj: www.partnerskamesta.cz (Svaz měst a obcí ČR), internetové stránky obcí

Největší obce mají uzavřené smlouvy s partnerskými městy. Neaktivnější jsou v tomto směru město Hrádek nad Nisou a Chrastava – každé z těchto měst má spolupráci s 2 partnerskými městy. Všechna města mají partnerství s polskými a německými městy. To vyplývá z blízkosti německých a polských hranic.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Hospodaření většiny obcí bez dluhů 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek financí na krytí nutných výdajů malých obcí Malá komunikace mezi obcemi a významnými institucemi v území
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Posilování pocitu sounáležitosti s územím a odpovědnosti za jeho stav a budoucí rozvoj mezi místními obyvateli (participace, celoživotní vzdělávání, místně zakotvené učení) Přímé zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatek rozvojových záměrů, odliv investorů

6.13 Bezpečnost

Tabulka 52: Rizikovost obvodů obcí dle obvodních oddělení Policie ČR za období 1/2013 – 11/2013

Obvodní oddělení	zjištěné trestné činy celkem	objasněné trestné činy celkem	Objasněno v %	Index kriminality	Spádové obce MAS
Chrastava	261	112	43	224,5	Bílý Kostel nad Nisou, Chrastava, Kryštofovo Údolí, Mníšek, Nová Ves, Oldřichov v Hájích
Hodkovice nad Mohelkou	162	54	33	189,7	Hodkovice n/M, část obce Bílá
Hrádek nad Nisou	314	146	46	337,9	Hrádek n/N, Chotyně, Rynoltice
Jablonec nad Nisou - Mšeno	369	150	41	266,4	Janov nad Nisou, Bedřichov,
Liberec - Vesec	738	301	41	348,5	Šimonovice, Pilínkov, Dlouhý Most
Rychnov u Jablonce n. N.	189	79	42	232,4	Rychnov u Jablonce n. N., Rádlo, Pulečný
Český Dub	151	59	39	190,9	Český Dub, Janův Důl, Světlá p/J, Zdislava, část obce Bílá, Hlavice, Křížany, Proseč p/J, Všelibice

Liberecký kraj	12970	5672	44	296,2
Česká republika	302600	118956	39	285,1

Poznámka: ukazatel index kriminality – počet trestných činů na 10000 obyvatel

Zdroj: www.mapakriminality.cz, www.policie.cz/clanek/uzemni-odbory.aspx

Statistika kriminality se sleduje pouze po okresech a obvodech obcí s rozšířenou působností. Další statistické údaje lze sledovat i v rámci obvodních oddělení Policie ČR. Z těchto dat lze detailněji analyzovat rizikovost obvodů v MAS Podještědí. Všechny oddělení, v nichž MAS Podještědí leží, mají průměrnou až mírně nadprůměrnou úroveň kriminality. Nejhorší v tomto směru je situace v Hrádku nad Nisou, kde se hodnota indexu vyhoupla přes hranici 300 trestných činů na deset tisíc obyvatel, což může být mimo jiné způsobeno i blízkostí hranic. Naopak nejnižším indexem kriminality se vyznačují Hodkovice nad Mohelkou a Českodubsko, kde na stejný počet obyvatel připadá méně než 200 trestných činů. Při posuzování nejzávažnější formy trestné činnosti, tedy násilné kriminality eviduje nejvyšší počet činů Obvodní oddělení Liberec-Vesec, do jehož územní kompetence spadají obce Dlouhý Most a Šimonovice. V této hodnotě jsou však započítány i hustě osídlené části Liberce. Z pohledu MAS však lze usoudit, že významný podíl nejzávažnější trestné činnosti se opět odehrává na území Hrádecka, kde je výrazně vyšší než v jiných částech MAS Podještědí.

Tabulka 53: Druhy trestných činů dle obvodních oddělení Policie ČR za období 1/2013 – 11/2013

Obvodní oddělení	Vraždy	Násilné činy	Mravnostní činy	Krádeže v lupáním	krádeže prosté	Majetkové činy	Ostatní činy	Zbývající činy	Hospodářské činy
Chrastava	0	14	2	58	81	152	44	38	11
Hodkovice nad Mohelkou	0	9	0	57	56	120	15	11	7
Hrádek nad Nisou	0	27	4	77	87	173	40	47	23
Jablonec nad Nisou - Mšeno	0	29	3	65	144	238	43	40	16
Liberec - Vesec	0	37	12	150	290	509	60	75	45
Rychnov u Jablonce nad Nisou	0	13	1	54	65	130	10	26	9
Český Dub	0	12	1	62	37	107	4	18	9
Liberecký kraj	7	970	113	2673	4397	7984	1351	1512	1040

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Na území MAS existuje 7 obvodních oddělení Policie ČR – Český Dub, Chrastava, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Jablonec nad Nisou – Mšeno, Liberec – Vesec, Rychnov u Jablonce nad Nisou, které vykonávají působnost i pro obce ve svém okrese. Zvlášť územní působnost Českého Dubu je poměrně rozsáhlá, neboť zahrnuje celou jihozápadní část MAS (166 km²) obdobně je na tom oddělení Chrastavy, které pokrývá 136 km² území MAS.

Městská policie byla v roce 1992 zřízena v Hrádku nad Nisou a Chrastavě. V Hrádku nad Nisou slouží 6 a v Chrastavě 5 strážníků, v obou městech je zřízen městský kamerový systém. Městská policie

Hrádek nad Nisou má uzavřenou veřejnoprávní smlouvu, na základě níž vykonává svoji působnost i v obcích Bílý Kostel nad Nisou, Chotyně a Rynoltice.

6.14 Turistický ruch

V MAS Podještědí se nachází množství kulturních a přírodních památek, které ztraktivňují celé území z pohledu cestovního ruchu. Ty nejvýznamnější z nich – např. televizní vysílač a hotel Ještěd, zajímavosti obce Kryštofovo Údolí, hrad a zámek Grabštejn. V místech větší koncentrace kulturních památek nebo v místech jinak architektonicky, urbanisticky nebo historicky významných byly v Libereckém kraji vyhlášeny městské a venkovské památkové rezervace a zóny. Mezi významné památky patří také stavby lidové architektury, zejména roubené a hrázděné domy, které se zachovaly v severní části kraje na území Jizerských a Lužických hor. V MAS Podještědí jsou 4 památkové zóny: 3 městského a 1 vesnického charakteru. V databázi Národního památkového úřadu je na území MAS evidováno více než 200 nemovitých památek.

Tabulka 54: Nejvýznamnější nemovité kulturní památky

Památka	Obec
Národní kulturní památky	
Hrad a zámek Grabštejn	Chotyně
Městské památkové zóny	
Český Dub	Český Dub
Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovice nad Mohelkou
Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou
Vesnické památkové zóny	
Kryštofovo Údolí	Kryštofovo Údolí

Zdroj: www.monumnet.cz

Tabulka 55: Další významné památky

Obec	Památka
Bedřichov	Lovecký zámeček na Nové Louce
Janov nad Nisou	Rozhledna Královka
Český Dub	Zámek
	Radnice
Chrastava	Venkovský dům tzv. Führichův dům
Kryštofovo Údolí	Kostel sv. Kryštofa s farou
	Železniční most v Novině
Oldřichov v Hájích	Č.p. 5 – bývalý zájezdní hostinec
Rychnov u Jablonce n.N.	Železniční most
Šimonovice	Rašovka

Zdroj: www.monumnet.cz

Hlavními druhy rekreace a cestovního ruchu jsou: pěší turistika a cykloturistika, zimní sporty, horolezectví (lezectví), jezdectví, sportovní podniky a akce, individuální rekreace (včetně chalupářství), v malé míře pobyt u vody a provozování vodních sportů.

Oblast disponuje turisticky atraktivními lokalitami, z nichž je třeba vyzdvihnout oblast Ještědského hřebenu nebo Jizerských hor. Jsou zajímavé nejen pro jednodenní návštěvnost, ale i z hlediska druhého bydlení. Obě oblasti nabízejí možnost aktivního trávení volného času, neboť disponují řadou celoročních turistických atraktivit – síť turistických a cykloturistických tras, v zimní sezóně pak fungují lyžařské areály a jsou upravovány běžecké tratě. Jak již bylo zdůrazněno v kapitole 2.5 Bydlení, více než 2/3 domů, které byly deklarovány jako neobydlené, je využíváno k rekreaci. V některých lokalitách jsou to i více než ¾ domů (např. Janův Důl, Kryštofovo Údolí, Proseč pod Ještědem, Hlavice).

Atraktivitu území zvyšuje působnost dalších důležitých institucí, které mají potenciál kulturně historických předpokladů. Mezi ně patří muzea, která návštěvníkům přibližují historické, umělecké, přírodovědné nebo společenské aspekty území. Na území MAS jsou to tato nejvýznamnější muzea: Muzeum historické hasičské techniky v Chrastavě, Podještědské muzeum v Českém Dubu, Sklářské muzeum v Kristiánově (Bedřichov).

Kromě sítě cyklotras a pěších tras (viz kapitola 2.3) existuje v oblasti i několik naučných stezek, které jsou zaznamenány v následující tabulce.

Tabulka 56: Naučné stezky v MAS Podještědí

Název naučné stezky	Délka v km	Počet zastavení	trasa	téma
NS Oldřichovské háje a skály	5	10	Oldřichovské sedlo, Kopřivník, Skalní hrad, Oldřichovský špičák, Oldřichov v Hájích	Přírodní zajímavosti a historie území, fauna a flóra
Včelí naučná stezka	1,5	6	Oldřichov v Hájích – okolí Ekocentra	Svět včel a dalšího hmyzu
Naučná stezka Rádlo	0,5	7	Střed obce Rádlo	Botanika, zoologie
Pašerácká NS	41	4	Hrádek n.N., Uhelná, Albrechtice, Heřmanice, Višňová, Andělka	Historie kraje a života v něm, pří
Naučná Stezka stromů	7,5 15		Hrádek nad Nisou, Trojmezí Hrádek, Uhelná, Václavice	Projekt Putování krajem Trojzemí
Mezinárodní NS Lužické hory a Žitavské hory	14	11	I. úsek: Bílé kameny, Vysoká, Horní Sedlo, Horní skály, Popova skála, Sedlecký Špičák, Hrádek n.N.	Geologický vývoj oblasti
NS Ještědské vápence	12	12	Pilínkov, Rozstání, Světlá pod Ještědem	Příroda a historie Ještědského hřebene
NS Lesy Jizerských hor	13	13	Bedřichov, Nová Louka, Hřebínek, Ferdinandov (Hejnice)	Vývoj jizerskohorských lesů
NS Terasy Ještědu	10	12	Výpřež, Ještěd, Ještědka, Pláně pod Ještědem, studánka, mohyla letců, Výpřež	Geologie a geomorfologie Ještědského hřebene
NS Jany a Josefa V. Scheybalových	11	16	I. část: Jablonec n.N., Rychnov u JN, Kopanina, Pulečný	Kulturní naučná stezka

Zdroj: <http://www.liberecky-kraj.cz/dr-cs/s-naucne-stezky/>

Oblast je atraktivní i pro další druhy turistiky. Nejexponovanější turistické oblasti jsou Jizerské hory a Ještědský hřeben. Jizerské hory jsou protkány hustou sítí značených turistických cest. Jsou oblíbeným cílem cyklistů (velmi vytižené trasy se nachází mezi Bedřichovem a Jizerkou). Pěší turisté zde najdou řadu možností, jakými jsou skalní vyhlídky, horské rokle s vodopády, rašeliniště a další.

Oblast je mimořádně příznivá pro zimní sporty, a to především v části Jizerských hor, kde je široká nabídka příležitostí pro lyžaře a vyznavače zimních sportů. Běžecská magistrála nabízí desítky kilometrů upravovaných stop pro kvalitní běžecké lyžování. Sjezdařské areály s kvalitní infrastrukturou a zázemím se nacházejí v Bedřichově (ski areál Bedřichov, SK ski Policie Liberec), Janově nad Nisou (ski areál Severák, U vodárny) a na dalších místech Jizerských hor. Ve většině areálů jsou provozovány veřejné lyžařské vleky, lyžařská škola a kurzy pro veřejnost aj. Součástí zimní turistiky je, nad rámec lyžování, lákavá nabídka sportovního vyžití. V Janově nad Nisou byl vybudován ski areál zimních sportů U vodárny, další atrakcí je bobová dráha.

Rozvoj zaznamenává i hipoturistika, kterou je třeba usměrňovat na cesty s vhodným povrchem, aby nedocházelo k erozi a nehrozil střet s pěšími a cyklisty. V oblasti se již vyskytuje několik subjektů, které nabízejí projížďky v koňském sedle. Známa je farma Vysoká v Chrastavě, v Jizerských horách se pak nachází jízďárna v Hraběticích a turistická jízďárna na Prezidentské chatě a Farma Vyšehrad v Janově nad Nisou. Další jezdecké areály se nachází v Šimonovicích, Hrádku nad Nisou – Václavicích.

Velmi pozitivním aspektem je postupné zpřístupňování řady atraktivit a lokalit pro vozíčkáře a další osoby se sníženou schopností pohybu. V Jizerských horách jsou vyznačeny turistické okruhy určené pro vozíčkáře, turisticky zajímavá místa jsou postupně vybavována bezbariérovými prvky.

Poměrně široké spektrum vyžití naleznou na území MAS Podještědí i vyznavači horolezectví/lezectví. Nachází se zde více druhů hornin – okolí Hrádku nad Nisou a Jítravy je oblíbeným cílem horolezců díky kvalitnímu pískovci, oproti tomu Jizerské hory jsou typické žulovými masivy. Tato hornina je oproti pískovci velmi tvrdá, lezcům ušetří různá lehká poranění. Proto nejsou Jizerské hory pro klasické lezení vyhledávanou oblastí. Nejzajímavější místa se nacházejí v rezervaci Jizerskohorské bučiny, kde je lezení povoleno, ale je zároveň regulováno přísnými pravidly. Umělé lezecké stěny se nachází zejména ve velkých městech – v Liberci a Jablonci nad Nisou.

Liberecký kraj patří v rámci ČR mezi území s významně nadprůměrnou podnikatelskou aktivitou v pohostinství a ubytování. Na území MAS Podještědí je jedna oblast soustředění podnikání – území Jizerských hor, kde jsou hlavními centry Bedřichov a Janov nad Nisou s nejvyšší úrovní podnikání v pohostinství a ubytování v MAS Podještědí. Mimo Jizerské hory je další významnou obcí MAS s vysokou úrovní podnikání v cestovním ruchu Rynoltice, Hrádek nad Nisou a Kryštofovo údolí. Ostatní obce patří z hlediska podnikání v pohostinství a ubytování především mezi průměrné a podprůměrné.

Existuje zde velké množství ubytovacích zařízení různého typu pro hromadné ubytování osob. Níže uvedená tabulka je souhrnem ubytovacích zařízení, jak jsou evidována v Českém statistickém úřadu. Z 71 ubytovacích zařízení je 32 penzionů. Celkem 54 ubytovacích zařízení se nachází v obci Bedřichov a Janov nad Nisou, což opět potvrzuje zásadní a klíčovou roli Jizerských hor jako centra cestovního ruchu v rámci MAS. Pod ostatními zařízeními se většinou skrývají různá rekreační střediska, která nabízejí možnosti ubytování v pokojích i ve stanech či karavanech. Hotelů je v celé oblasti 11, z toho 6

v Janově nad Nisou, 3 v Bedřichově, 1 v Jítravě a 1 v Hrádku nad Nisou. Hotely jsou kategorie ***, v Janově jsou dva hotely kategorie ** a v Jítravě je hotel kategorie ****.

Tabulka 57: Přehled hromadných ubytovacích zařízení v MAS Podještědí

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
HORSKÝ HOTEL JELÍNEK	Bedřichov, Bedřichov 169	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL WEBER	Bedřichov, Bedřichov 1694	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
VÍCEÚČELOVÉ ZAŘÍZENÍ	Bedřichov, Bedřichov 1724	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL MARUŠKA	Janov nad Nisou, Hrabětice 105	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL MURANO	Janov nad Nisou, Hraničná 1360	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL SEMERINK	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1284	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL VILA OÁZA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 464	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL AREÁL DŘEVONA	Janov nad Nisou, Hrabětice 1526	Hotel **	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL ACHÁT	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 123	Hotel **	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENSION POD KOSTELEM	Bedřichov, Bedřichov 155	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
HORSKÁ CHATA JARMILKA	Bedřichov, Bedřichov 163	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
REKREAČNÍ STŘEDISKO BÍLÁ VRÁNA	Bedřichov, Bedřichov 1682	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION DIANA	Bedřichov, Bedřichov 1691	Penzion	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné
HORSKÁ CHATA HUBERT	Bedřichov, Bedřichov 1729	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION HELA	Bedřichov, Bedřichov 1731	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION REAL	Bedřichov, Bedřichov 213	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
LESNÍ CHATA	Bedřichov, Bedřichov 28	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION UKO	Bedřichov, Bedřichov 301	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	10 a méně
PENSION ZÁTIŠÍ	Bedřichov, Bedřichov 38	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
ŠÁMALOVA CHATA	Bedřichov, Bedřichov 48	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENSION VALENTINO	Bedřichov, Bedřichov 77	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
PENSION U ZVONU	Janov nad Nisou, Hraničná 1391	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION MILANO	Janov nad Nisou, Hraničná 230	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION U KAČÁKA	Janov nad Nisou, Hraničná 75	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné

PENSION ARTUR	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1016	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENSION SKALKKA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1017	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
PENSION V ZATÁČCE	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1089	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA KRÁLOVKA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1160	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENSION MALÝ SEMERINK	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1183	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA TESANKA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1186	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
CHATA ČMEJROVKA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1220	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
PENSION METRA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1252	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U JOSEFA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1289	Penzion	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
PREZIDENTSKÁ CHATA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 524	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL WEBER	Světlá pod Ještědem, Rozstání 5, Český Dub	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION HORKA	Hoření Paseky 12, Světlá pod Ještědem	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA BAJAMA	Bedřichov, Bedřichov 129	Turistická ubytovna	letní i zimní provoz	11 až 50	žádné
CHATA CENTRUM	Bedřichov, Bedřichov 211	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
ŠKOLÍCÍ A REKREAČNÍ STŘEDISKO ÚNMZ PRAHA	Bedřichov, Bedřichov E1718	Ostatní zařízení	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
HORO CHATA	Bedřichov, Bedřichov 148	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION STYL	Bedřichov, Bedřichov 1649	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA LUDMILA	Bedřichov, Bedřichov 1703	Ostatní zařízení	celoroční provoz	11 až 50	žádné
EC SPORT	Bedřichov, Bedřichov 251	Ostatní zařízení	zimní provoz	10 a méně	žádné
APARTMANY BEDŘICHOVKA	Bedřichov, Bedřichov 65	Ostatní zařízení	letní i zimní provoz	10 a méně	žádné
CHATY HRABĚTICE VÚTS LIBEREC	Janov nad Nisou, Hrabětice 1120	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
TURISTICKÁ CHATA AHOJ	Janov nad Nisou, Hrabětice 1253	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
VZDĚLÁVACÍ STŘEDISKO	Janov nad Nisou, Hrabětice 1524	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ HRABĚTICE	Janov nad Nisou, Hrabětice 1530	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ ČZU	Janov nad Nisou, Hraničná 241	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné

REKREAČNÍ STŘEDISKO ÚPMD-PODOLÍ	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1078	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
ŠKOLA V PŘÍRODĚ MČ PRAHA 1	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1161	Ostatní zařízení	celoroční provoz	11 až 50	žádné
CHATA VELKÝ SEMERINK	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1182	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
METAZ	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1251	Ostatní zařízení	zimní provoz	11 až 50	žádné
TELESTAV	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 1279	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
RESTAURACE NA ROZCESTÍ	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 358	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ ZO OS KOVONA	Janov nad Nisou, Janov nad Nisou 385	Ostatní zařízení	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HOTEL JÍTRAVA	Rynoltice, Jítrava 70	Hotel ****	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL HRÁDECKÝ DVŮR	Hrádek nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Liberecká 440	Hotel ***	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION KRISTÝNA	Hrádek nad Nisou, Hrádek nad Nisou 709	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
PENZION EVA	Kryštofovo Údolí, Kryštofovo Údolí 210	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION VILLA FLAMENDR	Křižany, Křižany 28	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION - RESTAURACE U BUDULÍNKA	Rynoltice, Polesí 50	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION RESTAURANT SPORTTURIA	Rynoltice, Polesí 59	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
HORSKÝ HOTEL JEŠTĚDKA	Světlá pod Ještědem, Světlá pod Ještědem 60	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION JITKA	Šimonovice, Šimonovice, Šimonovická 74	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
KRISTÝNKA KARAVAN KEMPINK	Hrádek nad Nisou, Hrádek nad Nisou	Kemp	letní provoz	10 a méně	11 až 50
AUTOKEMP KRISTÝNA	Hrádek nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Žitavská 709	Kemp	letní provoz	11 až 50	11 až 50
KRISTÝNA	Hrádek nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Žitavská 733	Kemp	letní provoz	51 až 100	101 a více
CAMPING 2000 JANŮV DŮL	Janův Důl, Janův Důl 15	Kemp	letní provoz	10 a méně	11 až 50
KEMP ČERNÁ LOUŽE	Rynoltice, Černá Louže 15	Kemp	letní provoz	11 až 50	11 až 50
UBYTOVNA POSLUCHAČŮ - ZÁMEK GRABŠTEJN	Chotyně, Grabštejn 21	Turistická ubytovna	celoroční provoz	11 až 50	žádné
TURISTICKÁ UBYTOVNA - AZYL	Chrastava, Dolní Chrastava, Pobřežní 44	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
TURISTICKÁ UBYTOVNA	Proseč pod Ještědem, Proseč pod Ještědem 16	Turistická ubytovna	celoroční provoz	10 a méně	žádné
Chata Pláně pod Ještědem	Světlá pod Ještědem, Pláně č.p. 47, Český Dub	Turistická ubytovna	celoroční provoz	16	žádné

Zdroj: Hromadná ubytovací zařízení České republiky, <http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/index>

Český statistický úřad rovněž vede statistiku přenocování v těchto hromadných ubytovacích zařízeních, která je ale značně neúplná, protože mnoho údajů podléhá ochraně individuálních dat.

Tabulka 58: Počet přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v obcích MAS Podještědí

	Přenocování celkem				
	2008	2009	2010	2011	2012
Bílá	.	.	.	.	.
Bedřichov	38 314	49 596	60 090	i.d.	.
Bílý Kostel nad Nisou	.	.	.	.	.
Český Dub	i.d.	i.d.	.	i.d.	.
Dlouhý Most	.	.	.	.	.
Hlavice	.	.	.	.	.
Hodkovice nad Mohelkou	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	.
Hrádek nad Nisou	10 562	32 244	14 294	20 982	.
Chotyně	.	.	.	.	.
Chrastava	i.d.	i.d.	.	.	.
Janův Důl	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	.
Janov nad Nisou	77 758	75 974	56 700	i.d. [1]	.
Jeřmanice	.	.	.	.	.
Kryštofovo Údolí	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	.
Křižany	.	.	i.d.	i.d.	.
Mníšek	i.d.	.	.	.	.
Nová Ves	.	.	.	.	.
Oldřichov v Hájích	.	.	.	i.d.	.
Proseč pod Ještědem	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	.
Pulečný	.	.	.	.	.
Rádlo	.	.	.	i.d.	.
Rychnov u Jablonce nad Nisou	i.d.	i.d.	.	.	.
Rynoltice	5 600	3 389	1 810	i.d. [1]	.
Světlá pod Ještědem	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	.
Šimonovice	i.d.	i.d.	i.d.	.	.
Všelibice	.	.	.	.	.
Zdislava	.	.	.	.	.

Vysvětlivky: kolonky i. d. podléhají ochraně individuálních dat

Zdroj: ČSÚ

Nejvýznamnějším turistickým cílem na území MAS jsou Jizerské hory. Kromě turistických, cyklistických, lyžařských zážitků nabízejí také řadu památek a cílů. Jsou to například rozhledny budované převážně v první polovině minulého století, patří sem rozhledna Královka v Janově nad Nisou. Z přírodních zajímavostí jsou to horské louky a rašeliniště nebo rozmanité skalní útvary. Jednou z nejlákavějších akcí v Jizerských horách, která každoročně přitáhne davy turistů – vrcholových i amatérských sportovců, návštěvníků a diváků je Jizerská padesátka. Tento populární zimní závod se už léta jezdí jako Memoriál Expedice Peru. Členové této expedice zahynuli v květnu 1970 při zemětřesení v Peru, v oblasti Huarascanu. V Bedřichově vystavěna mohyla, poskládaná ze šesti „bludných“ žulových balvanů, která tuto tragédii připomíná.

Dalším zajímavým územím je bezesporu Ještědský hřeben s výraznou dominantou Ještědu. Zde se rovněž nachází řada rozličných atraktivit, např. rozhledna Císařský kámen v obci Rádlo nebo Rašovka na Ještědském hřebeni s rozhlednou u restaurace v Trnčí.

Pro propagaci území jsou provozovány informačně obsáhlé stránky turistického regionu Jizerské hory – www.jizerky.cz a turistický region Českolipsko – www.ceskolipsko.info, kam patří oblast Hrádecko – Chrastavska a Podještědí.

Dílčí SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Hodnotné přírodní prostředí, kulturní a historické památky Dobré podmínky pro cestovní ruch – hustá síť pěších tras a cyklotras, podmínky pro zimní sporty Potenciál pro rozvoj dalších forem trávení volného času – hipoturistika (agroturistika), lidová architektura, nabídka pro děti Velký potenciál objektů individuální rekreace Dostatečná nabídka služeb pro celoroční rekreační pobyty 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná propagace turistických atraktivit MAS Nevyvážená turistická nabídka v jádrových částech MAS a na jeho okrajích – vysoký přetlak návštěvníků u hlavních atraktivit (Jizerské hory, Ještěd), malá nabídka mimo ostatní části MAS Špatný stav památek v krajině (sakrální, technické, lidová architektura) a technické infrastruktury Nedostatečná údržba stezek pro pěší i cyklisty, včetně technických prvků Nevyvážená nabídka ubytovacích a stravovacích kapacit – koncentrace do několika lokalit, omezená nabídka ubytování vyšší kategorie a pro větší skupiny osob Chybějící tematické balíčky služeb cestovního ruchu – rodina, senioři, páry, mládež
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Využití potenciálu i v ostatních částech MAS k cestovnímu ruchu Zvyšující se zájem domácích návštěvníků o dovolenou v České republice Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu (naučné stezky, infocentra, alternativní formy turistiky, doprovodné služby) Zvýšení přínosu cestovního ruchu pro místní obyvatele v oblasti ekonomické, sociální i environmentální (praktická opatření, vnitřní marketing) Podpora spolupráce mezi obcemi i mezi regiony v cestovním ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> Snižování počtu návštěvníků, pokles jejich koupěschopnosti a jejich přesun do atraktivnějších regionů Chátrání významných turistických atraktivit Nezájem obcí o rozvoj cestovního ruchu Nenavázání a neudržení spolupráce a komunikace mezi subjekty cestovního ruchu

• Příprava produktů cestovního ruchu pro jednotlivé uživatelské skupiny	

7. Analýza rozvojových potřeb

Velká většina obcí (26 z 27) má k dispozici územní plán, jako základní dokument rozvoje obce. 17 obcí (z 25, které vyplnily dotazník) má i Program obnovy venkova zpracovaný v různé míře podrobnosti.

Tak jako v jiných částech ČR se i na území MAS nachází objekty brownfields, které by při svém využití mohly představovat významný potenciál pro rozvoj. Tomu brání vysoké finanční náklady na revitalizaci, nejasné majetkové a právní vztahy apod. Liberecký kraj vede podrobnou statistiku a eviduje velkou část těchto objektů. Nad rámec této evidence vytváří další nástroje, podněcující majitele brownfieldů k řešení problému. Opětovné využití takovýchto objektů lze považovat za rozvojovou potřebu území.

Obecně mezi základní rozvojové potřeby patří dostatečné plochy na rozvoj bydlení. Z 24 obcí MAS, které se zúčastnily dotazníkového šetření, jich má pozemky pro bytovou výstavbu připraveno 19. Zasiťovány jsou ale pozemky jen v 8 obcích. Pro další rozvoj území je proto nezbytným předpokladem rozšířit nabídku těchto ploch a především investovat do jejich technické vybavenosti.

Na území MAS eviduje Český statistický úřad více než 9 000 ekonomických subjektů. Do kategorie velkých podniků (více než 250 zaměstnanců a obrát více než 50 mil. EUR) lze zařadit 2 podniky (viz kapitola 3.3), které jsou všechny vlastněny zahraničními majiteli, a v obou případech jde o podniky z odvětví automobilového průmyslu. V území působí velké množství malých firem a podnikatelů fyzických osob. Z dostupných dat nelze určit, které z těchto subjektů mají v sobě rozvojový potenciál a jaká je jejich aktuální hospodářská situace. Pro stabilitu ekonomického prostředí celé MAS je důležitá odvětvová diverzifikace ekonomických subjektů, v tomto směru je oblast výrazně orientována na sektor automobilového průmyslu. V MAS neexistuje jeden majoritní zaměstnavatel, což je výhodou. Z hlediska pracovních příležitostí je nejvýznamnější lokalitou Liberec a Jablonec nad Nisou.

Ekonomickou prosperitu ekonomických subjektů nemůže MAS na svém území žádným relevantním způsobem ovlivnit. Vytváření příznivého podnikatelského prostředí po stránce právních a administrativních podmínek zajišťuje stát z centrální úrovně. Lokalizaci firem může napomoci např. nabídka prostor pro podnikání (vhodné využití revitalizovaných ploch brownfields), případně nabídka nových rozvojových ploch (tzv. greenfields), které však svým umístěním a charakterem nebudou mít negativní vliv na životní prostředí v lokalitě. Liberecký kraj eviduje na území MAS 4 plochy greenfields – 1 pozemek v Rychnově u Jablonce nad Nisou a 3 zóny v Hrádku nad Nisou. Pro rozvoj podnikání jsou důležité i investice do dopravní (zejména silniční sítě) a technické infrastruktury a péče o rozvoj a udržení základní občanské vybavenosti.

Zásadním faktorem pro zvýšení atraktivity života v MAS Podještědí je vytvoření vhodných podmínek pro kulturní a sportovní vyžití a vyhovující občanská vybavenost. V MAS působí řada zájmových

neziskových organizací a spolků, které jsou v různé míře i finančně podporovány z rozpočtů obcí případně jednotlivých krajů nebo pomocí národních grantů. Celkově však v souladu s celorepublikovými trendy platí, že činnost těchto spolků je do velké míry závislá na nezištné dobrovolné práci jejích členů, kteří ji zpravidla vykonávají ve volném čase. Jednou z potřeb je proto alespoň udržet, lépe však rozvíjet lidský potenciál těchto kulturních a sportovních spolků.

Vzhledem k poloze oblasti a blízkosti jedné z nejnavštěvovanějších turistických destinací Jizerských hor, má zde cestovní ruch klíčový význam a skýtá významný rozvojový potenciál. Ten je však do značné míry limitován. Pro jeho iniciaci je nutný cílený marketing, spolupráce jednotlivých aktérů na poli cestovního ruchu (informační centra, ubytovací a stravovací služby, provozovatelé atraktivit), investice do turistické a podpůrné infrastruktury. Handicapem je přílišná koncentrace návštěvníků v málo lokalitách. Rozvoj cestovního ruchu nesmí být konfliktní se zájmy ochrany přírody a krajiny, aktivity cestovního ruchu by měly být voleny tak, aby nezatěžovaly přírodu a krajinu a nevyvolávaly vysoké nároky na infrastrukturu, zejména v ekologicky citlivých územích.

V území je možné sdružit vlastní prostředky, přestože rozpočtové možnosti jednotlivých obcí, především těch menších, jsou omezené. Kromě dnes prioritně využívaných dotací z fondů EU poskytují granty a dotace stát i kraje. V území jsou činné i různé nadace s celostátní působností, např. Nadace Via, Nadace Partnerství nebo regionální Nadace Euronisa.

8. SWOT analýza celková

Celková SWOT analýza MAS Podještědí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha – poloha u hlavních tahů do Prahy, Liberce, Děčín • Blízkost přirozených center Liberce a Jablonce nad Nisou • Růst počtu obyvatel • Hustota silniční sítě, existence železniční sítě • Postupná realizace kanalizačních a vodovodních sítí • Poměrně dobrá kvalita životního prostředí a ovzduší • Existence řady kulturních a sportovních akcí, a to i s regionálním významem • Existence množství neziskových organizací a osob v nich dobrovolně působících • Snaha o návrat tradic, rozvoj řemesel, uplatnění místních produktů • Nižší míra nezaměstnanosti • Velké množství ekonomických subjektů, existence drobných živností i v malých 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdrobená sídelní struktura – množství malých obcí, rozptýlená zástavba • Stárnutí obyvatelstva • Špatná kvalita a vysoké náklady na údržbu husté sítě krajských a místních komunikací • Nedostatek parkovacích míst hlavně v nástupních místech u atraktivit cestovního ruchu • Nízká míra odkanalizování obcí, existence lokalit s chybějícím vodovodem • Špatný nebo neexistující signál mobilních sítí v některých lokalitách • Nevyhovující stav sítí technické infrastruktury • Nadále vysoký podíl domů vytápěných uhlím v malých obcích • Nedostatečné ekologické povědomí obyvatel • Řídká síť zdravotnických a sociálních

<p>obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hodnotné přírodní prostředí, kulturní a historické památky • Dobré podmínky pro cestovní ruch - hustá síť pěších tras a cyklotras, podmínky zimní sporty • Potenciál pro rozvoj dalších forem trávení volného času –hipoturistika (agroturistika), lidová architektura, nabídka pro děti • Velký potenciál objektů individuální rekreace • Hospodaření většiny obcí bez dluhů 	<p>služeb, slabá občanská vybavenost v malých obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostačující infrastruktura pro kulturu a sport a slabé kulturní a sportovní vyžití v malých obcích • Množství nevyužívaných nebo jen částečně využívaných objektů typu brownfields • Slabá maloobchodní síť ve většině obcí • Nejistá ekonomická situace mnoha ekonomických subjektů (maloobchod, stravování, řemeslné služby) • Dominantní orientace významných ekonomických subjektů a silná závislost MAS na automobilovém průmyslu • Vysoká vyjížďka za prací • Nedostatečná propagace turistických atraktivit MAS • Nevyvážená turistická nabídka v jádrových částech MAS a na jeho okrajích – vysoký přetlak návštěvníků u hlavních atraktivit (Jizerské hory, Ještěd), malá nabídka mimo ostatní části MAS • Špatný stav památek v krajině (sakrální, technické, lidová architektura) a turistické infrastruktury • Nevyhovující nabídka ubytovacích a stravovacích kapacit – koncentrace do jedné lokality, omezená nabídka ubytování vyšší kategorie a pro větší skupiny osob • Zčásti málo udržovaná krajina a krajinotvorné prvky • Ne zcela plně funkční zemědělství • Obtížná ekonomická situace zemědělských prvovýrobců – zpoždování plateb, tlak obchodních řetězců, nedostatek zdrojů • Nedostatek financí na krytí nutných výdajů u malých obcí • Malá komunikace mezi obcemi a významnými institucemi v území
<p>Příležitosti</p>	<p>Hrozby</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Prostředky z fondů EU na podporu rozvoje různých oblastí • Integrace dopravní obsluhy bez ohledu na hranice krajů • Rozvoj cyklistické dopravy • Využití potenciálu alternativních zdrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršování kvality dopravních sítí a sítí technické infrastruktury • Útlum veřejné dopravy hlavně do malých obcí • Další nekontrolovaný růst individuální automobilové dopravy (IAD) a pohybu

<p>energie (vodní, biomasa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plány obcí na rozvoj technické infrastruktury • Investice obcí do ploch pro bydlení • Možnost rozvoje spolupráce (mezi obcemi, ale i meziregionální a mezinárodní) v různých oblastech (kultura a sport, občanská vybavenost, cestovní ruch apod.) • Rozvoj a podpora podnikání (využití brownfields, volných ploch, příchod zahraničních investorů) • Rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství • Produkce místních potravin • Přímé zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami • Využití potenciálu i v ostatních částí MAS k cestovnímu ruchu • Zvyšující se zájem domácích návštěvníků o dovolenou v České republice • Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu (naučné stezky, infocentra, alternativní formy turistiky, doprovodné služby) • Zvýšení přínosu cestovního ruchu pro místní obyvatele v oblasti ekonomické, sociální i environmentální (praktická opatření, vnitřní marketing). • Posilování pocitu sounáležitosti s územím a odpovědnosti za jeho stav a budoucí rozvoj mezi místními obyvateli (participace, celoživotní vzdělávání, místně zakotvené učení) • Využití potenciálu alternativních zdrojů energií 	<p>rekreantů používajících IAD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krácení finančních prostředků na kulturu, sport • Tlak na další redukce sítě škol • Zánik vesnických pošt • Zhoršení ekonomické situace – snížení koupěschopnosti, ztráta pracovních míst, zánik ekonomických subjektů • Krize automobilového průmyslu • Odliv obyvatel do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí • Pokles zájmu obyvatel o společenské dění, kulturu a sport v obcích, apatie, celospolečenská frustrace • Nedostatek rozvojových záměrů, odliv investorů • Degradace sociální infrastruktury a základních služeb na venkově • Nedostatečná údržba vodních toků a malý důraz na prevenci – nebezpečí povodní • Pokles zemědělské produkce vedoucí k devastaci krajiny • Snižování ekologické stability území v důsledku nevhodného devastujícího hospodaření v krajině-zvýšený tlak na vysokou produkci a tržní plodiny • Snižování počtu návštěvníků, pokles jejich koupěschopnosti a jejich přesun do atraktivnějších regionů • Chátrání významných turistických atraktivit
---	---

9. Souhrnné analytické závěry – vyhodnocení rozvojového potenciálu území

9.1. Celkové vyhodnocení problémů

V rámci komunitního projednávání tvorby strategie byli členové MAS Podještědí mimo jiné zapojeni také do hodnocení výroků SWOT analýzy. Jednotlivé výroky byly členy MAS bodovány ve škále 0 – 20

bodů, přičemž 20 bodů znamená nejvyšší důležitost výroku pro rozvoj MAS a 0 znamená žádnou důležitost pro MAS. Do bodování se zapojilo 24 subjektů, resp. členů MAS, přičemž 17 z nich tvořily obce.

V rámci **silných stránek** považují členové MAS Podještědí jako nejdůležitější poměrně dobré životní prostředí, hospodaření většiny obcí bez dluhů, dále blízkost přirozených center Liberce a Jablonce nad Nisou a také existenci řady kulturních a sportovních akcí. Cestovního ruchu a vybavenosti obcí se týkají i další silné stránky území, které členové MAS hodnotili jako důležité. Jde o dobré podmínky pro cestovní ruch (hustá síť pěších tras a cyklotras, podmínky pro zimní sporty), hodnotné přírodní prostředí, kulturní a historické památky, výhodnou geografickou polohu území, potenciál pro rozvoj dalších forem trávení volného času (hipoturistika, agroturistika, lidová architektura, nabídka pro děti), snahu o návrat tradic, rozvoj řemesel a uplatnění místních produktů a existenci neziskových organizací a osob v nich dobrovolně působících.

Dle hodnocení silných stránek vidí členové místní akční skupiny pozitiva v cestovním ruchu a dobrých podmínkách pro jeho rozvoj a v kvalitním životním prostředí na území MAS.

Nejméně bodů dle výše uvedeného postupu získaly od členů MAS Podještědí následující výroky: velké množství ekonomických subjektů, existence drobných živností i v malých obcích, postupná realizace kanalizačních a vodovodních sítí, velký potenciál objektů individuální rekreace a hustota silniční sítě, existence železniční sítě.

Přehled všech silných stránek území a součet bodů od hodnotitelů je k dispozici v následující tabulce č. 66.

Tabulka 66 Silné stránky - bodování členy MAS Podještědí

Číslo faktoru	Faktor	Problémová oblast	Body SOUHRN
S6	Poměrně dobrá kvalita životního prostředí a ovzduší	Životní prostředí	421
S16	Hospodaření většiny obcí bez dluhů	Správa obce	400
S2	blízkost přirozených center Liberce a Jablonce nad Nisou	Území	379
S7	Existence řady kulturních a sportovních akcí, a to i s regionálním významem	Vybavenost	369
S13	Dobré podmínky pro cestovní ruch - hustá síť pěších tras a cyklotras, podmínky zimní sporty	Hospodářství	368
S12	Hodnotné přírodní prostředí, kulturní a historické památky	Vybavenost	367
S1	Výhodná geografická poloha – poloha u hlavních tahů do Prahy, Liberce, Děčín	Území	363
S14	Potenciál pro rozvoj dalších forem trávení volného času – hipoturistika (agroturistika), lidová architektura, nabídka pro děti	Vybavenost	349
S9	Snaha o návrat tradic, rozvoj řemesel, uplatnění místních produktů	Vybavenost	341

S8	Existence množství neziskových organizací a osob v nich dobrovolně působících	Vybavenost	338
S3	Růst počtu obyvatel	Obyvatelstvo	323
S10	Nižší míra nezaměstnanosti	Hospodářství	307
S4	Hustota silniční sítě, existence železniční sítě	Infrastruktura	294
S15	Velký potenciál objektů individuální rekreace	Hospodářství	292
S5	Postupná realizace kanalizačních a vodovodních sítí	Infrastruktura	280
S11	Velké množství ekonomických subjektů, existence drobných živností i v malých obcích	Hospodářství	270

Zdroj: podklady od členů MAS Podještědí

Slabé stránky a jejich hodnocení kopírují zájem členů místní akční skupiny (u hodnocení silných stránek) o turistický ruch a také o ekonomickou, finanční stránku obecních záležitostí, navíc je vysoko hodnocena dopravní infrastruktura, resp. stav komunikací. Nejvíce hodnotitele SWOT analýzy trápí nejistá ekonomická situace mnoha ekonomických subjektů (maloobchod, stravování, řemeslné služby), špatná kvalita a vysoké náklady na údržbu husté sítě krajských a místních komunikací, špatný stav památek v kraji (sakrační, technické, lidová architektura) a turistické infrastruktury a nedostatek financí na krytí nutných výdajů u malých obcí.

Dále vidí jako problém řídkou síť zdravotnických a sociálních služeb a slabou občanskou vybavenost v malých obcích a také nevyváženou turistickou nabídku v jádrových částech MAS a na jeho okrajích – vysoký přetlak návštěvníků u hlavních atraktivit (Jizerské hory, Ještěd), malá nabídka mimo ostatní části MAS.

Na druhé straně nejmenší problém v rámci uvedených výroků vidí hodnotitelé špatný nebo neexistující signál mobilních sítí v některých lokalitách, ne zcela plně funkční zemědělství, nedostatek parkovacích míst hlavně v nástupních místech u atraktivit cestovního ruchu a nedostatečné ekologické povědomí obyvatel.

Přehled všech slabých stránek území a součet bodů od hodnotitelů je k dispozici v následující tabulce č. 67.

Tabulka 67 Slabé stránky - bodování členy MAS Podještědí

Číslo faktoru	Faktor	Problémová oblast	Body SOUHRN
W14	Nejistá ekonomická situace mnoha ekonomických subjektů (maloobchod, stravování, řemeslné služby)	Hospodářství	439
W3	Špatná kvalita a vysoké náklady na údržbu husté sítě krajských a místních komunikací	Infrastruktura	375
W19	Špatný stav památek v krajině (sakrační, technické, lidová architektura) a turistické infrastruktury	Vybavenost	368
W24	Nedostatek financí na krytí nutných výdajů u malých obcí	Správa obce	368

W10	Řídká síť zdravotnických a sociálních služeb, slabá občanská vybavenost v malých obcích	Vybavenost	343
W18	Nevyvážená turistická nabídka v jádrových částech MAS a na jeho okrajích – vysoký přetlak návštěvníků u hlavních atraktivit (Jizerské hory, Ještěd), malá nabídka mimo ostatní části MAS	Hospodářství	340
W7	Nevyhovující stav sítí technické infrastruktury	Infrastruktura	322
W5	Nízká míra odkanalizování obcí, existence lokalit s chybějícím vodovodem	Infrastruktura	321
W2	Stárnutí obyvatelstva	Obyvatelstvo	320
W17	Nedostatečná propagace turistických atraktivit MAS	Hospodářství	306
W8	Nadále vysoký podíl domů vytápěných uhlím v malých obcích	Vybavenost	301
W15	Dominantní orientace významných ekonomických subjektů a silná závislost MAS na automobilovém průmyslu	Hospodářství	299
W13	Slabá maloobchodní síť ve většině obcí	Vybavenost	296
W20	Nevyhovující nabídka ubytovacích a stravovacích kapacit – koncentrace do jedné lokality, omezená nabídka ubytování vyšší kategorie a pro větší skupiny osob	Hospodářství	296
W16	Vysoká vyjížďka za prací	Obyvatelstvo	281
W1	Rozdrobená sídelní struktura – množství malých obcí, rozptýlená zástavba	Území	279
W12	Množství nevyužívaných nebo jen částečně využívaných objektů typu brownfields	Hospodářství	276
W11	Nedostačující infrastruktura pro kulturu a sport a slabé kulturní a sportovní vyžití v malých obcích	Vybavenost	274
W21	Zčásti málo udržovaná krajina a krajínotvorné prvky	Životní prostředí	271
W23	Obtížná ekonomická situace zemědělských prvovýrobců – zpoždování plateb, tlak obchodních řetězců, nedostatek zdrojů	Hospodářství	268
W25	Malá komunikace mezi obcemi a významnými institucemi v území	Správa obce	265
W9	Nedostatečné ekologické povědomí obyvatel	Životní prostředí	262
W4	Nedostatek parkovacích míst hlavně v nástupních místech u atraktivit cestovního ruchu	Infrastruktura	260

W22	Ne zcela plně funkční zemědělství	Hospodářství	259
W6	Špatný nebo neexistující signál mobilních sítí v některých lokalitách	Infrastruktura	251

Zdroj: podklady od členů MAS Podještědí

Přejdeme-li od vnitřních faktorů rozvoje území k těm vnějším, potom při hodnocení **příležitostí** vidí členové MAS Podještědí největší rozvojový potenciál ve svých obyvatelích. Nejvyšší počet bodů obdržel výrok Posilování pocitu sounáležitosti s územím a odpovědnosti za jeho stav a budoucí rozvoj mezi místními obyvateli (participace, celoživotní vzdělávání, místně zakotvené učení). Mezi dalšími možnostmi rozvoje vidí prostředky z fondů EU na podporu rozvoje území různých oblastí, plány obcí na rozvoj technické infrastruktury a integraci dopravní obsluhy bez ohledu na hranice krajů. Další hodnocené výroky se týkají cestovního ruchu a jedná se o zvýšení přínosu cestovního ruchu pro místní obyvatele v oblasti ekonomické, sociální i environmentální, zvyšující se zájem domácích návštěvníků o dovolenou v České republice a rozšíření infrastruktury cestovního ruchu.

Naopak na pomyslném žebříčku důležitosti výroků příležitostí rozvoje území stojí na úplném konci využití potenciálu alternativních zdrojů energie (vodní, biomasa), rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství a investice obcí do ploch pro bydlení.

Přehled všech příležitostí a součet bodů od hodnotitelů je k dispozici v následující tabulce č. 68.

Tabulka 68 Příležitosti - bodování členy MAS Podještědí

Číslo faktoru	Faktor	Problémová oblast	Body - SOUHRN
O16	Posilování pocitu sounáležitosti s územím a odpovědnosti za jeho stav a budoucí rozvoj mezi místními obyvateli (participace, celoživotní vzdělávání, místně zakotvené učení)	Obyvatelstvo	398
O1	Prostředky z fondů EU na podporu rozvoje různých oblastí	Správa obce	368
O5	Plány obcí na rozvoj technické infrastruktury	Infrastruktura	360
O2	Integrace dopravní obsluhy bez ohledu na hranice krajů	Infrastruktura	356
O15	Zvýšení přínosu cestovního ruchu pro místní obyvatele v oblasti ekonomické, sociální i environmentální (praktická opatření, vnitřní marketing).	Hospodářství	354
O13	Zvyšující se zájem domácích návštěvníků o dovolenou v České republice	Hospodářství	352

O14	Rozšíření infrastruktury cestovního ruchu (naučné stezky, infocentra, alternativní formy turistiky, doprovodné služby)	Hospodářství	350
O12	Využití potenciálu i v ostatních částí MAS k cestovnímu ruchu	Hospodářství	347
O11	Přímé zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami	Hospodářství	324
O10	Produkce místních potravin	Hospodářství	311
O8	Rozvoj a podpora podnikání (využití brownfields, volných ploch, příchod zahraničních investorů)	Hospodářství	299
O7	Možnost rozvoje spolupráce (mezi obcemi, ale i meziregionální a mezinárodní) v různých oblastech (kultura a sport, občanská vybavenost, cestovní ruch apod.)	Správa obce	297
O3	Rozvoj cyklistické dopravy	Infrastruktura	296
O6	Investice obcí do ploch pro bydlení	Vybavenost	275
O17	Využití potenciálu alternativních zdrojů energií	Životní prostředí	263
O9	Rozvoj ekologických a mimoprodukčních forem zemědělství	Hospodářství	259
O4	Využití potenciálu alternativních zdrojů energie (vodní, biomasa)	Životní prostředí	245

Zdroj: podklady od členů MAS Podještědí

Jako největší **ohrožení** rozvoje území místní akční skupiny vnímají její členové zhoršování kvality dopravních sítí a sítí technické infrastruktury. Následuje možný problém se zhoršením ekonomické situace a útlumem veřejné dopravy hlavně do malých obcí. Za případnou hrozbu považují hodnotitelé také nedostatečnou údržbu vodních toků a malý důraz na prevenci (nebezpečí povodní).

Naopak nejméně se členové místní akční skupiny obávají odlivu obyvatel do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí, dalšího nekontrolovaného růstu individuální automobilové dopravy (IAD) a pohybu rekreatantů používajících IAD a krize hospodářského průmyslu.

Přehled všech ohrožení a součet bodů od hodnotitelů je k dispozici v následující tabulce č. 69.

Tabulka 69 Ohrožení - bodování členy MAS Podještědí

Číslo faktoru	Faktor	Problémová oblast	Body SOUHRN
T1	Zhoršování kvality dopravních sítí a sítí technické infrastruktury	Infrastruktura	386

T7	Zhoršení ekonomické situace – snížení koupěschopnosti, ztráta pracovních míst, zánik ekonomických subjektů	Hospodářství	379
T2	Útlum veřejné dopravy hlavně do malých obcí	Infrastruktura	374
T13	Nedostatečná údržba vodních toků a malý důraz na prevenci – nebezpečí povodní	Životní prostředí	360
T12	Degradace sociální infrastruktury a základních služeb na venkově	Vybavenost	352
T4	Krácení finančních prostředků na kulturu, sport	Správa obce	347
T17	Chátrání významných turistických atraktivit	Hospodářství	347
T5	Tlak na další redukce sítě škol	Vybavenost	340
T14	Pokles zemědělské produkce vedoucí k devastaci krajiny	Životní prostředí	336
T11	Nedostatek rozvojových záměrů, odliv investorů	Hospodářství	331
T10	Pokles zájmu obyvatel o společenské dění, kulturu a sport v obcích, apatie, celospolečenská frustrace	Vybavenost	326
T6	Zánik vesnických pošt	Vybavenost	320
T16	Snižování počtu návštěvníků, pokles jejich koupěschopnosti a jejich přesun do atraktivnějších regionů	Hospodářství	316
T15	Snižování ekologické stability území v důsledku nevhodného devastujícího hospodaření v krajině- zvýšený tlak na vysokou produkci a tržní plodiny	Životní prostředí	312
T8	Krise automobilového průmyslu	Hospodářství	299
T3	Další nekontrolovaný růst individuální automobilové dopravy (IAD) a pohybu rekreatantů používajících IAD	Infrastruktura	295
T9	Odliv obyvatel do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí	Obyvatelstvo	293

Zdroj: podklady od členů MAS Podještědí

Shrnutí:

Hodnocení všech čtyř faktorů rozvoje území (silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení) spolu vzájemně korespondují. Z výsledků hodnocení vyplývá základní zaměření návrhové části:

- *infrastruktura*: zlepšení (minimálně udržení stávajícího stavu) kvality jak dopravní, tak i technické infrastruktury (místní komunikace, jejich opravy a údržba, vodovody, kanalizace, plynovody)
- *zlepšení ekonomické situace v území*: podpora podnikání, nabídka pracovních příležitostí, rozvoj ekonomiky
- *veřejná doprava*: zajištění vhodné dopravní obslužnosti zejména v malých obcích (souvisí s pracovní mobilitou a dojížděnkou do škol a za dalšími službami, které nejsou v místě bydliště)
- *obyvatelstvo*: posilování soudržnosti obyvatel s regionem, v němž žijí, podpora spolkového života v obcích, zajištění vhodných podmínek pro kvalitní život v obcích
- *využití finančních prostředků EU*
- *turistický ruch*: zvýšení přínosu cestovního ruchu pro místní obyvatele, rozvoj cestovního ruchu jako zdroje finančních prostředků
- *zlepšení stavu památek a turistické infrastruktury*

9.2. Vyhodnocení problémů dle geografických oblastí území MAS Podještědí

Území MAS Podještědí lze vzhledem k rozloze území a různorodosti fyzickogeografických charakteristik rozdělit na 3 specifické územní celky s výraznými socioekonomickými prvky, problémy a potřebami. Jedná se o území:

- Hrádecko – Chrastavsko
- Podještědí
- Jizerské hory – Císařský kámen

Hrádecko - Chrastavsko

Industriálně vnímaná oblast na severu řešeného území ležící na hranicích s Polskem a Německem. Tato blízkost státních hranic ovlivňuje ekonomické i společenské charakteristiky regionu a vytváří specifické rozvojové potřeby. Za zásadní je považována oblast bezpečnosti. Ambicí tohoto mikroregionu je posílit i další rozvojové složky, jako např. cestovní ruch, a to i ve vnímání veřejnosti (budování pozitivního mediálního obrazu o území). Důležitou prioritou oblasti je efektivní správa a spolupráce obcí na úrovni municipální administrativy a občanské vybavenosti. Významnými mikroregionálními centry jsou města Hrádek n. N. a Chrastava. Centrem cestovního ruchu v části Jizerské hory je Oldřichov v Hájích, v jádru mikroregionu Hrádecko-Chrastavsko je to potom obec Chotyně.

Podještědí

Jádro mikroregionu Podještědí je poměrně geograficky izolovanou oblastí ležící v jižní a jihozápadní části MAS Podještědí. Oblast je ze severní strany ohraničena Ještědským hřbetem, ze západu bývalým VVP Ralsko, na jihu sahá až k hranicím Českého ráje. Ve východní části je uzavřen rychlostní silnicí R35 v Hodkovicích nad Mohelkou. Tato část mikroregionu je výrazně výrobně orientovaná (napojení na rychlostní silnici a železniční cestu). Sídelním centrem Podještědí je město Český Dub s kompletní

občanskou vybaveností a rozsáhlou funkční i administrativní spádovostí. Města Český Dub a Hodkovice n. M. jsou mikroregionálními centry Podještědí. Vzhledem ke geografickým a dopravním podmínkám je mikroregion dominantně perspektivně orientován na obytnou funkci v kvalitním prostředí s dostatečnou občanskou vybaveností. Ambicí regionu je (s ohledem na pestrost unikátních atraktivit) posílit rekreační funkci území a rozvinout v něm koordinovaný cestovní ruch a posílit tak ekonomickou strukturu mikroregionu o další sektor.

Jizerské hory – Císařský kámen

Mikroregion leží ve východní části MAS Podještědí. Významným spojujícím prvkem tohoto území je bezprostřední funkční vazba na regionální metropole Liberec a Jablonec nad Nisou. Severní část tohoto mikroregionu leží kompletně v Jizerských horách. Dominantní funkcí této oblasti je cestovní ruch, resp. jeho další rozvoj. Klíčovým problémem je přitom sezónnost. Cílem rozvoje cestovního ruchu v této oblasti je zajistit turistickou nabídku a související službu pro letní sezónu. Dalším problémem je řešení bezpečnosti v turisticky exponovaných obdobích, zejména ochrana majetku obyvatel a návštěvníků rekreačních areálů. Se sezónními turistickými špičkami souvisí též problematika dopravní dostupnosti a bezpečnosti silničního provozu. Jižní část mikroregionu Jizerské hory – Císařský kámen je charakteristická zejména příměstskou obytnou funkcí s důrazem na zajištění základní technické vybavenosti stávajících a nových obyvatel. Masivní rozvoj této funkce je způsoben geografickou blízkostí regionálních center Liberce a Jablonce nad Nisou a velmi dobrou dopravní dostupností a taktéž obsluhou veřejnou hromadnou dopravou. Důraz je v této oblasti kladen na posílení další občanské vybavenosti a tím eliminace problémů spojených se satelitním způsobem bydlení.

9.3. Územní plánování

Tabulka 59: Vybavenost obcí MAS Podještědí územními plány

Název obce	Územní plán				urbanistická studie		Program obnovy venkova		Další dokumenty
	Druh	poslední aktualizace	zpracovatel	poznámka	ano/ne	rok zpracování	POV	poslední aktualizace	Strategický dokument obce
Bedřichov	ÚP	2012	obec		ano	2012	ne		Strategický plán rozvoje obce
Bílá	ÚP	2012	Ing. arch. Miloslav Štěpánek		ano	1996	ano	2013	ano
Bílý Kostel nad Nisou	ÚP, ÚPO	2012	Ing. Žalud		ne		ano	2013	ano
Český Dub	ÚP, ÚSP	2011	ŽALUDA, projektová kancelář						Program rozvoje města, Program regenerace MPZ
Dlouhý Most	ÚP, ÚPO	2012	Ing. Arch. Beranová		ne		Ano	2011	Rozvojový plán obce (aktualizace 2010)
Hlavice	NE				ano	1998	ano	2011	
Hodkovice nad Mohelkou	ÚP, ÚPSÚ	2013	Ing. Arch. Miloslav Štěpánek		ne				Strategický plán rozvoje obce
Hrádek nad Nisou	ÚPSÚ	2012	SAUL s.r.o., Liberec		ne		ne		Rozvojový plán
Chotyně	ÚP	2009	SAUL s.r.o., Liberec		ano	2009	Ano	2011	

Chrastava	ÚPM	2013	SAUL s.r.o., Liberec						
Janov nad Nisou	ÚP, ÚPSÚ	2006	Ing. arch. Miloslav Štěpánek		ne		ano	2013	Strategický plán rozvoje obce
Janův Důl	ÚP, ÚPO	2009	Ing. Arch. Jan Sedlák		ano	1996	Ano	2010	ano
Jeřmanice	ÚP, ÚS	2012	SAUL s.r.o., Liberec		ne		ano	2002	
Kryštofovo Údolí	ÚP, ÚPSÚ	2006	SAUL s.r.o., Liberec		ne		Ano	2007	
Křižany	ÚP	2013	Ing. Arch. Drdová		ne				Ne
Mníšek	ÚP, ÚPO	2013	SAUL s.r.o., Liberec		ne	ano	ano	2013	ne
Nová Ves	ÚP, ÚPO		obec	v přípravě	ne		Ano	2011	
Oldřichov v Hájích	ÚP, ÚPO	2010	SAUL s.r.o., Liberec		ano	2000	Ano	2008	
Proseč pod Ještědem	ÚP	2013	Ing. arch. Miloslav Štěpánek				ano	2013	Strategický plán rozvoje obce
Pulečný	ÚP	2011	Atelier AURUM s.r.o., Pardubice	na období 2010 - 2020	ano	2011	ano	2011	Ano (Strategický plán rozvoje)
Rádlo	ÚP	2011	SAUL s.r.o., Liberec		ne		ano	2013	Program rozvoje obce
Rychnov u Jablonce nad Nisou	ÚP	2011	Ing. arch. Miloslav Štěpánek		ano	2009	ne		
Rynoltice	ÚP								
Světlá pod Ještědem	ÚP, ÚPSÚ		SAUL s.r.o., Liberec	ve zpracování	ne		ano	2012	
Šimonovice	ÚP, ÚPSÚ								
Všelibice	ÚP, ÚPO	2013	Ing. arch. Miloslav Štěpánek		neuv.		Ano	2013	ne
Zdislava	ÚP	?	Magistrát města Liberce		ano	1998	ano	2012	Strategický plán rozvoje obce

Vysvětlivky: ÚP - územní plán, ÚPO - územní plán obce, ÚPM - územní plán města, ÚPSÚ - územní plán sídelního útvaru, ÚS - územní studie, ÚSP - územní studie plochy,

Zdroj: <http://www.uur.cz/iLAS>, dotazníkové šetření na obcích

Z 27 obcí MAS Podještědí pouze obec Hlavice nemá územní plán, z toho v Nové Vsi a ve Světlé pod Ještědem se územní plán pořizuje. Celkem 15 obcí, jež disponují staršími územními plány (územní plán sídelního útvaru nebo územní plán obce) přistoupily v letech 2011 a 2012 k pořízení nového územního plánu. Nejstarší územní plán mají Janov a Kryštofovo Údolí (poslední aktualizace v roce 2006). Hodně zpracovatelů územních plánů nepochází z regionu, často jde o ateliéry z Liberce, Prahy, Hradce Králové, Pardubic, Brna.

9.4. Rozvojová území

Brownfields

Na území MAS existují tak jako jinde v České republice lokality brownfields. Nejlepší databázi těchto nevyužívaných nebo jen částečně využívaných objektů vede Liberecký kraj. Brownfields na tomto území udává následující tabulka.

Tabulka 60: Seznam brownfields v Libereckém kraji

obec	brownfield	rozloha (m ²)	převažující využití
Janov nad Nisou - Hraničná	Hasičská zbrojnice	62	Nevyužíváno
Rádlo	Objekt k bydlení č.p. 108 - zast. Nádvoří	1316	Bydlení
Rádlo	Stodola	2262	Nevyužíváno
Rádlo	Velkokapacitní kravín	21829	Nevyužíváno
Janov nad Nisou	knoflíkárna	3809	Drobná řemeslná výroba
Janov nad Nisou	Stavení	1552	Nevyužíváno
Bílý Kostel nad Nisou	Statek č.p. 111	12143	Zemědělská činnost
Hrádek nad Nisou	Azyl č.p. 66	3527	Nevyužíváno
Hrádek nad Nisou	Textilní areál - Legionářská	10470	Jiné
Chrastava	Areál Textilany	11953	Průmyslová činnost
Rynoltice	Kravín v Rynolticích č.p. 89	1819	Nevyužíváno
Rynoltice	Kravín Jitrava	4502	Nevyužíváno
Rynoltice	Kravín u hl. silnice čp 9	4507	Nevyužíváno
Šimonovice	Minkovice – ul. Buková	1218	Nevyužíváno
Hlavice	Statek v k.ú. Vápno	15000	Nevyužíváno
Chotyně	velkostatek č.p. 12	51800	Nevyužíváno
Chotyně	Dům u fabriky č.p. 179	8170	Nevyužíváno
Chrastava	kotelna továrny Feigl a Widrich	4231	Nevyužíváno
Bílý Kostel nad Nisou	Drážní objekt	128	Sklady
Chotyně	Objekt u silnice č.p. 32 (Koloniál)	1238	Nevyužíváno
Rynoltice	Továrna	10363	Průmyslová činnost
Mníšek	Chemička	31000	Nevyužíváno
Český Dub	Výrobní a skladovací areál	4670	Drobná řemeslná výroba, sklady
Hrádek nad Nisou	Vila č.p. 378	1075	Nevyužíváno
Hrádek nad Nisou	Vila (Dolní Sedlo)	788	Nevyužíváno
Hrádek nad Nisou	Objekt, Václavská ul.	8326	Sklady
Chrastava	Tepelná elektrárna	9520	Nevyužíváno

 Zdroj: Databáze brownfields Libereckého kraje, <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531>

Tabulka 61: Seznam dalších lokalit typu brownfields podle vyjádření obcí

obec	brownfield	Pozn.
Bedřichov	Lidový dům – restaurace a společenský sál	Soukromý vlastník
Bedřichov	Č.p. 17 – rekreační objekt	Soukromý vlastník
Bílá	Kravín Petrašovice	ZOD Bílá

Bílá	Odchovna prasat Trávníček	ZOD Bílá
Bílá	Kravín Kohoutovice	ZOD Bílá
Bílá	Odchovna skotu Dehtáry	ZOD Bílá
Bílá	Kravín Chvalčovice	ZOD Bílá
Bílá	Bývalá škola Petrašovice	ZOD Bílá
Janův Důl	Dílny JZD	Zatím využívány
Křížany	Bývalá pekárna	Soukromý vlastník
Mníšek	Bývalý sklad CO	Soukromý vlastník
Oldřichov v Hájích	Těžební a výrobní prostor	Vlastnictví obce
Proseč pod Ještědem	Výrobní družstvo kovo	Soukromé vlastnictví
Rychnov u Jablonce n.N.	Bytový dům	Vlastnictví obce
Všelibice	Rozestavená mateřská škola	Vlastnictví obce

Zdroj: dotazníkové šetření na obcích

Liberecký kraj rovněž vede databázi greenfields. Na území MAS jsou evidovány dvě lokality, které jsou určeny ke komerčnímu využití:

- stavební pozemek pro komerční zónu v Rychnově u Jablonce nad Nisou o rozloze necelé 4 ha.
- pozemky k zainvestování v Hrádku nad Nisou v části obce Za obchvatem. Zde se nachází celkem 3 zóny, které disponují rozlohou 54 ha. Jsou určeny budoucím investorům pro lehkou průmyslovou výrobu.

Rozvojová území

Tabulka 62: Přípravenost obcí pro bytovou výstavbu

Název obce	Jsou připraveny pozemky pro výstavbu pro bydlení?		Jsou pozemky zasítovány a jak?								
	ANO/NE	pro kolik domů	ANO/NE	vodovod	kanalizace	elektrina	plyn	telefon	internet	silnice	jiné - co?
Bedřichov	NE										
Bílá	ANO	26 RD	NE								
Bílý Kostel nad Nisou	ANO		ANO								
Český Dub	ANO	60 RD; 1000 ha	NE								
Dlouhý Most	ANO	50 RD	NE								
Hlavice	NE		NE								
Hodkovice nad Mohelkou	ANO	50 RD, 1 BD	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	Soukromý investor – nyní připraveno 39 parcel, v blízké době 11 parcel
Hrádek nad Nisou	ANO	5 ha	NE								
Chotyně	ANO	4 RD; 12 ha	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	NE	
Chrastava	ANO	RD + BD, počet neuveden	NE								

Janov nad Nisou	ANO	RD 19 ha, BD 1 ha	NE								
Janův Důl	ANO	3 RD, 1 BD; 1,5 ha	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	
Jeřmanice	ANO	50 RD; 10 ha	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	bezdrátový internet, veřejné osvětlení
Kryštofovo Údolí	NE										
Křižany	ANO	15 RD	NE								
Mníšek	NE										
Nová Ves	ANO	40 RD	NE								
Oldřichov v Hájích	ANO	25 RD; 2,5 ha	NE								
Proseč pod Ještědem	NE										
Pulečný	ANO	16 RD; 2,2 ha	NE								
Rádlo	ANO	10 RD	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	NE	NE	ANO	
Rychnov u Jablonce nad Nisou	ANO	10 RD, 2 BD; 1 ha	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	NE	NE	ANO	
Rynoltice	nezjištěno										
Světlá pod Ještědem	ANO	25 RD; 1,5 ha	ANO	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	ANO	
Šimonovice	Nezjištěno										
Všelibice	ANO	25 RD, 1 BD, 22 ha	NE								
Zdislava	NE										

Vysvětlivky: RD- rodinný dům, BD – bytový dům,

Zdroj: dotazníkové šetření na obcích

Z 27 obcí MAS jich celkem 19 má připravené pozemky pro bytovou výstavbu. Zainvestovány jsou však takové pozemky pouze v 8 obcích. Nejlépe jsou pozemky zasíťovány v Hodkovicích nad Mohelkou, Jeřmanicích a Rychnově u Jablonce nad Nisou. Nejvíce pozemků pro výstavbu je připraveno v Českém Dubu, ty však nejsou zasíťovány.

9.5. Oblasti s lidským potenciálem

V obcích MAS Podještědí bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno k 31. 12. 2012 celkem 4 853 podnikatelských subjektů. Téměř ze tří čtvrtin se jedná o fyzické osoby (živnostníky), přesně jde o 73,2 %. V rámci Libereckého kraje je podíl fyzických osob o cca 3 % nižší a v celé ČR činí tento podíl 63,2%. Nejvíce subjektů podniká v oblasti obchodu společně se službami oprav motorových vozidel, s malým odstupem pak nejpočetnějším obor průmysl a těžba, dále stavebnictví. Jak je však patrné z následující tabulky, dominantní sektor na území MAS představuje automobilová výroba. Několik nejvýznamnějších firem je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 63: Největší podniky dle tržeb, které mají své sídlo/provozovnu v MAS Podještědí

Podnik	sídlo	tržby v mil. Kč	počet	obor činnosti
--------	-------	-----------------	-------	---------------

			zaměstnanců	
Benteler ČR s.r.o.	Chrastava	5 215	1169	podvozkové a bezpečnostní díly pro automobilový průmysl
Monroe Czechia s.r.o.	Hodkovice nad Mohelkou	4 478	537	Výrobce tlumičů, systémů pérování a výfukových systémů pro osobní automobily
KSM CASTINGS CZ a.s.	Hrádek nad Nisou	796	282	hliníkové odlitky pro automobilový průmysl
LUKOV Plast spol. s r.o.	Český Dub	424	154	výroba plastových dílů a podsestav - automobilový průmysl
Výroba stuh - ELAS, spol. s r.o.	Hrádek nad Nisou	90	84	textilní výroba
ERNST BRÖER, spol. s r.o.	Hrádek nad Nisou	85	81	hliníkové odlitky pro automobilový průmysl
CDS Holding s.r.o.	Český Dub	76	70	dodávky komponentů a strojírenských celků pro logistickou a zemědělskou výrobu
Vulkan Medical, a.s.	Hrádek nad Nisou	67	nejz.	výroba zdravotnického materiálu

Zdroj: www.justice.cz

Pozn.: Údaje o tržbách a počtech zaměstnanců pochází z poslední zveřejněné zprávy nebo účetní závěrky (nejčastěji za rok 2012) na www.justice.cz

Z výše uvedené tabulky je patrné, že ve v MAS Podještědí je většina významných firem orientována na automobilový průmysl, což je poměrně časté i u jiných regionů. Význam automobilového průmyslu v regionu je enormní. Firmy, jejichž hlavní výrobní program se orientuje na automobilový sektor, jsou zároveň největšími zaměstnavateli na území MAS. Velmi významný vliv mají i průmyslové zóny v Liberci, což je evidentní i z dojížděky za prací (firmy v průmyslových zónách, zejména Denso Manufacturing Czech s.r.o., Fehrer Bohemia, LAIRD Technologies s.r.o. a další zajišťují vlastní dopravu zaměstnanců ze spádových oblastí Liberecka).

Význam mají i pobočky firem, které mají své sídlo i mimo území MAS. Electropoli – Galvia v Českém Dubu, jejíž předmět činnosti je galvanické pokovování, D PLAST – EFTEC a.s. s pobočkou v Hrádku nad Nisou, zabývající se zpracováním plastů. Případně Benteler ČR s.r.o., jehož provozovny jsou v Liberci, Stráži nad Nisou, Jablonci nad Nisou. V uplynulých letech odešlo z regionu několik významných firem, např. z Chrastavy přesídlila do průmyslové zóny Sever v Liberci část firmy Grupo Antolin Bohemia, a.s. poté, co její provozovna utrpěla značné škody během povodní. Hospodářský útlum společně s velkými povodněmi v roce 2010 vynutily u řady podniků nové investice do výrobních prostředků nebo zásadní organizační změny. Několik firem v důsledku nepříznivé ekonomické situace výrazně redukovalo svůj výrobní program, případně zcela ukončilo podnikatelskou činnost (např. ELITEX, a.s.).

Přes řadu velmi významných podniků mají pro ekonomický rozvoj oblasti nezpochybnitelný význam především malé firmy a podnikatelé, dále pak zemědělské subjekty, které zachovávají tradiční krajinný ráz této oblasti.

V MAS Podještědí působí mnoho různých spolků a občanských sdružení. Jde hlavně o sdružení dobrovolných hasičů a myslivců, rovněž tak různě zaměřené sportovní kluby a tělovýchovné jednoty. Časté je zastoupení oddílů TJ Sokol. Všechna tato sdružení plní nezbytnou roli při zajištění volnočasových aktivit a kulturního života obyvatel v obcích. Činnost spolků závisí na dobrovolné práci jednotlivců v jejich volném čase. Bez jejich entuziasmu by nemohli aktivně vyvíjet svoji činnost. Zdrojem financování činnosti spolků a sdružení tvoří z velké části různé granty a dotace, byť je jejich objem stále nedostatečný a překážkou je často i složitá administrativa spojená s poskytováním grantů. Kulturní a sportovní život v území MAS proto do velké míry závisí na nadšení a nezištné práci jednotlivých členů neziskových organizací. Následující tabulka uvádí seznam nejvýznamnějších neziskových organizací, jak je shromažďuje několik internetových databází.

Tabulka 64: Seznam nejvýznamnějších neziskových organizací

Název	obec	oblast činností	zdroj
ADVAITA, o.s.	Nová Ves	prevence škodlivých návyků, poradenství, terapie	www.risy.cz
ČSOP Rokyta	Rádlo	ekologie, životní prostředí, osvěta	www.risy.cz
Trojzemí.cz	Hrádek nad Nisou	evropská spolupráce, školství, kultura, prevence	www.risy.cz
Jizerská o.p.s.	Bedřichov	sport a rekreace pro veřejnost	www.isnno.cz
BORUDO, o.s.	Hrádek nad Nisou	ekologie, mezinárodní aktivity	www.isnno.cz
O.s. Mezinárodní škola obnovy	Rynoltice	celoživotní vzdělávání obyvatelstva na venkově, tradice, řemesla	www.isnno.cz
Statek, o.s.	Hlavice	letní tábory, bezdomovectví, ochrana přírody	www.neziskovky.cz
Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje	Oldřichov v Hájích	výchova a vzdělávání v oblasti životního prostředí	www.neziskovky.cz

Zdroj: www.firmy.cz, www.isnno.cz, www.risy.cz, www.neziskovky.cz

V současné době má MAS Podještědí 59 členů, z toho 25 jsou zástupci veřejného sektoru (obcí, měst a příspěvkových organizací), 11 jsou zástupci neziskového sektoru (především občanská sdružení a soukromé subjekty) a zbylých 23 jsou zástupci soukromého sektoru, kde převažují soukromí podnikatelé a firmy podnikající v zemědělství. Objevují se podnikatelé, poskytující služby v oblasti cestovního ruchu, sportovních aktivit, v malé míře pak výrobní firmy.

Obecně však platí, že většina občanů se ve společenském dění v obcích angažuje velmi málo, nenavštěvují zasedání obecních zastupitelstev a nezajímají se o obecní záležitosti. Zapojení subjektů je také malé, většinou se angažují soukromí zemědělci, někteří podnikatelé, případně různé spolky např. hasiči, především z důvodu možnosti získání dotačních příspěvků na jejich činnosti. Možnost získání dotací byla také hlavním motivem, proč se stát členem MAS.

9.6. Oblasti s rozvojovým potenciálem

Dotazníkové šetření, provedené mezi představiteli jednotlivých obcí dokazuje, že obce sužuje řada problémů, které omezují jejich rozvoj. Zcela dominujícími tématy jsou problémy s dopravou (z 24 obcí, jež zodpověděly tuto otázku, jich dopravu označilo za problém 21) a s technickou infrastrukturou (11 obcí).

V oblasti dopravy je nejzávažnějším problémem stav místních komunikací, na jejichž údržbu a opravy nemají obce dostatečné finanční prostředky. Předmětem kritiky napříč celým územím MAS je i stav komunikací především III. třídy, které jsou v majetku jednotlivých krajů. Obce Mníšek a Oldřichov v Hájích si stěžují na velmi hustý provoz na silnici I/13 a III/2904. Akcentovány jsou ale další problémy, z nichž nejvýraznější jsou chodníky, které buď zcela chybí, nebo jsou ve špatném stavu. Silniční infrastruktura tedy trpí vysokou podinvestovaností a silniční doprava proto nemůže využít svého potenciálu pro rozvoj oblasti.

Druhým nejčastěji zmiňovaným problémem je nedostatečná vybavenost sítěmi technické infrastruktury a špatný stav těchto sítí. Jako negativum jsou zmiňovány chybějící kanalizace a čistírny odpadních vod. Několik obcí však zmiňuje i nedostatečnou vodovodní síť. Pouze jedna obec (Rychnov u Jablonce nad Nisou) zmínila špatný stav sítí veřejného osvětlení, ostatní sítě zmiňovány nejsou. Kanalizace je vybudována v 16 obcích, dále ji chce budovat či rozšiřovat 16 obcí. Vodovod chybí pouze v obci Hlavice, dále chce vodovod budovat a rozšiřovat 11 obcí. O plynofikaci mají zájem 3 obce (Dlouhý Most, Rádlo, Rychnov u Jablonce n. N.).

Výrazným faktorem kvality života hlavně v malých obcích je úroveň občanské vybavenosti, které je podle četnosti vyjádření obcí, třetím nejvýznamnějším problémem. Malé obce nejčastěji postrádají sportovní vybavení, dětská hřiště nebo jiné sportovní plochy pro využití volného času. Z celkových 27 obcí MAS nemají dle údajů jednotlivých obcí i statistiky ČSÚ sportovní plochy pouze 2 obce - Janův Důl a Pulečný. Kvalita sportovních ploch ale mnohdy bývá nevyhovující.

V oblasti kultury je poměrně dobrá vybavenost těmi nejzákladnějšími kulturními zařízeními. Obecní knihovna není ve dvou obcích (Bedřichov a Bílý Kostel nad Nisou), dokonce některé obce do 1 tisíce obyvatel (Světlá pod Ještědem a Všelibice) disponují dokonce dvěma knihovnami, což vychází z vysokého počtu částí obcí. Zcela bez kulturních zařízení je pouze Bílý Kostel nad Nisou, v dalších 6 obcích (Dlouhý Most, Janův Důl, Jeřmanice, Oldřichov v Hájích, Rádlo a Šimonovice) je jediným kulturním zařízením knihovna. Na vině může být roztržštěná sídelní struktura, v níž převažují malé a velmi malé obce, kde je logicky občanská vybavenost kvůli nízké poptávce menší, resp. je poptávka saturována blízkou dosažitelností velkých aglomerací Liberec a Jablonec nad Nisou. V obci Bedřichov je jediným kulturním zařízením muzeum. Zajímavé je, že jako problém označila obec Mníšek chybějící kulturní zařízení.

Přes nedostačující kvalitu sportovních a kulturních zařízení a celospolečenskou apatii a frustraci značné části obyvatel se v jednotlivých obcích pořádá řada kulturních a sportovních akcí. Konají se ve většině obcí a některé svým významem přesahují i hranice regionu (blíže viz kapitola 2.7). Ve větším zapojení obyvatel do společenského dění v obcích a zlepšení infrastruktury pro trávení volného času lze spatřovat značný rozvojový potenciál.

Několik obcí rovněž zmiňuje nedostatečnou péči a špatný stav památkových objektů a budov ve vlastnictví obcí. Památkových objektů je přitom v oblasti řada. Národní památkový úřad eviduje 207 nemovitých památek, 1 národní kulturní památku, 1 vesnickou památkovou zónu a 3 městské památkové zóny. Nejvíce památek se nachází v Hodkovicích nad Mohelkou (34) a Chrastavě (34). Špatný stav objektů v majetku obcí se netýká jen obecních úřadů, ale např. i školních budov, kulturních domů apod.

Pro obce je klíčové udržet stávající síť mateřských a základních škol, neboť představují zásadní prvek občanské vybavenosti a mají výrazný vliv na migrační atraktivitu jednotlivých obcí. Základní školy se nacházejí v 17 obcích, ale pouze v 9 největších obcích existují základní školy se všemi 9 ročníky. Kromě své primární vzdělávací funkce hrají školy nezanedbatelnou úlohu v kulturním a sportovním životě v obci. Jejich existence je tak jedním z ukazatelů kvality života na venkově. Jejich případné rušení může mít negativní dopady na migrační atraktivitu obcí. Školství je tak faktor, který při své absenci může nepříznivě ovlivnit rozvojový potenciál obce.

Dalším klíčovým faktorem pro rozvoj obcí je dostatečné množství rozvojových ploch pro bydlení i podnikání. Z dotazníkového šetření v obcích (viz kapitola 3.1) vyplývá, že velká část obcí (celkem 19 z 27) má připravené pozemky pro bytovou výstavbu, zasítované jsou však pouze v 8 obcích. Míra zasítování je velmi rozdílná. Dostatek stavebních pozemků je proto dalším z klíčových faktorů rozvoje celé MAS a výrazným způsobem ovlivňuje demografickou situaci obcí.

Existence velkého množství malých obcí má přímé dopady na velmi omezenou nabídku pracovních příležitostí a vysokou vyjížďku za prací (i mimo území MAS), jak dokazuje kapitola 2.8. Na tuto situaci však upozorňují pouze 2 obce, ostatní ji zřejmě berou jako fakt, který nemohou ovlivnit.

V MAS Podještědí leží turisticky významná část Jizerských hor, která je jednou z nejatraktivnějších a nejnavštěvovanějších oblastí, a to jak pro zimní i letní sezonu. Další turisticky atraktivní lokalita je část přírodního parku Ještěd. Oblast je protkána sítí pěších tras a cyklotras. Pro zimní vyžití je ideálním místem s nabídkou aktivit cestovního část Jizerských hor v okolí Bedřichova a Janova nad Nisou. V současné době se rozvíjí nabídka služeb, souvisejících s hipoturistikou. Nedostatečná nabídka je však v jiných částech MAS mimo území Jizerských hor a Ještědského hřebenu, které jsou turisticky velmi exponovány. Jizerské hory nabízejí možnosti pro aktivní dovolenou, turistiku a zimní aktivity skupin, které patří mezi střední a nižší příjmové skupiny. Převažují zde penziony, apartmány a ubytování v soukromí. Chybí zde nabídka pro skupiny s vyššími příjmy (hotely vyšších kategorií, které se nachází v Liberci), omezená je nabídka hotelového ubytování pro větší skupiny, např. autobusový zájezd (nabízí ji v podstatě Bedřichov a částečně Janov nad Nisou), což je zásadní překážka pro skupinovou vícedenní turistiku. Orientací na skupiny s nižšími příjmy odpovídá i struktura stravovacích zařízení (převažují hospody či restaurace s kuchyní i bez kuchyně). Problémem je i nedostatečná nebo chybějící komunikace mezi provozovateli aktivit, ubytovacích a stravovacích zařízení a dalších souvisejících služeb. Překážkou je často špatná kvalita silniční sítě a nedostatek parkovacích ploch u nástupních míst turistických aktivit. V dotaznících je rovněž zmiňována nedostatečná propagace cestovního ruchu a nevyhovující navigační systém. Taktéž propagace cykloturistiky a stav a hustota sítě cyklostezek není z hlediska podpory cestovního ruchu dostačující. Přitom právě cestovní ruch lze považovat za jednu z hlavních rozvojových oblastí MAS. K rozvoji

tohoto odvětví je nutný cílený marketing i na okraje turisticky nejatraktivnějších oblastí, spolupráce jednotlivých aktérů na poli cestovního ruchu a rozvoj turistické infrastruktury.

9.7. Využití vlastních prostředků k vícezdrojovému financování

Tabulka 65: Výdaje jednotlivých obecních rozpočtů na investice v letech 2011 a 2012 v Kč

Obec	2011			2012			podíl investic na celkových výdajích	
	celkové výdaje	výdaje na investice	výdaje na investice na obyv.	celkové výdaje	výdaje na investice	výdaje na investice na obyv.	2011	2012
Bedřichov	10 161 120,00	128 600,00	416,18	9 991 980,00	121 210,00	376,43	1,27	1,21
Bílá	9 096 410,00	182 810,00	215,83	10 898 690,00	2 048 480,00	2 368,18	2,01	18,80
Bílý Kostel nad Nisou	81 675 230,00	72 687 550,00	80 406,58	16 610 240,00	8 875 630,00	9 647,42	89,00	53,43
Český Dub	59 865 840,00	20 403 390,00	7 196,96	38 910 980,00	2 695 140,00	963,58	34,08	6,93
Dlouhý Most	7 625 040,00	1 106 780,00	1 422,60	5 400 810,00	512 950,00	656,79	14,52	9,50
Hlavice	3 937 830,00	1 567 370,00	7 092,17	3 077 830,00	378 000,00	1 695,07	39,80	12,28
Hodkovice nad Mohelkou	33 775 550,00	489 240,00	174,04	33 994 930,00	388 270,00	103,73	1,45	1,14
Hrádek nad Nisou	189 529 220,00	86 930 420,00	11 420,18	189 605 380,00	57 694 800,00	7 558,60	45,87	30,43
Chotyně	64 836 570,00	49 245 800,00	53 528,04	24 746 550,00	7 142 180,00	7 679,76	75,95	28,86
Chrastava	176 301 300,00	56 413 140,00	8 958,73	117 911 240,00	32 921 320,00	5 273,32	32,00	27,92
Janov nad Nisou	24 235 580,00	1 124 670,00	831,86	17 037 900,00	136 560,00	99,90	4,64	0,80
Janův Důl	2 484 710,00	70 310,00	481,58	1 414 910,00	6 470,00	43,13	2,83	0,46
Jeřmanice	14 536 190,00	8 116 690,00	17 878,17	3 295 580,00	0,00	0,00	55,84	0,00
Kryštofovo Údolí	4 601 850,00	1 285 390,00	4 106,68	6 480 610,00	2 695 870,00	7 929,03	27,93	41,60
Křižany	13 705 680,00	2 006 360,00	2 507,95	24 983 550,00	11 304 760,00	13 719,37	14,64	45,25
Mníšek	65 334 490,00	42 904 500,00	31 757,56	22 667 610,00	5 576 520,00	3 991,81	65,67	24,60
Nová Ves	26 261 260,00	15 554 670,00	20 096,47	15 939 740,00	8 238 720,00	10 441,98	59,23	51,69
Oldřichov v Hájích	26 441 610,00	19 774 510,00	30 236,25	17 619 810,00	10 665 170,00	15 661,04	74,79	60,53
Proseč pod Ještědem	3 659 870,00	352 800,00	1 102,50	3 367 830,00	124 000,00	379,20	9,64	3,68
Pulečň	3 642 850,00	72 600,00	210,43	8 649 450,00	0,00	0,00	1,99	0,00
Rádlo	8 003 220,00	2 932 210,00	4 083,86	17 794 560,00	8 548 910,00	11 552,58	36,64	48,04
Rychnov u Jablonce nad Nisou	35 398 120,00	2 128 480,00	813,02	39 021 120,00	5 632 300,00	2 124,59	6,01	14,43
Rynoltice	9 737 290,00	1 239 980,00	1 627,27	10 821 390,00	1 053 320,00	1 362,64	12,73	9,73
Světlá pod Ještědem	11 042 250,00	4 619 650,00	4 972,71	8 059 960,00	776 750,00	827,21	41,84	9,64
Šimonovice	18 757 260,00	13 563 860,00	16 602,03	7 442 580,00	1 926 510,00	2 181,78	72,31	25,88
Všelibice	8 189 900,00	182 090,00	346,18	4 924 670,00	350 070,00	653,12	2,22	7,11
Zdislava	5 133 570,00	1 363 500,00	4 412,62	4 333 900,00	1 766 080,00	6 027,58	26,56	40,75
CELKEM	917 969 810,00	406 447 370,00	10 985,36	665 003 800,00	171 579 990,00	4 593,96	44,28	25,80

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Jednotlivé obecní rozpočty se vyznačují velmi výraznými rozdíly v podílu investic na celkových rozpočtových výdajích. Tento ukazatel je do značné míry závislý na realizaci jednotlivých investičních akcí. V době realizace takové investice pořizované často s dotační podporou dochází ke skokovému nárůstu výdajů na investice a podílu těchto výdajů na celkových výdajích. Typickým příkladem je obec Jeřmanice, která měla podíl investic na celkových výdajích v roce 2011 56 % a v roce následujícím již nevykazuje investice žádné. Výraznější rozdíly ve výši investic mezi jednotlivými lety jsou zřejmé i u dalších obcí, např. u Bílého Kostela nad Nisou dosahovaly investiční výdaje v roce 2011 89% (!), zatímco v dalším roce již 53 %. Rozdíly lze spatřit u obcí Bílá, Český Dub, Světlá pod Ještědem nebo Šimonovice. Výše výdajů na investice v letech 2011 a 2012 nejsou přímo úměrné velikosti obce. Z tabulky č. 65 je patrné, že š obce s nejnižším podílem investic na celkových výdajích rozpočtu jsou ve velikostní kategorii 100 – 500 obyvatel, ovšem velmi nízký podíl investic v uvedených letech vykazují také Janov nad Nisou s více než 1 300 obyvateli a Hodkovice nad Mohelkou, kde v r. 2012 žilo 2 790 obyvatel. Zároveň ale platí, že i mezi malými obcemi existují takové, které mají podíl investic na celkových výdajích vyšší. Byť by logika věci napovídala, že malé obce nerealizují větší akce z důvodu nedostatku finančních prostředků nebo neochoty bank, poskytnout jim úvěr, tento faktor neplatí vždy. Některé obce rovněž řadu akcí vedou jako opravy a nikoli rekonstrukce a v takovém případě se tyto výdaje v investičních výdajích neobjeví.

Celkově lze tedy prohlásit, že v území je možné sdružit vlastní prostředky, byť finanční možnosti některých, zejména malých obcí jsou velmi omezené. U dalších obcí mohou být další výdaje limitované právě probíhajícími významnými investičními akcemi, které znemožňují alokovat finanční prostředky do dalších oblastí. Hendikepem může být i výše dluhů, to se však v MAS Podještědí týká hlavně největší obce – Hrádku nad Nisou.

Z Dotačního fondu Libereckého kraje, který byl zřízen usnesením Zastupitelstva Libereckého kraje č. 43/13/ZK ze dne 26. 2. 2013, lze žádat o dotace na různé typy činností. Dotační fond je rozdělen na 8 hlavních oblastí: 1. požární ochrana, 2. Program obnovy venkova, inovace, územní plánování, příprava a administrace projektů, podpora regionálních produktů, 3. zdravotnictví, tělovýchova a sport, 4. školství, mládež a zaměstnanost, 5. sociální služby, 6. doprava, 7. cestovní ruch, památková péče a kultura, 8. životní prostředí a zemědělství.

Na činnost různých spolků a sdružení a pořádání různých akcí přispívají i jednotlivé obce, většinou jde o částky v řádu tisíců Kč.

Jednotlivé subjekty v území mohou rovněž využít řady dalších dotačních titulů, především z Fondů EU přes jednotlivé operační programy.

10. Vazba na strategické dokumenty

10.1 Strategické dokumenty na místní úrovni

Při zpracování SCLLD MAS Podještědí bylo přihlíženo jak ke koncepčním rozvojovým dokumentům obcí, tak i k programům rozvoje venkova, kterými některé obce také disponují. I přesto, že některým dokumentům v roce 2014 končí platnost, byly do SCLLD zapracovány. Závěry analytické části a zejména návrhová část je s těmito dokumenty plně v souladu.

Tabulka 70 Přehled strategických dokumentů členských obcí MAS

Obec	Název dokumentu
Bedřichov	Strategický plán rozvoje obce Bedřichov na léta 2008 – 2015
Český Dub	Program rozvoje města Český Dub na období 2014 – 2020
Dlouhý Most	Rozvojový plán obce Dlouhý Most – aktualizace na období 2008 – 201
Hodkovice nad Mohelkou	Strategický plán rozvoje města Hodkovice nad Mohelkou (2013 – 2020)
Hrádek nad Nisou	Rozvojový plán města Hrádku nad Nisou v letech 2005 – 2015
Chrastava	Program rozvoje města Chrastava 2009 – 2013
Janov nad Nisou	Program rozvoje obce Janov nad Nisou na období 2014 – 2020
Křižany	Program rozvoj obce Křižany pro období 2006 – 2014
Proseč pod Ještědem	Program rozvoje obce Proseč pod Ještědem na období 2014 – 2020
Pulečný	Strategický plán rozvoje obce Pulečný 2011 – 2020
Rádlo	Program rozvoje obce Rádlo na období 2013 – 2017
Zdislava	Strategický plán rozvoje obce Zdislava na období 2007 – 2017
Bílá	Místní program obnovy vesnice Bílá 2001 – 2013
Hlavice	Program obnovy obce Hlavice pro volební období 2010 – 2013
Jeřmanice	Program obnovy a rozvoje obce Jeřmanice
Mníšek	Místní program obnovy vesnice Mníšek 2014 – 2020
Nová Ves	Program obnovy venkova obce Nová Ves 2007 – 2013
Světlá pod Ještědem	Místní program obnovy vesnice Světlá pod Ještědem 2009 - 2014

Zdroj: webové stránky obcí

Strategické rozvojové dokumenty

Nejčastěji řeší obce v návrhových částech svých rozvojových dokumentů podmínky, zázemí a vybavení pro rozvoj volnočasových aktivit (zájmová činnost, sportovní a kulturní vyžití), dále by obce chtěly zlepšit stav místních komunikací a životní prostředí. Rozvoj cestovního ruchu je další opatření, které se vyskytuje ve většině strategických dokumentů obcí, stejně jako bydlení a příprava podmínek pro bytovou výstavbu. Také starost o vzhled obce se jeví jako aktuální. Následující typy činností se objevily alespoň v pěti rozvojových dokumentech obcí MAS Podještědí: problematika mateřských a základních škol, rozvoj technické infrastruktury, zlepšení služeb obyvatelům ze strany obecního úřadu včetně posílení komunikace a zapojení obyvatel do rozhodovacích procesů, prevence kriminality a

posílení bezpečnosti obyvatel, zajištění sociálních služeb a také vytváření podmínek pro rozvoj podnikání.

Více než jedna obec se v rámci svého koncepčního dokumentu zabývá následujícími tématy: bezpečnost pěších a cyklistů, podpora spolkové činnosti, informační a komunikační technologie, ekologická osvěta, vodovody a kanalizace, památková péče, dostatečná dopravní obslužnost, cyklotrasy, občanská vybavenost obce, propagace obce, podpora zaměstnanosti a pracovních příležitostí a efektivní hospodaření s energiemi.

Místní programy obnovy vesnice

V místních programech obnovy vesnice v oblasti Podještědí je nejčastější oblastí uvedenou k řešení údržba a oprava místních komunikací, dále údržba a oprava domů/majetku ve vlastnictví obce, stejně jako oprava a údržba sakrálních staveb a údržba a obnova sportovních areálů a hřišť. Většina těchto dokumentů se také soustředí na udržení rázu venkovské zástavby. Třikrát se v hodnocených dokumentech objevila problematika kanalizace a odkanalizování obce a také opravy základních škol.

10.2 Strategické dokumenty na úrovni MAS

Při přípravě dokumentu byly dále vzaty v úvahu stávající rozvojové dokumenty na úrovni MAS Podještědí a výstupy SCLLD jsou plně v souladu se závěry a výstupy těchto dokumentů. Jedná se o následující strategie:

- Strategie cestovního ruchu Sdružení obcí Podještědí 2006
V analytické části dokumentu jsou uvedeny především informace o turistických cílech a atraktivitách, zajímavostech, sportu, kultuře, ubytování a stravování. Analýza tedy poskytuje velmi podrobný soupis ubytovacích a stravovacích služeb a dalších doprovodných služeb na celém sledovaném území.
V návrhové části jsou rozepsány následující zájmové oblasti: systém hromadné dopravy, turistická infrastruktura, informační systém a marketing, turistická organizační struktura a lidské zdroje v cestovním ruchu, rekonstrukce (optimalizace) turistického informačního systému a podpora tvorby produktů cestovního ruchu. V uvedených kapitolách je popsán současný stav na území a také je zde stručně uvedeno, jak by se mělo postupovat do budoucnosti.
- Strategie rozvoje MAS „Podještědí“ pro období 2007 – 2013: Zlepšení kvality života v Podještědí „OD LOMENIC K PODSTÁVKÁM“
Zpracování dokumentu bylo spolufinancováno Evropskou unií, konkrétně Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem. Ke zpracování byly jako podkladové materiály použity rozvojové dokumenty mikroregionu Podještědí, Hrádecko-Chrastavsko a Císařský kámen, rozvojové dokumenty jednotlivých měst a obcí a také rozvojové záměry podnikatelských subjektů a neziskových organizací.

V analytické části dokumentu jsou uvedeny základní demografické údaje dle obcí, společná charakteristika obcí a jsou zde přiblíženy zdroje území pro realizaci strategie (lidské, finanční, hospodářské a jiné). Analýza je zakončena SWOT analýzou.

Návrhová část dokumentu obsahuje vizi, priority (5 prioritních oblastí) a cíle. Prioritní oblasti jsou následující: 1. Podpora rozvoje a utváření občanské společnosti; 2. Zachování a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví, venkovské architektura a krajiny; 3. Zvýšení atraktivity území pro trvalé bydlení a volnočasové aktivity; 4. Podpora rozvoje infrastruktury; 5. Rozvoj lidských zdrojů.

- Komunitní plán obcí Podještědí 2012 – 2015

Dokument se skládá z analytické a návrhové části. Po úvodu a zhodnocení strategických dokumentů na krajské úrovni následuje popis dokumentů a zdrojů dat na úrovni obcí, jež se týká Českého Dubu, Hodkovic nad Mohelkou a mikroregionu Podještědí jako celku. Dále jsou v textu popsány základní socioekonomické údaje celého území a popis situace v poskytování sociálních služeb registrovaných dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (popis situace v jednotlivých obcích, popis členění dle cílových skupin a datová část).

Součástí komunitního plánu je také popis situace v navazujících oblastech (školství, zdravotnictví, bydlení, nezaměstnanost a bezpečnost). V rámci analytické části byla také zpracována analýza potřebnosti a dostupnosti sociálních služeb, zaměřená na pečovatelskou a odlehčovací službu a analýza finančních a ostatních zdrojů.

Přechod mezi analytickou a návrhovou částí tvoří zjednodušená SWOT analýza a výpis zásadních analytických závěrů.

V návrhové části nalezneme znění dlouhodobé vize a 4 strategické cíle rozepsané do opatření. Ta jsou poté jednotlivě popsána v tzv. kartách rozvojových opatření, které tvoří přílohu komunitního plánu.

Strategické cíle: 1. Koordinace působení úřadů a samospráv v sociální oblasti a stabilizace systému financování sociálních služeb; 2. Optimalizace dostupnosti a kapacity sítě sociálních služeb a zdravotnických služeb v Podještědí; 3. Podpora aktivit a služeb pro rodinu, děti a mládež jako prevence vzniku nežádoucích sociálních jevů; 4. Zlepšená informovanost občanů a zajištěná osvěta v oblasti sociálních služeb

Dokument je zpracován pro 12 obcí (Bílá, Cetenov, Český Dub, Hlavice, Hodkovice nad Mohelkou, Janův Důl, Křižany, Osečná, Proseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Všelibice a Zdislava). Nejedná se o všechny členské obce MAS Podještědí, ovšem jako podklad pro zpracování SCLLD je dokument více než vhodný.

10.3 Strategické dokumenty na krajské úrovni

Většina strategických dokumentů Libereckého kraje se soustředí na území celého kraje. Do úrovně obcí jsou problémy rozpracovány pouze v některých z nich. Přesto lze konstatovat, že závěry a strategické návrhy SCLLD MAS Podještědí jsou v souladu se závěry těchto krajských koncepcí:

- Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020

- Program rozvoje Libereckého kraje 2014 – 2020
- Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020
- Program rozvoje hospodářsky slabých oblastí Libereckého kraje
- Regionální inovační strategie Libereckého kraje
- Regionální surovinová politika Libereckého kraje
- Územní energetická koncepce Libereckého kraje
- Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje
- Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje
- Program rozvoje cyklistické dopravy v Libereckém kraji pro období 2008 – 2013
- Analýza sociálně vyloučených lokalit Libereckého kraje
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2014 – 2017
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje
- Koncepce ochrany před povodněmi
- Strategie podpory sportu v Libereckém kraji v letech 2014 – 2016
- Zdravotní politika Libereckého kraje
- Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Libereckého kraje, aktualizace 2012
- Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje
- Program ochrany půdy

V rámci Libereckého kraje jsou vymezeny hospodářsky slabé oblasti, které jsou krajem podporovány účelovou investiční nebo neinvestiční dotací z Dotačního fondu LK. V rámci území MAS Podještědí jsou do hospodářsky slabých oblastí začleněny následující obce: Bílá, Český Dub, Hlavičky, Proseč pod Ještědem, Světlá pod Ještědem, Všelibice, Křižany, Zdislava, Janův Důl, Hrádek nad Nisou, Chotyně, Bílý Kostel nad Nisou, Chrastava a Nová Ves.

11. Monitoring absorpční kapacity území

Z průzkumů území, provedeného v období dubna – června 2014 mezi členy MAS Podještědí, tedy obcemi, podnikatelskými subjekty, neziskovými organizacemi i aktivními občany, vyvstala potřeba zacílit návrhovou část zejména na oblast života v obci, která spojuje problematiku kulturní a sportovní vybavenosti a aktivit, sociálních a zdravotních služeb, spolkové činnosti, apod. Subjekty z území mají zájem jak o obnovu stávajících kulturních a sportovních zařízení (kina, koupaliště, sportovní areály, hřiště, sokolovny), tak i výstavbu nových v místech, kde nic podobného není a je zde poptávka od místních obyvatel i spolků. V rámci oblasti života v obci mají subjekty zájem o obnovu a rekonstrukci navesí, veřejných prostranství, hřbitovů a hřbitovních zdí a také kapliček, kostelů a drobných sakrálních památek na svém území.

Dle průzkumu je v území také potřeba zlepšit dopravní infrastrukturu, a to jak technický stav komunikací, tak i rozšíření parkovacích míst v centrech větších obcí a měst a také u nástupních míst turistických atraktivit v území.

Zejména obce by uvítaly možnost dobudování kapacit technické infrastruktury, a to jak vodovodní tak i kanalizační sítě.

V oblasti školství a vzdělávání převažuje v území potřeba rekonstrukcí školských zařízení a přílehlého příslušenství (školní hřiště, rekonstrukce sociálních zařízení, jídelny).

Také životní prostředí se těší zájmu členů MAS Podještědí, a to zejména v oblasti snižování energetické náročnosti budov, výstavby ČOV či obnovy rybníků.

V oblasti turistické infrastruktury jsou představy členů MAS Podještědí poměrně rozmanité. Týkají se rozvoje cyklotras i stezek pro pěší a navazujících aktivit, rekonstrukcí zařízení cestovního ruchu, propagace území, rozvoje turistické infrastruktury či zpřístupnění národní kulturní památky.

V rámci bezpečnosti pomýšlejí obce především na aktivity v oblasti pořízení či rozšíření kamerového systému a výstavbě či rekonstrukci veřejného osvětlení.

Mezi dalšími podněty z území nalezneme dům s pečovatelskou službou, ubytovací kapacity, revitalizace sídliště, odkup pozemků pro výstavbu rodinných domů, pořízení techniky pro údržbu obce a obecních komunikací, úprava v budově městského úřadu a vybudování nových inženýrských sítí na rozvojových pozemcích.

Přehled požadavků na finanční prostředky v rámci jednotlivých oblastí (odhad)

Tabulka 71 Přehled požadavků na finanční prostředky v rámci jednotlivých oblastí (odhad)

Oblast	Odhad finančních prostředků (v mil. Kč)
Technická infrastruktura	285
Doprava	45
Vybavenost, služby	15
Bydlení	15
Životní prostředí	75
Život v obci	470
Podnikání	
Vzdělávání, školství	210
Řízení obcí, spolupráce	5
Bezpečnost	20
Turistický ruch	35

Celkem	1 175
---------------	--------------

Zdroj: Průzkum v území, duben - červen 2014

12. Návrhová část

Mezi východiska pro tvorbu návrhové části patří dosavadní verze analytické části integrované strategie území MAS Podještědí a její výstupy v podobě SWOT analýzy, předchozí verze Strategie rozvoje MAS Podještědí pro období 2007 – 2013 a stávající rozvojové dokumenty obcí na území MAS. Strategie je zpracována v souladu s dostupnou verzí příslušné metodiky.

MISE

Integrovaná strategie území Místní akční skupiny Podještědí je zpracována jako ucelený rozvojový dokument, který spojuje nejen jednotlivé subjekty zapojené do MAS, ale především jsou na jejím základě propojeny jejich záměry, projekty a v neposlední řadě také zdroje, a to jak finanční a materiální, tak i lidské.

Zlepšit kvalitní úroveň života obyvatel a životního prostředí v Podještědí.

V rámci naplňování MISE, resp. celé strategie budou uplatňovány především následující **principy**:

- princip rovného přístupu k informacím pro všechny subjekty v území MAS (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace, veřejnost);
- princip občanské společnosti (aktivní zapojení obyvatel území do rozvoje MAS);
- princip partnerství a spolupráce členů MAS;
- princip udržitelného rozvoje (soulad přírodních, kulturních a historických hodnot za současného naplnění sociálních potřeb a dlouhodobé ekonomické prosperity území).

VIZE do roku 2020

Díky všestranné spolupráci subjektů/členů MAS je na území MAS Podještědí rozvinuto kvalitní zázemí nejen pro stávající a nové obyvatele, ale také pro rozvoj cestovního ruchu. Zároveň je zachován jedinečný přírodní a architektonický ráz krajiny.

Strategické a specifické cíle

Následující text ukazuje přehled strategických a specifických cílů dokumentu včetně indikátorů v této struktuře:

Strategický cíl

- specifický cíl
  - o *indikátor*

Strategický cíl A. Kvalitní podmínky pro život obyvatel v území

- A.1: Zajištěná dostatečná kapacita zařízení občanské vybavenosti a služeb
  - o *Počet podpořených projektů zaměřených na podporu sociálních služeb (počet)*
  - o *Plocha nově vybudovaných objektů pro zájmové a volnočasové aktivity (m²)*
  - o *Počet podpořených projektů zaměřených na podporu vzdělávání (počet)*
  - o *Počet podpořených projektů na podporu zdravotnictví (počet)*
  - o *Plocha regenerovaného a revitalizovaného území celkem (ha)*
  - o *Plocha nově založené nebo rekonstruované veřejné zeleně (ha)*
- A.2: Vytvořené podmínky pro rozvoj bydlení/bytovou výstavbu v obcích
  - o *Počet projektů zlepšující stav bytových domů (počet)*
- A.3: Pestrý výběr volnočasových aktivit, realizace projektů v oblasti kultury, sportu a společenského života
  - o *Počet podpořených kulturních akcí (počet)*
  - o *Počet podpořených projektů zaměřených na podporu kultury a volnočasových aktivit (počet)*
- A.4: Zajištěna bezpečnost obyvatel a majetku, bezpečnost dopravy
  - o *Počet zařízení a technologií vedoucí ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví a majetků (počet)*
  - o *Změna počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí (%)*
- A.5: Efektivní veřejná správa
  - o *Počet projektů v oblasti veřejných služeb (počet)*
  - o *Počet informačních systémů upravených nebo nově vybudovaných při naplňování strategie Smart Administration (počet)*

Strategický cíl B. Příznivé podmínky pro podnikání/ekonomický rozvoj

- B.1: Připravené plochy, objekty (vč. brownfields) nabízené pro podnikání, podmínky pro podnikání
  - o *Míra zaměstnanosti v regionu celkem (%) – zvýšení*
  - o *Počet projektů na podporu MSP (počet)*
  - o *Počet podnikatelů celkem (počet) – zvýšení*

Strategický cíl C. Rozvinutá infrastruktura

- C.1: Kvalitní dopravní infrastruktura na území MAS, dostatečná dopravní obslužnost území
  - o *Délka nových a rekonstruovaných místních komunikací celkem (km)*
  - o *Počet obyvatel obsluhovaných zlepšenou veřejnou dopravou (počet)*
  - o *Počet vytvořených parkovacích míst*
  - o *Přírůstek počtu osob přepravených veřejnou dopravou celkem (tis. osob)*
- C.2: Dobudovaná technická infrastruktura na území MAS
  - o *Počet obyvatel nově připojených na vodovod (počet)*
  - o *Počet obyvatel nově připojených na kanalizaci (počet)*
  - o *Délka nových a rekonstruovaných kanalizačních řadů (km)*
- C.3: Rozvinuté informační a komunikační technologie
  - o *Domácnosti nově připojené k internetu (počet domácností)*
  - o *Vybudovaná místa veřejného přístupu k internetu (počet)*

Strategický cíl D. Rozvinutý cestovní ruch

- D.1: Pestrá síť základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch
  - o *Délka nově vybudovaných nebo rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras (km)*
  - o *Délka nově vyznačených cyklotras (km)*
  - o *Délka podpořených turistických tras (km)*
  - o *Kapacita ubytovacích zařízení cestovního ruchu - lůžek (počet) – zvýšení*
  - o *Počet nových a technicky zhodnocených objektů turistické infrastruktury (počet)*
- D.2: Široká nabídka atraktivit a produktů cestovního ruchu
  - o *Počet vytvořených produktů pro orientaci a směřování návštěvníků (počet)*
  - o *Počet vytvořených marketingových produktů pro cestovní ruch (počet)*
- D.3: Řízení, organizace a společný marketing v cestovním ruchu
  - o *Počet vytvořených propagačních nebo marketingových produktů pro cestovní ruch (počet)*
  - o *Počet propagačních kampaní na produkty v oblasti cestovního ruchu (počet)*

Strategický cíl E. Kvalitní životní prostředí

- E.1: Čisté životní prostředí, udržovaná krajina a veřejná zeleň
  - o *Počet realizovaných opatření v souvislosti s omezováním rizika povodní (počet)*
  - o *Celková délka revitalizovaného toku (m)*
  - o *Celková délka upravovaného úseku koryta (m)*
- E.2: Vyřešení klíčových oblastí ochrany životního prostředí
  - o *Podíl recyklovaných odpadů (%) – zvýšení*

- *Počet rekultivovaných starých skládek (počet)*
- *Plocha odstraněných starých ekologických zátěží (m²)*
- *Počet podpořených projektů zaměřených na snižování energetické náročnosti (počet)*

Rozvojová opatření, aktivity

Strategický cíl A. Kvalitní podmínky pro život obyvatel v území

Specifický cíl A.1: Zajištěná dostatečná kapacita a kvalita zařízení občanské vybavenosti a služeb na území MAS

Opatření:

A.1.1: Optimalizace sítě školských zařízení na území MAS (i ve vztahu k širšímu okolí)

Aktivity:

- A.1.1.1: Optimalizace provozu mateřských a základních škol (*technický stav budov – opravy, zateplení, rekonstrukce, vybavení*)
- A.1.1.2: Rekonstrukce či nová výstavba zázemí školských zařízení v odpovídající kvalitě (*sportovní hřiště, kuchyně, jídelny, venkovní plochy*)
- A.1.1.3: Udržení či rozšíření základních a mateřských škol v menších obcích (*řešení kapacit formou sdílení školských zařízení*)
- A.1.1.4: Otevření vzdělávacích zařízení široké veřejnosti (*prostory, zkušenosti, vzdělávací kurzy, volnočasové aktivity, celoživotní vzdělávání*)

A.1.2: Rozvoj a dostupnost sociálních a zdravotnických služeb na území MAS

Aktivity:

- A.1.2.1: Vybudování nových či rekonstrukce stávajících zařízení zdravotní a sociální péče (*dům s pečovatelskou službou, poliklinika, hospic, meziobecní sdílení*)
- A.1.2.2: Zachování stávajících a rozšíření či rozvoj nových sociálních služeb na území MAS
- A.1.2.3: Zachování či rozšíření odborných lékařských ambulancí na území MAS (*možná spolupráce obcí*)
- A.1.2.4: Realizace preventivních programů a vzdělávacích aktivit v oblasti sociální a zdravotní (*protidrogová prevence, osvěta, zvýšení informovanosti obyvatel*)

A.1.3: Zajištění infrastrukturního zázemí pro sportovní, kulturní a volnočasové aktivity

Aktivity:

- A.1.3.1: Vybudování nových či rekonstrukce stávajících sportovních areálů, koupališť a dětských hřišť na území MAS (*i požární nádrže, sokolovny, hasičské zbrojnice*)

- A.1.3.2: Vybudování či rekonstrukce zázemí sportovních areálů, koupališť a dětských hřišť na území MAS (*kabiny pro fotbalisty, šatny, sociální zařízení*)
- A.1.3.3: Obnova a rozvoj kulturní infrastruktury (*kulturní domy, kina, muzea, letní kina, městské památkové zóny, náměstí, návsi, kulturně-historické památky, hřbitovy*)
- A.1.3.4: Úprava či údržba ploch pro volný čas (*cyklostezky, lesoparky, městské parky, vodní plochy*)
- A.1.3.5: Rekonstrukce stávajících objektů či vybudování nových objektů, tzv. multifunkčních domů (*včetně společenských místností pro spolky, ordinace praktického lékaře, knihovna, přednášky, komunitní centra*)

Specifický cíl A.2: Vytvořené podmínky pro rozvoj bydlení/bytovou výstavbu v obcích

Opatření:

A.2.1: Příprava pozemků určených pro bydlení, včetně zasiťování

Aktivita:

- A.2.1.1: Příprava pozemků pro individuální bytovou výstavbu
- A.2.1.2: Podpora výstavby sociálního bydlení, vybudování sociálních bytů (*i azylové byty, dostupné bydlení*)

Specifický cíl A.3: Pestrý výběr volnočasových aktivit, realizace projektů v oblasti kultury, sportu a společenského života

Opatření:

A.3.1: Podpora rozvoje spolkové činnosti a volnočasových aktivit

Aktivita:

- A.3.1.1: Provozní podpora činnosti místních spolků
- A.3.1.2: Zajištění kvalitní nabídky volnočasových aktivit pro široké spektrum obyvatelstva
- A.3.1.3: Podpora kulturních, společenských a osvětových akcí

Specifický cíl A.4: Zajištěna bezpečnost obyvatel a majetku, bezpečnost dopravy

Opatření:

A.4.1: Zvýšení bezpečnosti silničního provozu

Aktivita:

- A.4.1.1: Zajištění bezpečnosti pěších i cyklistů

- A.4.1.2: Zajištění bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na problematických místech

A.4.2: Zajištění bezpečnosti osob a majetku

Aktivity:

- A.4.2.1: Zavedení a rozšíření kamerových systémů v obcích
- A.4.2.2: Výstavba, rozšíření či modernizace veřejného osvětlení
- A.4.2.3: Podpora osvětových akcí zaměřených na prevenci kriminality
- A.4.2.4: Zaměření práce městské policie na problémová místa a časy

Specifický cíl A.5: Efektivní veřejná správa

Opatření:

A.5.1: Zavádění prvků Smart administration do organizace a řízení obcí

Aktivity:

- A.5.1.1: Vytváření podmínek pro zapojování občanů do rozhodovacích procesů v obcích
- A.5.1.2: Zlepšení komunikace od úřadu směrem k obyvatelům, podnikatelům i neziskovým organizacím
- A.5.1.3: Zajištění efektivního hospodaření s obecním majetkem, zkvalitňování veřejné správy
- A.5.1.4: Rozvoj meziobecní spolupráce v oblasti řízení a administrativy obcí

Strategický cíl B. Příznivé podmínky pro podnikání/ekonomický rozvoj

Specifický cíl B.1: Připravené plochy, objekty (vč. brownfields) nabízené pro podnikání, podmínky pro podnikání

Opatření:

B.1.1: Příprava ploch vhodných pro podnikání

Aktivity:

- B.1.1.1: Vybudování nových inženýrských sítí na rozvojových pozemcích
- B.1.1.2: Podpora využití stávajících nevyužívaných nemovitostí a ploch

B.1.2: Podpora podnikání v obcích, spolupráce s podnikateli, snižování nezaměstnanosti

Aktivity:

- B.1.2.1: Podpora vzniku nových a udržení stávajících pracovních míst v obcích
- B.1.2.2: Zlepšení komunikace obcí a MAS s podnikateli
- B.1.2.3: Podpora současných a vznik nových podnikatelských aktivit (*i spolupráce obcí*)

Strategický cíl C: Rozvinutá infrastruktura

Specifický cíl C.1: Kvalitní dopravní infrastruktura na území MAS, dostatečná dopravní obslužnost území

Opatření:

C.1.1: Zlepšení stavu místních komunikací a jejich údržba

Aktivity:

- C.1.1.1: Zlepšení stavu místních komunikací (*silnice, chodníky, propustky*)
- C.1.1.2: Zajištění dostatečného počtu parkovacích míst
- C.1.1.3: Zajištění podmínek pro kvalitní údržbu místních komunikací

C.1.2: Zajištění dostatečné dopravní obslužnosti území

Aktivity

- C.1.2.1: Vytváření vhodných podmínek pro zajištění dopravní obslužnosti i v menších obcích na území MAS (*nákup mikrobusu, školní autobus – společný projekt více obcí*)
- C.1.2.2: Zajištění dostatečného objemu veřejné dopravy na území MAS

Specifický cíl C.2: Dobudovaná technická infrastruktura na území MAS

Opatření:

C.2.1: Dobudování vodovodní a kanalizační sítě na území MAS

Aktivity

- C.2.1.1: Vybudování kanalizace na potřebných místech v území MAS (kritérium – ekonomická efektivnost)
- C.2.1.2: Rekonstrukce stávajících vodovodních řadů v nevyhovujícím stavu
- C.2.1.3: Vybudování nových částí vodovodních sítí v místech, kde žádná neexistuje a kde je to ekonomicky efektivní
- C.2.1.4: Systémové řešení čištění a likvidace odpadních vod (obecní čistírny, individuální domácí čistírny, lokální domácí čistírny)

Specifický cíl C.3: Rozvinuté informační a komunikační technologie

Opatření:

C.3.1: Podpora zavedení internetu na dosud nepokrytá místa v obcích

Aktivity

- C.3.1.1: Vytvoření podmínek pro zavedení informačních a komunikačních technologií do nepokrytých míst území

C.3.2: Vytvoření informačních systémů obcí

- C.3.2.1: Vybudování protipovodňové signalizace a varovných systémů v obcích
- C.3.2.2: Podpora činností a technologií vedoucích ke zvýšení informovanosti obyvatelstva

Strategický cíl D: Rozvinutý cestovní ruch

Specifický cíl D.1: Pestrá síť základních a doplňkových služeb pro cestovní ruch

Opatření:

D.1.1: Podpora rozvoje základních a doplňkových služeb cestovního ruchu

Aktivity

- D.1.1.1: Vytváření podmínek pro rozvoj základních služeb cestovního ruchu (*ubytování a stravování*)
- D.1.1.2: Vytváření podmínek pro rozvoj doplňkových služeb cestovního ruchu

D.1.2: Podpora provázanosti cyklotras na území MAS a jejich značení, budování turistických a naučných stezek

Aktivity

- D.1.2.1: Rekonstrukce stávajících či budování nových úseků cyklostezek
- D.1.2.2: Obnova, údržba a doplnění značení cyklo a pěších tras
- D.1.2.3: Propojení turistických atraktivit na území MAS i mimo MAS Podještědí pomocí cyklotras a tras pro pěší

Specifický cíl D.2: Široká nabídka atraktivit a produktů cestovního ruchu

Opatření:

D.2.1: Podpora tvorby společných produktů cestovního ruchu

Aktivita

- D.2.1.1: Zmapování a specifikace nabídky atraktivit pro CR (*kulturně-historické, přírodní, technické, společenské*), vzájemné funkční propojení turistických atraktivit s ohledem na definované cílové skupiny návštěvníků
- D.2.1.2: Příprava a realizace společných turistických produktů (*se zaměřením na různě definované cílové skupiny*)

Specifický cíl D.3: Řízení, organizace a společný marketing v cestovním ruchu

D.3.1: Propagace obcí i území MAS jako celku

Aktivita

- D.3.1.1: Aktivní propagace obcí, činností obecních spolků a společenských akcí a její koordinace napříč územím (*informační a propagační materiály - i vícejazyčné, webové stránky obcí*)
- D.3.1.2: Koordinace a spolufinancování aktivit informačních center v propagaci území MAS

D.3.2: Koordinovaný management cestovního ruchu

Aktivita

- D.3.2.1: Zlepšení vzájemné komunikace a spolupráce v sektoru služeb (*ubytování, stravování, doprava, doplňkové služby*)
- D.3.2.2: Podpora spolupráce místních i regionálně a celostátně působících organizací v oblasti cestovního ruchu
- D.3.2.3: Zavádění společných metodických a technických prvků v oblasti řízení cestovního ruchu (*informační systémy, propojené webové stránky, rezervační systém*)

Strategický cíl E: Kvalitní životní prostředí

Specifický cíl E.1: Čisté životní prostředí, udržovaná krajina a veřejná zeleň

Opatření:

E.1.1: Ochrana životního prostředí

Aktivita

- E.1.1.1: Ochrana vod (*ekologické aktivity v oblasti vodních zdrojů*)
- E.1.1.2: Ochrana ovzduší (*problém sezónního znečišťování z lokálních topenišť*)

E.1.2: Péče o krajinu

Aktivity

- E.1.2.1: Šetrné využívání přírodního potenciálu (*turistika, bydlení, volnočasové aktivity*)
- E.1.2.2: Revitalizace vodních ploch a jejich okolí (*údržba říčních koryt, údržba březních porostů, protipovodňová ochrana*)
- E.1.2.3: Ochrana rázu krajiny

Specifický cíl E.2: Vyřešení klíčových oblastí ochrany životního prostředí

Opatření:

E.2.1: Zajištění likvidace odpadů a zabezpečení možnosti třídění odpadů

Aktivity

- E.2.1.1: Zvýšení podílu využitelných složek komunálního odpadu v obcích (*dostatek nádob na tříděný odpad*)
- E.2.1.2: Zajištění likvidace odpadů (*sběrné dvory*)

E.2.2: Odstranění starých ekologických zátěží

Aktivity

- E.2.2.1: Podpora aktivit vedoucích k odstranění starých ekologických zátěží na území MAS, revitalizace brownfields
- E.2.2.2: Podpora preventivních aktivit vedoucích k zamezení vzniku ekologických zátěží (*včetně černých skládek*)

E.2.3: Podpora realizace ekologické osvěty

Aktivity:

- E.2.3.1: Posilování ekologického povědomí obyvatel, ekologická osvěta

E.2.4: Efektivní hospodaření s energiemi

Aktivity:

- E.2.4.1: Zlepšení tepelně izolačních vlastností budov (*zateplení*)
- E.2.4.2: Podpora ekologicky šetrného vytápění
- E.2.4.3: Podpora využívání alternativních zdrojů

13. Integrované a inovativní prvky v SCLLD

Zpracovaná SCLLD MAS Podještědí je komplexně pojatá jako integrovaná. Metodicky to tedy znamená, že většina opatření návrhové části směřuje do oblastí s přidanou hodnotou pro celé území MAS nebo pro definované specifické oblasti MAS nebo pro vymezené cílové skupiny obyvatel, návštěvníků, podnikatelů, organizací. Integrovanost je tedy definována funkčně (obsahově) nebo územně. Významným prvkem pro zajištění integrovaného přístupu je rozvinutá spolupráce všech klíčových aktérů územního rozvoje – tento kooperativní komunitní přístup vstupuje zejména do oblastí cestovního ruchu, rozvoje dopravní infrastruktury a obslužnosti a budování systému smart administration. Za zásadní lze v oblasti integrovaného přístupu považovat tzv. sdílení občanské vybavenosti, jako např. kulturních zařízení, sportovních areálů, školských zařízení, zařízení sociálních služeb. Tento prvek lze též považovat za značně inovativní v aktuálních podmínkách rozvoje území nepříliš aplikovaný.

Inovativním prvkem je též kooperativní přístup a jednotná organizace aktivit v regionu a jejich propagace, a to nejen v oblasti cestovního ruchu. V oblasti rozvoje turistiky je žádoucí koordinovat přípravu produktů cestovního ruchu napříč územím a zajistit společný marketing a propagaci a klíčovou organizaci v území (rezervační systémy, přímé oslovování konkrétních cílových skupin, koordinovaná nabídka cestovním kancelářím a jiným organizacím zajišťující příjezdový cestovní ruch).

Inovativním prvkem SCLLD je též rozdělení řešeného území do tří specifických oblastí. Toto rozdělení umožňuje efektivní řešení specifických problémů a potřeb daného území bez zatížení území ostatních.

Celá řada opatření návrhové části SCLLD také směřuje do oblasti rozvoje efektivní veřejné správy a budování systému smart administration společným postupem na celém území MAS, což vede k posilování důležitého partnerství veřejného a soukromého sektoru a k posilování funkcí občanské společnosti.

Z hlediska tvorby SCLLD byla použita pro hodnocení důležitosti analytických výroků a pro prioritizaci opatření návrhové části inovativní bodovací metoda, která umožnila stanovení priorit SCLLD a zajistila logickou provázanost analytické a návrhové části SCLLD.

14. Zdroje

1. Místní akční skupina Podještědí, <http://www.podjestedi.cz/>
2. Atlas ČSFR (1990). Geodetický a kartografický podnik Praha, s.p., Praha.
3. ČSÚ Liberec
4. Malý lexikon obcí ČR 2012, ČSÚ
5. Veřejná databáze ČSÚ - <http://vdb.czso.cz/vdbvo/>

6. Český statistický úřad, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, <http://www.scitani.cz/>
7. Dotazníkové šetření na obcích
8. Internetové stránky obcí
9. Ministerstvo vnitra ČR
10. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, Hydroprojekt cz a.s., 2012
11. Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Academia, Studia Geographica 16, GÚ ČSAV v Brně, 73 s.
12. Územní plány obcí
13. Základní údaje o významných energetických subjektech, ERÚ 2011
14. Ředitelství silnic a dálnic ČR, www.rsd.cz
15. Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, Odbor dopravy Krajského úřadu Libereckého kraje, Liberec 2013
16. Cykloserver, www.cykloserver.cz,
17. Mapy CZ, www.mapy.cz
18. Jízdní řády IDOs, www.idos.cz
19. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Zvláště chráněná území, <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?frame>
20. Registr životního prostředí, <http://www1.cenia.cz/www/>
21. Liberecký kraj; Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje
22. Odpadové hospodářství Libereckého kraje <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/odpady/>
23. Mapy životního prostředí LK, <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/php/maps.php>
24. GeoPortál Libereckého kraje, <http://geoportal.kraj-lbc.cz/mapy>
25. Český hydrometeorologický ústav ČR, Portál CHMI:
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html,
http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/2007-11mapy/index_CZ.html

26. Energetický regulační úřad, ERÚ: <http://calla.ecn.cz/atlas/detail.php?id=984>,
<http://licence.eru.cz/detail.php?lic-id=111219802&sequence=1&total=1>
27. Databáze firem ČR – www.zivefirmy.cz
28. MŠMT ČR, rejstřík škol - <http://rejskol.msmt.cz/>
29. ÚFIS - Monitoring hospodaření obcí Ministerstva financí ČR <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl>
30. Obce MAS (internetové stránky)
31. Regionální informační systém, <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>
32. Svaz měst a obcí ČR, www.partnerskamesta.cz
33. Mapa kriminality, www.mapakriminality.cz
34. Databáze kulturních památek ČR, www.monumnet.cz
35. Databáze brownfields Libereckého kraje, <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page3531>
36. iLAS - lokální aktualizací systém <http://www.uur.cz/iLAS>
37. Databáze brownfields Libereckého kraje, http://www.arr-nisa.cz/iware_cz/index.php?D=66